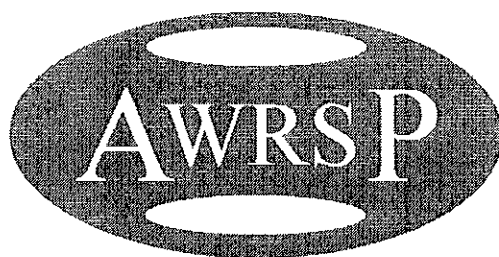

**AGENCJA WŁASNOŚCI ROLNEJ
SKARBU PAŃSTWA**

R A P O R T

**z działalności
Agencji Własności Rolnej Skarbu Państwa
w 1999 r.**

Warszawa, czerwiec 2000 r.

Spis treści

	str
Reasumpcja	I-V
Struktura organizacyjna Agencji Własności Rolnej Skarbu Państwa	VI
Wstęp	1
1. Przejmowanie mienia do Zasobu	3
2. Zagospodarowanie mienia Zasobu	6
2.1. Sprzedaż	7
2.2. Inne formy trwałego rozdysponowania mienia Skarbu Państwa	11
2.3. Dzierżawa	13
2.4. Program osadnictwa rolniczego	21
3. Inne zagadnienia związane z zagospodarowaniem mienia Zasobu	23
4. Zatrudnienie i aktywizacja zawodowa bezrobotnych	35
5. Gospodarka finansowa	40
5.1. Wpływy i wydatki	40
5.2. Restrukturyzacja zadłużenia przejętego po zlikwidowanych ppgr	42
5.3. Zobowiązania długoterminowe Agencji oraz udzielone poręczenia i gwarancje kredytowe	44
5.4. Działania na rzecz kredytowania małej przedsiębiorczości	45
6. Zagadnienia organizacyjne	45
6.1. Działalność szkoleniowa	47
6.2. Pomoc rodzinom byłych pracowników ppgr	48
6.3. Współpraca z zagranicą	48
6.4. Bezpieczeństwo i higiena pracy	51
7. Kontrola wewnętrzna	52
8. Działania Agencji na rzecz pomocy dzierżawcom i nabywcom mienia Zasobu WRSP	55
9. Zadania Agencji na obecnym etapie przekształceń rolnictwa państwowego	61
Załączniki	
1. Hodowla i postęp biologiczny w jednoosobowych spółkach Agencji	65
2. Wyniki finansowe gospodarstw Skarbu Państwa w administrowaniu	76
3. Sytuacja ekonomiczno-produkcyjna gospodarstw powstałych na majątku Zasobu WRSP	78
4. Wykaz gospodarstw „produkcyjnych” Skarbu Państwa w administrowaniu	83
5. Wykaz jednoosobowych spółek z o.o. ze 100% udziałem AWRSP	85
6. Aneks tabelaryczny	87

Reasumpcja

1. **Do końca 1999 r. Agencja Własności Rolnej Skarbu Państwa przejęła do Zasobu nieruchomości o powierzchni 4 666 tys. ha.** Pochodziły one z 1 666 byłych ppgr (3 754 tys. ha), z Państwowego Funduszu Ziemi (602 tys. ha) oraz z innych źródeł (310 tys. ha). W 1999 r. przejęto relatywnie niewielkie powierzchnie – 18 tys. ha, z tego z PFZ – 7 tys. ha, 1 tys. ha z ppgr i 10 tys. ha z pozostałych tytułów.
2. Wraz z gruntami Agencja przejęła do Zasobu majątek trwały o wartości księgowej **7 342 mln zł**, majątek obrotowy o wartości **1 291 mln zł** oraz zobowiązania w łącznej wysokości **1 989 mln zł**.
3. Poza gruntami Agencja przejęła inne składniki majątku Skarbu Państwa, w tym m.in. **333 tys. mieszkań** oraz szereg obiektów przemysłu rolno-spożywczego, przetwórczych, handlowych, usługowych - 894 suszarnie zbóż i zielonek, 862 gorzelnie, winiarnie i browary, 629 mieszalni pasz, 243 masarnie i rzeźnie, a także 211 innych obiektów rolno-przemysłowych, 381 sklepów, 118 hoteli, restauracji, zajazdów i barów, 703 obiekty socjalne, kulturalne i sportowe oraz 2 004 zespoły dworskie i pałacowo-parkowe.
4. Od początku działania **Agencja zaoferowała do sprzedaży nieruchomości o powierzchni 1 307 tys. ha** (28% gruntów przejętych), z czego nabywców znalazło **846 tys. ha**. Podpisano przeszło **119 tys. umów**. W transakcjach zawieranych w 1999 r. przeciętna cena sprzedaży 1 ha gruntów rolnych (bez gruntów pod budynkami, również mieszkalnymi, wyodrębnionymi obiektami, wodami itp. oraz gruntów nierolnych) wynosiła **3 684 zł** i była wyższa o 21% od przeciętnej ceny uzyskanej w transakcjach zawartych 1998 r. (3 048 zł).

5. Do końca grudnia 1999 r. **trwale rozdysponowano 1 044 tys. ha, tj. 28,8%** gruntów Zasobu, w tym w 1999 r. - 156 tys. ha, tj. 14,8% wszystkich gruntów trwale rozdysponowanych:

Rozdysponowanie trwale	do 31.12.1999 r.	w 1998 r.	w 1999 r.
sprzedano	846 tys. ha	147 tys. ha	119 tys. ha
nieodpłatnie przekazano	182 tys. ha	38 tys. ha	34 tys. ha
wniesiono aportami do spółek	14 tys. ha	4 tys. ha	1 tys. ha
inne	2 tys. ha	---	2 tys. ha

6. Do końca 1999 r. **Agencja zaoferowała do dzierżawy nieruchomości o łącznej powierzchni 5 873 tys. ha** (niektóre grunty kilkakrotnie), **a wydzierżawiła 3 996 tys. ha** (68% gruntów zaoferowanych). Zawarto **229 tys. umów dzierżawy**.

7. W wyniku wygaśnięcia lub rozwiązania umów oraz wyłączeń gruntów z dzierżawy „powróciło” do ponownego rozdysponowania **1 304 tys. ha** gruntów. Grunty odebrane dzierżawcom z ich winy (głównie w związku z niewywiązywaniem się z warunków płatności czynszu) stanowiły 6,6% powierzchni wydzierżawionej, zaś umowy rozwiązane z winy dzierżawców stanowiły jedynie 0,48% liczby zawartych umów ogółem.

Na koniec grudnia 1999 r. w dzierżawie znajdowało się **2 692 tys. ha**, czyli 74% gruntów pozostających w Zasobie (58% gruntów przejętych do Zasobu). Przeciętny czynsz za grunty wydzierżawione w 1999 r. wynosił równowartość 1,7 dt pszenicy i był jednym z najniższych (średnio) w całym okresie działania Agencji.

8. W strukturze obszarowej nieruchomości rolnych sprzedanych i pozostających w dzierżawie zdecydowana większość (98%) liczby umów nie przekracza powierzchni 100 ha. Takich umów jest ok. 245 tys. i obejmują one 1 047 tys. ha. Nieruchomości do 100 ha, najczęściej bez „infrastruktury produkcyjnej”, **służą przede wszystkim powiększeniu już istniejących gospodarstw** – przeciętnie o 4,3 ha na 1 umowę.

W grupach obszarowych powyżej 100 ha nabywcy i dzierżawcy nieruchomości Zasobu użytkowali 2 260 tys. ha (w tym jednoosobowe spółki Agencji i spółki pracowników – 680 tys. ha), na podstawie 5,1 tys. umów (przeciętnie – około 442 ha na 1 umowę).

9. Od początku działalności do końca 1999 r. Agencja **sprzedała podmiotom z większościami udziałem zagranicznym 367 ha gruntów**, tj. około 0,04% wszystkich gruntów sprzedanych z Zasobu. Najwięcej gruntów nabyli inwestorzy niemieccy, japońscy i holenderscy. W tym samym okresie spółki prawa handlowego z mniejszościowym udziałem kapitału zagranicznego zakupiły od Agencji 23 tys. ha, tj. 3% sprzedanych gruntów.

Podmioty z udziałem kapitału zagranicznego dzierżawiły także 233,5 tys. ha (w tym podmioty z większościami udziałem kapitału zagranicznego – 124 tys. ha), tj. 8,7% gruntów Zasobu pozostających w dzierżawie.

10. Niezależnie od sprzedaży i dzierżawy Agencja rozdysponowuje nieruchomości Zasobu także w innych formach. Część nieruchomości przekazano nieodpłatnie upoważnionym podmiotom (182 tys. ha) oraz w administrowanie (135 tys. ha). W zarządzie i wieczystym użytkowaniu osób fizycznych i prawnych znajdowało się 123 tys. ha. **Na koniec grudnia 1999 r. w dyspozycji Agencji do rozdysponowania pozostawało 671 tys. ha gruntów.**

11. W 1999 r. Agencja kontynuowała *“Program osadnictwa rolniczego na gruntach Skarbu Państwa”*. Do końca grudnia 1999 r. na gruntach Zasobu przeznaczono na cele osadnicze 153 gospodarstwa o łącznej powierzchni 26,6 tys. ha. W tej liczbie 121 gospodarstw (23,2 tys. ha) znajdowało się w dzierżawie, a 32 gospodarstwa (3,4 tys. ha) oczekiwały na wydzierżawienie osadnikom.

12. W 1999 r. wpływy Agencji z działalności statutowej wyniosły **1 086,4 mln zł** i były wyższe (o 6,9%) od wpływów roku poprzedniego. Z tych wpływów 785,3 mln zł

(72%) pochodziło ze sprzedaży mienia Zasobu, w tym 485,5 mln zł (45%) ze sprzedaży gruntów. Wpływy z tytułu czynszu za dzierżawę i najem wyniosły 218,7 mln zł i w stosunku do roku poprzedniego były niższe o 21%.

Dzierżawcy i nabywcy mienia Zasobu w 1999 r. uregulowali w terminie 56,6% kwoty czynszów (w 1998 r. - 64,5%) i 79,7% kwoty rat z tytułu wykupu majątku (w roku 1998 - 82,5%) - wymagalnych w okresie sprawozdawczym.

13. Z uzyskanych wpływów Agencja ponosiła wydatki związane z realizacją celów statutowych, a także inne wydatki, w tym związane z kosztami swego funkcjonowania. **W 1999 r. wydatki na realizację celów statutowych wyniosły 882,7 mln zł i były o 4,3% wyższe od ich poziomu z roku poprzedniego.** W wydatkach statutowych zdecydowanie zmniejszyła się (z 192,5 mln zł. do 96,9 mln zł) kwota przeznaczona na obsługę zobowiązań przejętych wraz z mieniem zlikwidowanych ppgr.

Według stanu na 31 grudnia 1999 r. wielkość tych zobowiązań wynosiła **85,6 mln zł, z czego 75,9 mln zł** jest objęte formami restrukturyzacji i spłacane na warunkach i w terminach uzgodnionych z wierzycielami. Oznacza to, że problem przejętych zobowiązań został przez Agencję w całości rozwiązany.

14. Jednym z zadań Agencji jest utrzymanie, a także tworzenie nowych miejsc pracy, dla możliwie dużej liczby byłych pracowników ppgr. Badania GUS wskazują, że najwyższy poziom bezrobocia wśród byłych pracowników sektora publicznego rolnictwa, leśnictwa i łowiectwa miał miejsce w lutym 1994 r. (około 99 tys. osób). Według KUP liczba bezrobotnych w tym sektorze zarejestrowanych w urzędach pracy, wynosiła na koniec 1999 r. - 30 tys. osób.

Do najważniejszych kierunków działania Agencji na rzecz łagodzenia skutków popegeerowskiego bezrobocia, należy zaliczyć m.in.:

- utrzymywanie miejsc pracy w gospodarstwach dzierżawionych, m.in. poprzez zobowiązanie (w umowie) dzierżawcy do zatrudnienia określonej liczby osób;

- współpracę z instytucjami, fundacjami i organizacjami lokalnymi, uczestniczącymi w przedsięwzięciach aktywizujących środowisko wiejskie, w tym byłych pracowników ppgr;
- współtworzenie wraz z innymi podmiotami lokalnych funduszy poręczeniowych i preferencyjnych linii kredytowych dla osób podejmujących działalność gospodarczą bądź zatrudniających pracowników ppgr;
- organizowanie szkoleń wspomagających przekwalifikowanie lub uzupełnienie kwalifikacji osób bezrobotnych, poszukujących pracy.

15. Agencja finansuje (w formie stypendiów) pomoc dzieciom byłych pracowników ppgr w kontynuowaniu nauki i zdobywaniu wykształcenia średniego. W 1999 r. pomocą objęto 2 260 uczniów. Program pomocy będzie kontynuowany, a liczba stypendystów w 2000 r zostanie podwojona.

Podobnie jak w latach ubiegłych, również w 1999 r. Agencja udzielała różnorodną pomoc dzieciom pracowników byłych ppgr, m.in. zorganizowała i sponzorowała zimowiska dla 765 dzieci, jak również przygotowała akcję letnią, umożliwiającą wypoczynek 5 136 dzieciom na 14-dniowych koloniach i obozach oraz 900 dzieciom na tzw. „półkoloniach”. Kontynuowane było sponsorowanie przez Agencję dożywiania dzieci w szkołach wiejskich, początkowo 341 uczniów, a od września 1999 r. - 425 uczniów.

16. Jednoosobowe spółki Agencji, podobnie jak inne mienie Zasobu podlegają restrukturyzacji i prywatyzacji. W wyniku tego większość spółek będzie prywatyzowana na drodze tzw. *prywatyzacji kapitałowej*, z tym, że w stosunku do spółek prowadzących działalność hodowlaną, zakres i tempo tej prywatyzacji warunkują przyjęte programy rozwoju hodowli. W wyniku sprzedaży lub zmiany struktury własności udziałów, a także konsolidacji tych udziałów (połączenia spółek), wg stanu na koniec 1999 r. Agencja wykonywała prawo własności w stosunku do 100% udziałów w 121 spółkach, w tym w trzech spółkach w likwidacji. Niezależnie od nieruchomości wniesionych aportem (9,5 tys. ha) spółki te dzierżawiły od Agencji 220,5 tys. ha gruntów.

Struktura organizacyjna Agencji Własności Rolnej Skarbu Państwa

(stan od 1 kwietnia 1999 r.)

Rada Nadzorcza AWRSP

Prezes AWRSP

Grupa Ekspertów Prezesa

Komisje Problemowe

Zespoły Biura Prezesa AWRSP

Oddziały terenowe i filie AWRSP

Zespół Organizacyjny	↔	OT AWRSP w Warszawie
Zespół Prawny	↔	Filia w Łodzi
Zespół Gospodarowania Zasobem	↔	OT AWRSP w Bydgoszczy
Zespół Finansowy	↔	OT AWRSP w Gdańsku
Zespół Księgowości	↔	OT AWRSP w Gorzowie Wlkp.
Zespół Ewidencji i Analiz	↔	Filia w Zielonej Górze
Zespół Aktywizacji Zawodowej	↔	OT AWRSP w Lublinie
Zespół Kontroli Wewnętrznej	↔	OT AWRSP w Olsztynie
Zamiejscowy Zespół ds. Osadnictwa w Szczecinie	↔	Filia w Elblągu
		Filia w Suwałkach
	↔	OT AWRSP w Opolu
	↔	OT AWRSP w Poznaniu
		Filia w Pile
	↔	OT AWRSP w Rzeszowie
	↔	OT AWRSP w Szczecinie
		Filia w Koszalinie
	↔	OT AWRSP we Wrocławiu

Wstęp

Raport jest sprawozdaniem z wykonania w 1999 r. przez Agencję Własności Rolnej Skarbu Państwa zadań określonych w ustawie z 19 października 1991 r. *o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa* oraz w innych dokumentach, wyznaczających kierunki i zakres działania Agencji na rzecz prywatyzacji mienia rolnego Skarbu Państwa oraz realizacji założeń polityki społeczno-gospodarczej dla wsi, rolnictwa i gospodarki żywnościowej.

W roku 1999 Agencja kontynuowała działania w zakresie restrukturyzacji i prywatyzacji mienia rolnego Skarbu Państwa, służących poprawie efektywności gospodarowania i lepszemu wykorzystaniu mienia państwowego w rolnictwie. W szczególności działania te dotyczyły:

- rozdysponowania mienia Zasobu WRSP w przewidzianych ustawowo formach,
- administrowania nieruchomościami i innym mieniem Skarbu Państwa, które czasowo nie mogły być zagospodarowane przez innych użytkowników.

Podejmowane także były przez Agencję działania w zakresie porządkowania stanu formalno-prawnego Zasobu, aktywizacji zawodowej środowisk wiejskich i przeciwdziałaniu bezrobociu. Jednym z ważniejszych zadań Agencji była sukcesywna spłata zobowiązań przejętych po byłych ppgr. Dzięki wdrożonym formom restrukturyzacji długu oraz systematycznej jego spłacie, zgodnie z zawartymi umowami, zadanie to jest bliskie zakończenia.

Szczególnym – od kilku lat - obszarem zainteresowania Agencji jest sytuacja ekonomiczna i socjalna rodzin byłych pracowników ppgr, a zwłaszcza ich dzieci. W roku 1999 Agencja rozszerzyła formy pomocy tym środowiskom, przeznaczając na

nią znaczące kwoty. Rozwinięto także pomoc stypendialną dla uczniów szkół średnich ze środowisk popegeerowskich, obejmując nią 2 260 dzieci.

Zawarte w raporcie dane statystyczne obrazują działalność statutową Agencji w 1999 r. na tle wyników osiągniętych w 1998 r. oraz od początku jej działalności. Należy jednak zwrócić uwagę, że na skutek zmian w strukturze organizacyjnej Agencji, a także w podziale terytorialnym państwa, nie są możliwe bezpośrednie porównania dynamiki zjawisk w przekroju wojewódzkim i oddziałów terenowych. Ponadto, w ślad za zmianami właściwości terytorialnej oddziałów terenowych Agencji, składniki mienia Zasobu oraz związane z nimi działania (przetargi, sprzedaże, dzierżawy etc.) zostały przemieszczone ewidencyjnie pomiędzy bazami danych oddziałów – stosownie do nowej właściwości terytorialnej.¹ Jeżeli nie zaznaczono inaczej, dane statystyczne prezentowane w układzie oddziałów terenowych (np. w aneksie) dotyczą stanu organizacyjnego Agencji z okresu, z którego pochodzą te dane. Dane za cały rok 1999 oraz ilustrujące stany ewidencyjne w okresie „do końca 1999 r.” dotyczą struktury organizacyjnej Agencji, właściwej na dzień 31 grudnia 1999 r.²

---

¹ Zarządzenie Nr 5 Prezesa AWRSP z 24 marca 1999 r. w sprawie zmian w organizacji oddziałów terenowych i Biura Prezesa Agencji Własności Rolnej Skarbu Państwa. Z uwagi na funkcjonujące bazy danych również w jednostkach, które na mocy tego zarządzenia stały się filiami oddziałów terenowych, a także z uwagi na realizację przez filie celów i zadań właściwych dla oddziałów terenowych - w *Raporcie (...)* prezentowane są także dane w układzie oddziałów i filii.

² Zmiany w Zasobie, wynikające z procesów gospodarowania oraz systematyczna weryfikacja danych ewidencyjnych powodują, że w niektórych przypadkach stany podane na koniec 1999 r. nie są „prostą” sumą stanu na koniec 1998 r. (prezentowaną w „Raporcie z działalności AWRSP w 1998 r.”) i realizacji w 1999 r.

1. Przejmowanie mienia do Zasobu

Zgodnie z przepisami ustawy³ Agencja przejmuje do Zasobu mienie Skarbu Państwa po zlikwidowanych państwowych przedsiębiorstwach gospodarki rolnej, z Państwowego Funduszu Ziemi oraz z innych tytułów.

Przejmowanie mienia pochodzącego z byłych ppgr zostało praktycznie zakończone w roku 1995. Po tej dacie Agencja przejmowała jeszcze niewielkie powierzchnie gruntów po byłych ppgr – przeważnie lasów, gruntów leśnych i zadrzewionych, niewydzielonych geodezyjnie. Również w roku 1999 Agencja przejęła z tego źródła 1,5 tys. ha gruntów, a od początku działalności do końca 1999 r. z 1666 zlikwidowanych byłych ppgr przejęte zostały do Zasobu WRSP nieruchomości o powierzchni 3 754 tys. ha (tab. A. 1). W ogólnej liczbie zlikwidowanych ppgr 72 jednostki postawione były w stan likwidacji z przyczyn ekonomicznych przed 1 stycznia 1992 r, a w dalszych 69 ppgr, w wyniku nowelizacji z 29 grudnia 1993 r. ustawy „o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa...”, umorzono postępowanie upadłościowe.

Z ogólnej powierzchni gruntów PFZ wynoszącej około 810 tys. ha⁴, Agencja przejęła do Zasobu 602 tys. ha, w tym ponad 7 tys. ha w 1999 r. Przejmowanie gruntów z tego źródła było przede wszystkim uzależnione od możliwości ich przekazywania przez organy rządowej administracji ogólnej. Głównymi przyczynami wolnego tempa przekazywania gruntów PFZ do Zasobu były w szczególności:

- nieuporządkowany stan prawny nieruchomości;
- niezgodność stanu faktycznego na gruncie z danymi w rejestrach ewidencji gruntów oraz z miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego;

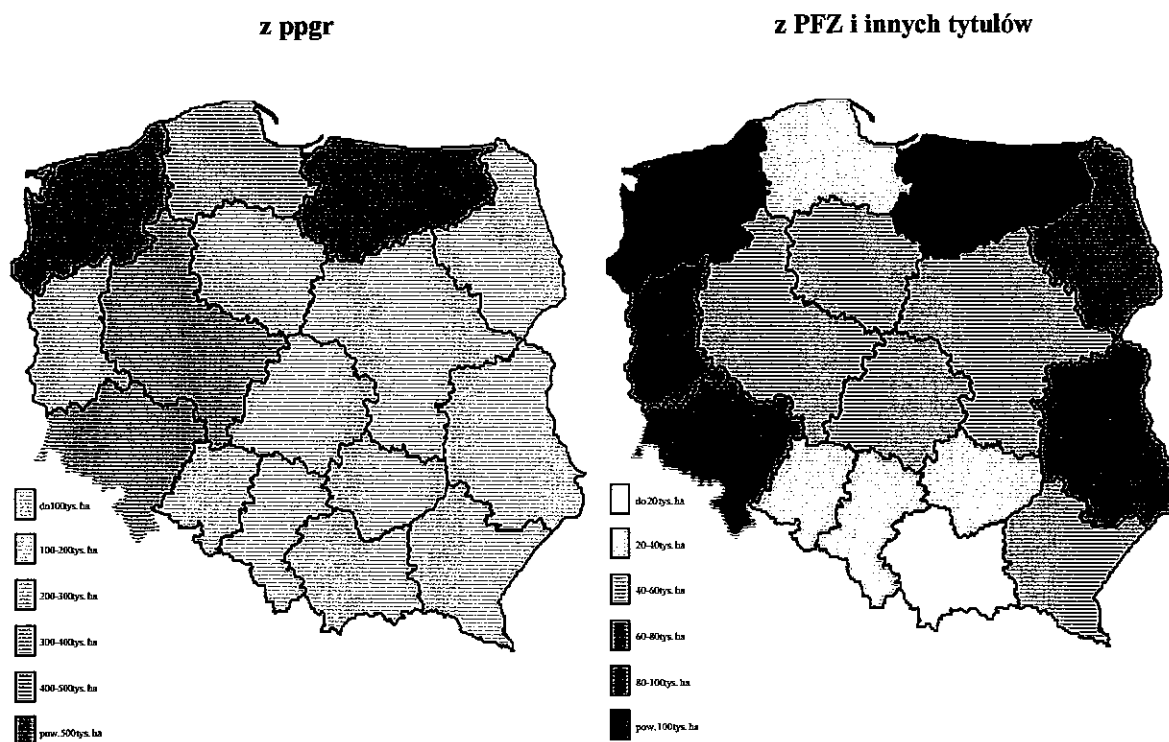
³ Ustawa „o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa” z 19 października 1991 r. (ze zm.).

⁴ W marcu 1996 r. na wniosek AWRSP wojewodowie przekazali oddziałom terenowym Agencji uaktualnioną informację o powierzchni gruntów PFZ wg stanu na 31.12.1991 r. Zgodnie z tą informacją powierzchnia gruntów PFZ wynosiła 810 407 ha, tzn. o 12 611 ha więcej niż podawał GUS (*Obrót gruntami PFZ i zmiany w zbiorowości indywidualnych gospodarstw rolnych w 1991 r.* Wyd. GUS: Informacja Statystyczna, Warszawa, maj 1992).

- przedłużające się postępowania odwoławcze od decyzji wojewodów, związane z oceną charakteru nieruchomości, a decydujące o zasadności przekazania ich do Zasobu;
- brak środków finansowych i możliwości wykonawczych dla przygotowania dokumentacji pomiarowo-geodezyjnej.

Grunty Skarbu Państwa przejęte do Zasobu WRSP

stan na 31 grudnia 1999 r.

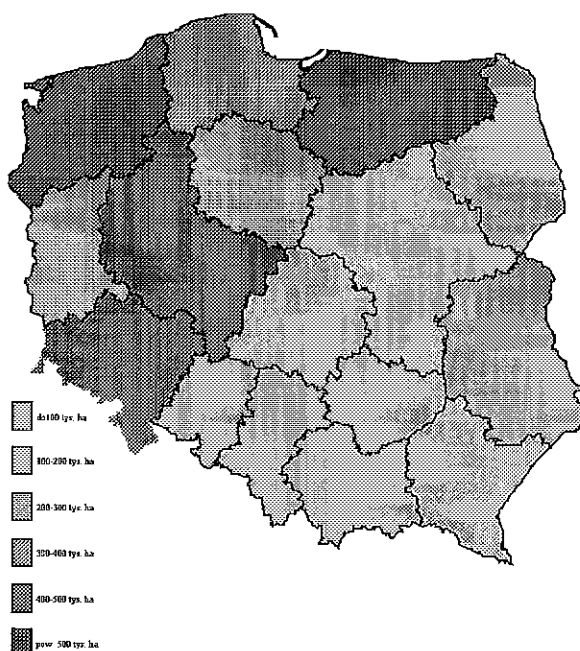
Poza mieniem pochodzącym ze zlikwidowanych ppgr oraz z PFZ Agencja przejmowała do Zasobu także grunty od państwowych jednostek organizacyjnych nie posiadających osobowości prawnej, państwowych osób prawnych oraz innych podmiotów. Od początku działalności Agencji, przejęto z tych tytułów prawie **310 tys. ha** gruntów, z tego blisko 9,5 tys. ha w 1999 r. W tej liczbie, w ramach realizacji ustawy *o ubezpieczeniu społecznym rolników* przejęto **18,8 tys. ha** gruntów, z tego 1,8 tys. ha - w 1999 r.

- przedłużające się postępowania odwoławcze od decyzji wojewodów, związane z oceną charakteru nieruchomości, a decydujące o zasadności przekazania ich do Zasobu;
- brak środków finansowych i możliwości wykonawczych dla przygotowania dokumentacji pomiarowo-geodezyjnej.

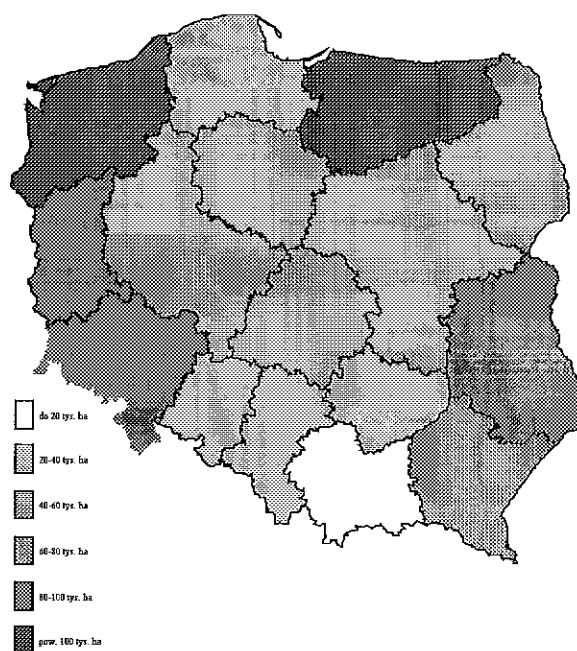
Grunty Skarbu Państwa przejęte do Zasobu WRSP

stan na 31 grudnia 1999 r.

z ppgr

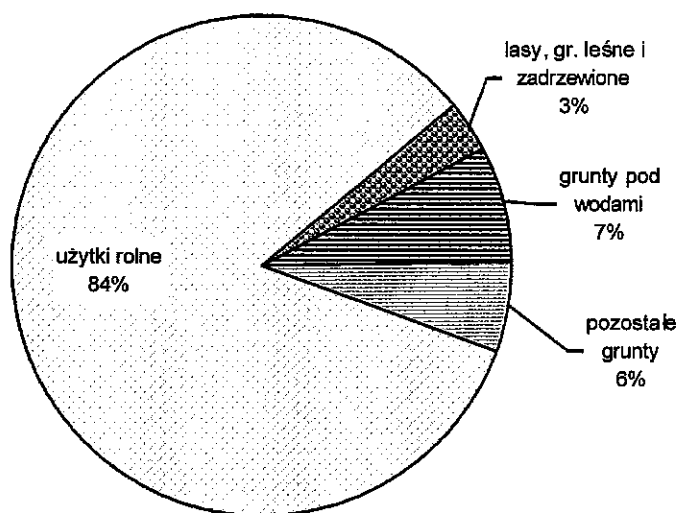
z PFZ i innych tytułów

Poza mieniem pochodzącym ze zlikwidowanych ppgr oraz z PFZ Agencja przejmowała do Zasobu także grunty od państwowych jednostek organizacyjnych nie posiadających osobowości prawnej, państwowych osób prawnych oraz innych podmiotów. Od początku działalności Agencji, przejęto z tych tytułów prawie **310 tys. ha** gruntów, z tego blisko 9,5 tys. ha w 1999 r. W tej liczbie, w ramach realizacji ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników przejęto **18,8 tys. ha** gruntów, z tego 1,8 tys. ha - w 1999 r.

Łącznie, od początku działalności do końca grudnia 1999 r. Agencja przejęła do

Struktura użytków przejętych do Zasobu WRSP
(stan na 31. 12. 1999 r.)

Zasobu z wszystkich tytułów **4 665,5 tys. ha** gruntów, w tym **3 933 tys. ha (84%)** użytków rolnych, **163 tys. ha (3%)** – lasów, gruntów leśnych i zadrzewionych (w tym lasów - **96 tys. ha - 2%**), **333 tys. ha (7%)** - gruntów pod wodami, **117 tys. ha (3%)** - innych gruntów (tereny komunikacyjne, osiedlowe, użytki kopalne itp.) oraz **117 tys. ha (3%)** - nieużytków.

Z protokołów zdawczo-odbiorczych wynika, że do Zasobu przekazano **407 tys. ha** gruntów odłogowanych i ugorowanych.

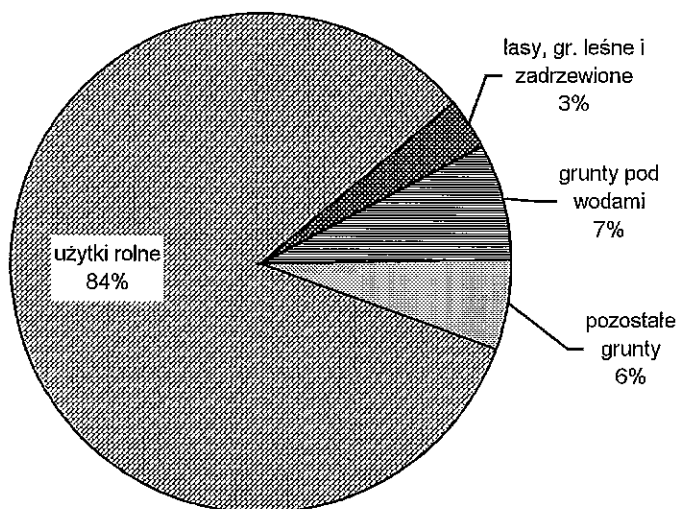
Rozkład przestrzenny przejętych do Zasobu gruntów jest przede wszystkim uwarunkowany lokalizacją byłych ppgr – głównie w rejonach północnej i zachodniej Polski, a także zasobami innych gruntów rolnych Skarbu Państwa. Ma to swoje dalsze konsekwencje w działaniach Agencji w zakresie restrukturyzacji przejętych nieruchomości i potencjalnych, lokalnych możliwościach zaspokojenia popytu rolników.

Poza gruntami do Zasobu przejęto także pochodzący z byłych ppgr i innych podmiotów majątek trwały o wartości księgowej netto **7 342,3 mln zł** i majątek obrotowy o wartości **1 290,9 mln zł**, jak też **1 989,3 mln zł** zobowiązań byłych ppgr, w tym zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek w kwocie **887,4 mln zł**. W 1999 r. nie przejmowano do Zasobu innego (poza gruntami) majątku trwałego, ani też majątku obrotowego.

W rzeczowej strukturze przejętego majątku trwałego dominującą pozycję zajmowały budynki i budowle. Obok budynków gospodarczych, służących bezpośrednio produkcji rolniczej Agencja przejęła **332,8 tys. mieszkań**, a także obiekty przemysłu

Łącznie, od początku działalności do końca grudnia 1999 r. Agencja przejęła do

Struktura użytków przejętych do Zasobu WRSP
(stan na 31. 12. 1999 r.)

Zasobu z wszystkich tytułów **4 665,5 tys. ha** gruntów, w tym 3 933 tys. ha (84%) użytków rolnych, 163 tys. ha (3%) – lasów, gruntów leśnych i zadrzewionych (w tym lasów - 96 tys. ha - 2%), 333 tys. ha (7%) - gruntów pod wodami, 117 tys. ha (3%) - innych gruntów (tereny komunikacyjne, osiedlowe, użytki kopalne itp.) oraz 117 tys. ha (3%) - nieużytków.

Z protokołów zdawczo-odbiorczych wynika, że do Zasobu przekazano 407 tys. ha gruntów odłogowanych i ugorowanych.

Rozkład przestrzenny przejętych do Zasobu gruntów jest przede wszystkim uwarunkowany lokalizacją byłych ppgr – głównie w rejonach północnej i zachodniej Polski, a także zasobami innych gruntów rolnych Skarbu Państwa. Ma to swoje dalsze konsekwencje w działaniach Agencji w zakresie restrukturyzacji przejętych nieruchomości i potencjalnych, lokalnych możliwościach zaspokojenia popytu rolników.

Poza gruntami do Zasobu przejęto także pochodzący z byłych ppgr i innych podmiotów majątek trwały o wartości księgowej netto **7 342,3 mln zł** i majątek obrotowy o wartości **1 290,9 mln zł**, jak też **1 989,3 mln zł** zobowiązań byłych ppgr, w tym zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek w kwocie 887,4 mln zł. W 1999 r. nie przejmowano do Zasobu innego (poza gruntami) majątku trwałego, ani też majątku obrotowego.

W rzeczowej strukturze przejętego majątku trwałego dominującą pozycję zajmowały budynki i budowle. Obok budynków gospodarczych, służących bezpośrednio produkcji rolniczej Agencja przejęła 332,8 tys. mieszkań, a także obiekty przemysłu

rolno-przetwórczego, handlowe i usługowe, w tym m.in.: 862 gorzelnie, winiarnie i browary, 243 masarnie i rzeźnie, 894 suszarnie zbóż i zielonek, 629 mieszalni pasz, 38 młynów i kaszarni, 68 chłodni, a także 381 sklepów, 118 hoteli, zajazdów, restauracji i barów, 703 obiekty o charakterze socjalnym, kulturalnym i sportowym oraz 2 004 zespoły dworskie i pałacowo-parkowe (tab. A.15)⁵.

Część przejętego majątku stanowią obiekty wpisane do rejestru zabytków. Z ogólnej liczby ponad 2 tys. zespołów dworsko i pałacowo-parkowych większość, w momencie przejmowania do Zasobu, znajdowała się w złym lub bardzo złym stanie technicznym. W wyniku przeglądu przeprowadzonego w 1994 r. oceniono, że praktycznie tylko co czwarty obiekt nie wymagał działań zabezpieczających lub remontowych. Najbardziej zniszczone obiekty znajdowały się w dawnych województwach: wrocławskim, koszalińskim, szczecińskim, bydgoskim, suwalskim i olsztyńskim.

We współpracy z wojewódzkimi konserwatorami zabytków prowadzone są corocznie przeglądy kolejnych obiektów, w wyniku których sukcesywnie aktualizowane są granice ochrony konserwatorskiej. Zaangażowanie środków finansowych Agencji znacząco wpłynęło na poprawę stanu wielu obiektów zabytkowych.

2. Zagospodarowanie mienia Zasobu

Punktem wyjścia do określenia preferowanego sposobu zagospodarowania i rozdyponowania przejętego mienia były opracowane indywidualnie dla każdego przedsiębiorstwa programy restrukturyzacyjne. Miały one na celu m.in. przygotowanie możliwie szerokiej i zróżnicowanej oferty nieruchomości, które mogłyby służyć poprawie struktury obszarowej istniejących gospodarstw indywidualnych oraz ułatwić powstanie nowych, sprawnych ekonomicznie jednostek gospodarczych. W stosunku do gospo-

---

⁵ W 1999 r. Agencja nie przejmowała do Zasobu obiektów przemysłu rolno-spożywczego, handlowych, usługowych, jak też zespołów dworskich i pałacowo-parkowych. Zmiana stanu liczbowego (w stosunku do grudnia 1998 r) niektórych obiektów jest skutkiem weryfikacji ich funkcji oraz porządkowania ewidencji, a zmiana liczby zespołów dworskich i pałacowo-parkowych przejętych do Zasobu jest przede wszystkim skutkiem trwających przeglądów tych obiektów, przy udziale wojewódzkich służb konserwacji zabytków (m.in. weryfikowany jest status i zakres rzeczowy obiektów tworzących „zespół”).

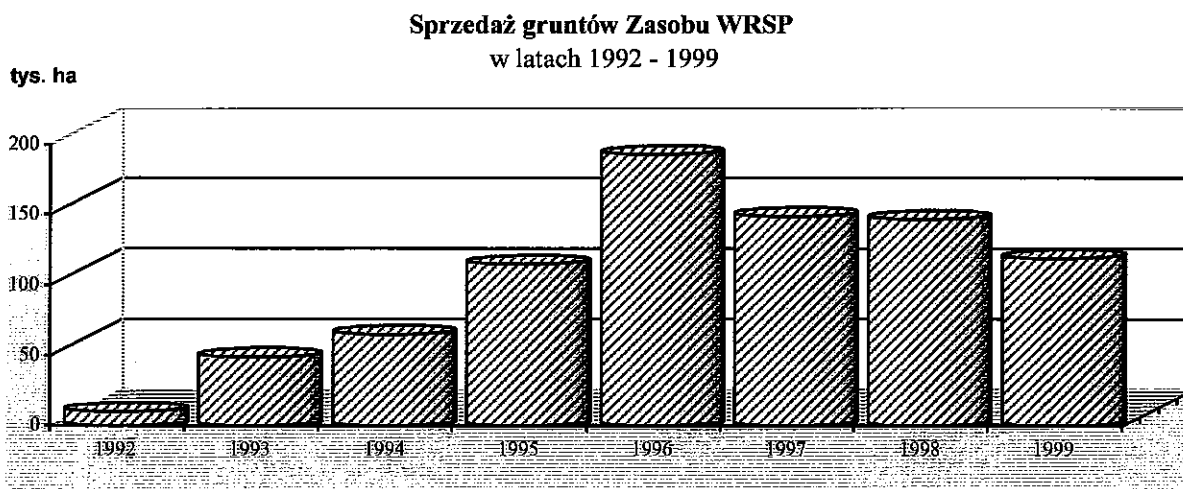
darstw byłych ppgr, zajmujących się hodowlą roślin i zwierząt, programy ich restrukturyzacji uwzględniały potrzebę utrzymania tej działalności.

Agencja zagospodarowuje nieruchomości i inne mienie Skarbu Państwa w różnych formach przewidzianych ustawą. Trwałe rozdysponowanie mienia, polegające na przeniesieniu własności, następowało przede wszystkim w drodze sprzedaży, nieodpłatnego przekazania uprawnionym podmiotom, a także poprzez wniesienie aportem do spółek prawa handlowego. Natomiast nieruchomości pozostające w Zasobie rozdysponowywano głównie poprzez dzierżawę, a także zarząd i użytkowanie wieczyste oraz przekazywano w administrowanie osobom fizycznym lub prawnym.

W okresie działania Agencji zorganizowano ogółem ponad **112 tys.** przetargów, z tego 20,5 tys. przetargów przeprowadzono w 1999 r. (w 1998 r. – 22,7 tys. przetargów). We wszystkich tych przetargach Agencja postawiła do dyspozycji nabywców i dzierżawców **7,2 mln ha** gruntów⁶, z tego 555 tys. ha w 1999 r. (tab. A.2).

2.1. Sprzedaż

Do końca 1999 r. Agencja **sprzedała 846 tys. ha gruntów** (tj. 18,1% powierzchni przejętej do Zasobu), w tym 119,0 tys. ha w 1999 r. (tab. A.3). W strukturze

⁶ Część gruntów była wystawiana do przetargów więcej niż jeden raz.

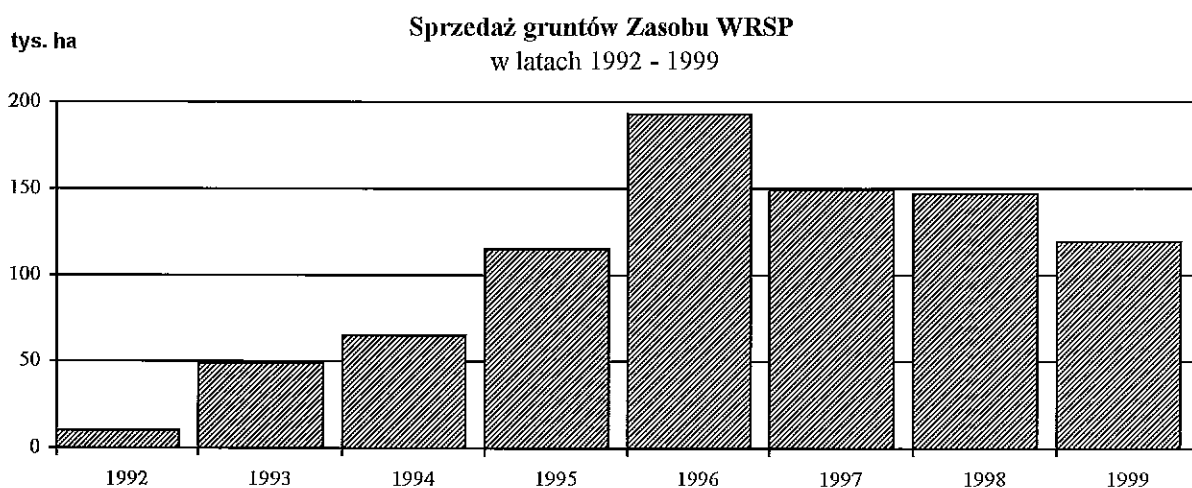
darstw byłych ppgr, zajmujących się hodowlą roślin i zwierząt, programy ich restrukturyzacji uwzględniały potrzebę utrzymania tej działalności.

Agencja zagospodarowuje nieruchomości i inne mienie Skarbu Państwa w różnych formach przewidzianych ustawą. Trwałe rozdysponowanie mienia, polegające na przeniesieniu własności, następowało przede wszystkim w drodze sprzedaży, nieodpłatnego przekazania uprawnionym podmiotom, a także poprzez wniesienie aportem do spółek prawa handlowego. Natomiast nieruchomości pozostające w Zasobie rozdysponowywano głównie poprzez dzierżawę, a także zarząd i użytkowanie wieczyste oraz przekazywano w administrowanie osobom fizycznym lub prawnym.

W okresie działania Agencji zorganizowano ogółem ponad 112 tys. przetargów, z tego 20,5 tys. przetargów przeprowadzono w 1999 r. (w 1998 r. – 22,7 tys. przetargów). We wszystkich tych przetargach Agencja postawiła do dyspozycji nabywców i dzierżawców 7,2 mln ha gruntów⁶, z tego 555 tys. ha w 1999 r. (tab. A.2).

2.1. Sprzedaż

Do końca 1999 r. Agencja sprzedała 846 tys. ha gruntów (tj. 18,1% powierzchni przejętej do Zasobu), w tym 119,0 tys. ha w 1999 r. (tab. A.3). W strukturze

⁶ Część gruntów była wystawiana do przetargów więcej niż jeden raz.

sprzedanych nieruchomości dominują grunty pochodzące z byłych ppgr; stanowiły one (pod względem powierzchni) 83% gruntów sprzedanych ogółem, a grunty pochodzące z PFZ stanowiły 13% ogólnej sprzedaży gruntów. Około 4% powierzchni sprzedanych gruntów pochodziło z innych źródeł (innych tytułów).

W 1999 r. Agencja sprzedała mniej gruntów niż w trzech poprzednich latach, mimo, że oferta nieruchomości stosunkowo atrakcyjnych (m.in. pozostających aktualnie

**Sprzedaż gruntów z Zasobu WRSP
w latach 1992-99**

Rok	Powierzchnia sprzedana - tys. ha	Dynamika sprzedaży rok poprz. = 100
1992	9.5	100
1993	49.0	516
1994	65.4	133
1995	115.4	176
1996	192.6	167
1997	149.4	78
1998	146.5	98
1999	119.0	81

ne wobec części nieruchomości Zasobu.

w dzierżawie) jest nadal bardzo duża. Nie-
wątpliwie głównych przyczyn osłabienia
zainteresowania nabywaniem ziemi należy
upatrywać w utrzymujących się niesprzyja-
jących warunkach ekonomicznych dla pro-
dukcji rolniczej. Czynnikiem ograniczają-
cym sprzedaż są także roszczenia byłych
właścicieli lub ich spadkobierców, wysuwa-

W strukturze sprzedanych gruntów dominują - pod względem liczby zawartych umów - nieruchomości mniejsze obszarowo (tab. I i II). Na ogólną liczbę 96,8 tys. umów sprzedaży zawartych do końca grudnia 1999 r. (bez transakcji obejmujących grunty pod budynkami, również mieszkalnymi, wyodrębnionymi obiektami, wodami itp. a także grunty nierolne⁷), ponad połowę (49,8 tys. umów - 51%) stanowią umowy zawarte na zakup do 1 ha gruntów, a kolejne 34,9 tys. umów (36%) zawarto na zakup gruntów w przedziale od 1 do 10 ha. Na grunty o powierzchni od 10 do 100 ha zawarto 11,0 tys. umów (11%), a umów na sprzedaż nieruchomości o powierzchni przekraczającej 100 ha zawarto 1143 (1%). Ogólna powierzchnia gruntów sprzedanych w grupach obszarowych do 100 ha wyniosła 413,9 tys. ha (51%), co w przeliczeniu na 1 umowę

⁷ Celem analizy jest obserwacja zmian cen i czynszów płaconych za grunty przez kontrahentów Agencji – nabywców i dzierżawców nieruchomości Zasobu WRSP. Z tego względu z analizy wyłączono transakcje obejmujące grunty zabudowane lub o specyficznym charakterze (np. pod wodami, samodzielnymi obiektami itp.), a także grunty nierolne. Analiza nie uwzględnia także zmian obszaru dzierżaw aneksami do wcześniej zawartych umów. W rezultacie analizą objęto 96% gruntów sprzedanych i 94% gruntów wydzierżawionych.

Tabela I

Powierzchnia gruntów sprzedanych z Zasobu WRSP
wg grup obszarowych
(w ha)

Wyszczególnienie	Do 31.12.1999			W tym w IV kw. 1999		
	razem	z tego		razem	z tego	
		osoby fizyczne	osoby prawne		osoby fizyczne	osoby prawne
Grupa obszarowa w ha						
do 1,00	19 902	19 696	206	762	756	5
1,01 - 1,99	20 080	19 771	309	824	821	3
2,00 - 4,99	42 573	41 437	1 136	1 564	1 529	35
5,00 - 9,99	53 506	51 100	2 406	1 860	1 774	86
10,00 - 19,99	76 633	71 576	5 057	2 966	2 831	135
20,00 - 49,99	154 739	135 721	19 018	6 039	5 386	653
50,00 - 99,99	46 469	39 992	6 477	1 883	1 341	542
100,00 - 499,99	232 159	163 240	68 919	13 440	9 675	3 765
500,00 - 999,99	115 047	55 788	59 259	4 571	1 348	3 223
1000,00 i więcej	48 882	15 219	33 663	-	-	-
Razem	809 990	613 540	196 450	33 909	25 462	8 448
w tym do 99,99	413 902	379 293	34 609	15 898	14 438	1 460
100,00 i więcej	396 088	234 247	161 841	18 011	11 024	6 988
Pozostałe grunty*	35 957	x	x	1 184	x	x
Ogółem	845 947	x	x	35 093	x	x

* Grunty zabudowane lub o specyficznym charakterze, a także grunty nierolne

Tabela II

Liczba umów zawartych na sprzedaż gruntów z Zasobu WRSP*
wg grup obszarowych

Wyszczególnienie	Do 31.12.1999			W tym w IV kw. 1999		
	razem	z tego		razem	z tego	
		osoby fizyczne	osoby prawne		osoby fizyczne	osoby prawne
Grupa obszarowa w ha						
do 1,00	49 822	49 394	428	1 781	1 766	15
1,01 - 1,99	14 010	13 801	209	569	566	3
2,00 - 4,99	13 315	12 961	354	500	490	10
5,00 - 9,99	7 543	7 212	331	262	251	11
10,00 - 19,99	5 462	5 115	347	219	209	10
20,00 - 49,99	4 848	4 302	546	182	162	20
50,00 - 99,99	668	576	92	24	19	5
100,00 - 499,99	940	691	249	53	42	11
500,00 - 999,99	174	86	88	7	2	5
1000,00 i więcej	29	11	18	-	-	-
Razem	96 811	94 149	2 662	3 597	3 507	90
w tym do 99,99	95 668	93 361	2 307	3 537	3 463	74
100,00 i więcej	1 143	788	355	60	44	16

* Bez umów zawartych na sprzedaż gruntów zabudowanych lub o specyficznym charakterze, a także gruntów nierolnych

daje średnio 4,3 ha. Powierzchnia sprzedanych nieruchomości w grupach obszarowych powyżej 100 ha wyniosła 396,1 tys. ha - średnio 347 ha na 1 umowę.

Nabywcami nieruchomości Zasobu są zarówno osoby fizyczne, jak i prawne. Struktura udziału obu tych grup nabywców (tabela I i II) wskazuje, że osoby prawne stanowią mniej niż 3% ogółu nabywców oraz, że są one zainteresowane nieruchomościami większymi obszarowo. Do końca 1999 r. przeciętna powierzchnia nieruchomości sprzedanych na 1 umowę osobom prawnym wyniosła 74 ha, a osobom fizycznym – około 6,5 ha.

Analiza zmian cen sprzedawanych przez Agencję gruntów wskazuje, że w kolejnych latach cena ta systematycznie wzrasta. W transakcjach zawartych w 1999 r. (tab. A. 6) przeciętna cena za 1 ha gruntów wynosiła 3 684 zł i była wyższa o 21% od przeciętnej ceny uzyskanej w transakcjach zawartych w 1998 r. (3 048 zł). Jednocześnie cena uzyskiwana przez Agencję jest niższa, niż w obrocie między rolnikami. Według badań IERiGŻ w 1999 r. przeciętna cena za grunty orne w tych transakcjach wynosiła 4 390 zł / ha⁸

Przedmiotem sprzedaży były również obiekty rolno-przemysłowe, usługowe i handlowe, zespoły dworskie i pałacowo-parkowe (tab. A. 15), a także jeziora i stawy. Do końca 1999 r. Agencja sprzedała m.in. 200 gorzelni, winiarni i browarów (23%), 188 suszarni zbóż i zielonek (21%), 133 mieszalnie pasz (21%). Sprzedano także 45 obiektów hotelowo-restauracyjnych (38%), 228 sklepów (60%), jak również 563 zespoły dworskie i pałacowo-parkowe (28%)⁹. Z przejętych 248 tys. ha jezior sprzedano 0,9 tys. ha, a z przejętych blisko 41 tys. ha stawów sprzedano 4,1 tys. ha.¹⁰

⁸ Materiały IERiGŻ do oprac. „Rynek ziemi rolniczej – stan i perspektywy”. Publikacja w przygotowaniu.

⁹ Por. przypis 5 na str. 5.

¹⁰ Dotyczy jezior i stawów przejętych z byłych pgryb.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami¹¹ zarówno cudzoziemcy¹² jak i spółki polskie z mniejszościowym udziałem kapitału zagranicznego mogą nabyć lub wydzierżawić nieruchomości Zasobu, pod warunkiem uzyskania stosownego zezwolenia. Od początku działalności do końca 1999 r. **Agencja sprzedała cudzoziemcom 367 ha gruntów, tj. około 0,04% wszystkich gruntów sprzedanych z Zasobu**, na podstawie 35 zawartych umów. Najwięcej gruntów nabyli inwestorzy niemieccy, japońscy i holenderscy. W tym samym okresie spółki prawa handlowego z mniejszościowym udziałem kapitału zagranicznego zakupiły od Agencji 23 tys. ha, tj. 3% sprzedanych gruntów.

**Sprzedaż nieruchomości z Zasobu WRSP cudzoziemcom
według kraju pochodzenia kapitału**

Kraj pochodzenia kapitału	Liczba zawartych umów		Powierzchnia sprzedana (w ha)	
	do 31.12.1999 r.	w 1999 r.	do 31.12.1999 r.	w 1999 r.
Belgia	2	-	8	-
Dania	3	-	4	-
Francja	4	4	8	8
Hiszpania	1	-	8	-
Holandia	7	-	22	-
Japonia	1	-	35	-
Niemcy	10	3	257	136
Szwajcaria	1	1	2	2
Szwecja	3	-	5	-
USA	3	-	18	-
Razem	35	8	367	146

2.2. Inne formy trwałego rozdyponowania mienia Skarbu Państwa

Na mocy ustawy z 19 października 1991 r. oraz innych ustaw, część gruntów została **przekazana nieodpłatnie** uprawnionym podmiotom (tab. A. 13). Od początku działalności do końca grudnia 1999 r. oddziały terenowe przekazały nieodpłatnie ponad

¹¹ Ustawa z dnia 24 marca 1920 r. o nabywaniu nieruchomości przez cudzoziemców oraz ustawa z dnia 14 czerwca 1991 r. o spółkach z udziałem zagranicznym.

¹² W rozumieniu ustawy o nabywaniu nieruchomości przez cudzoziemców, **cudzoziemcem** jest osoba fizyczna nie posiadająca obywatelstwa polskiego, osoba prawna mająca siedzibę za granicą lub osoba prawna mająca siedzibę na terytorium RP, kontrolowana bezpośrednio lub pośrednio przez te podmioty. W przypadku spółki prawa handlowego za kontrolowaną uważa się spółkę, w której osoby wymienione wyżej posiadają bezpośrednio lub pośrednio co najmniej 50% kapitału zakładowego (jednolity tekst ustawy o nabywaniu nieruchomości przez cudzoziemców - Dz.U. Nr 54 z 11 maja 1996 r. poz. 245).

182 tys. ha gruntów, z tego 33,7 tys. ha w 1999 r. Najwięcej gruntów Agencja przekazała nieodpłatnie Lasom Państwowym – 95,4 tys. ha, (w tym 18,4 tys. ha lasów, gruntów leśnych i zalesionych i 77,0 tys. ha gruntów pod zalesienie), kościelnym osobom prawnym – 48,6 tys. ha oraz jednostkom samorządu terytorialnego (głównie gminom) – 14,6 tys. ha. W przekazanych nieodpłatnie nieruchomościach 1,6 tys. ha zajmowały jeziora i stawy, przejęte z byłych państwowych gospodarstw rybackich.

W **aporcie** do spółek prawa handlowego Agencja wniosła 13,6 tys. ha gruntów, z tego do jednoosobowych spółek Agencji – 10,5 tys. ha i do innych spółek z udziałem Agencji – 3,1 tys. ha. Wraz z gruntami do spółek wniesiono m.in. 152 zespoły dworskie i pałacowo-parkowe, 173 obiekty socjalne, kulturalne i sportowe, 67 mieszalni pasz, 56 gorzelni, winiarni i browarów, 41 suszarni zbóż i zielonek (tab. A. 13, A. 15). Spółkom przekazano także 1 587 mieszkań.

Trwale rozdysponowanie nieruchomości z Zasobu WRSP (w tys. ha)

Wyszczególnienie	do 31.12.1999 r.	w 1999 r.	w 1998 r.	<u>1999</u> <u>1998</u>
sprzedano	846	119	147	81
nieodpłatnie przekazano	182	34	38	89
z tego: jedn. samorządu terytorialnego (głównie gminom)	15	3	3	100
Lasom Państwowym	95	21	22	95
kościelnym os. prawnym	49	8	8	100
innym	23	2	5	40
wniesiono aportem do spółek	14	1	4	25
z tego: do spółek Agencji	10	0	4	x
inne trwale rozdysponowania	2	2	.	x
razem rozdysponowano trwale	1044	156	189	83

Ogółem w wyniku sprzedaży, nieodpłatnego przekazania, wniesienia gruntów aportem do spółek, a także przekazania na własność w wyniku zamiany prawa wieczystego użytkowania na prawo własności oraz przekazania w użytkowanie ABiEA, do końca 1999 r. trwale rozdysponowano **1044 tys. ha** gruntów, czyli prawie 23% powierzchni przejętej. W 1999 r. rozdysponowano trwale 156 tys. ha, o 17% mniej niż w 1998 r. Według stanu na 31 grudnia 1999 r. w Zasobie pozostawały nieruchomości SP o powierzchni **3 622 tys. ha** (tab. A. 13).

2.3. Dzierżawa

W dotychczasowej działalności Agencji najszerzej stosowaną formą zagospodarowania przejętych nieruchomości była **dzierżawa**, która cieszyła się znacznie większym zainteresowaniem niż kupno, głównie z uwagi na mniejsze wymogi co do zaangażowania kapitału, który można było przeznaczyć na zakup innych (niż ziemia) środków produkcji. Praktyka pokazała, że forma dzierżawy stała się dla szerokiego kręgu rolników oraz innych podmiotów gospodarczych dogodnym i stosunkowo łatwo dostępnym sposobem użytkowania nieruchomości rolnych Skarbu Państwa.

Od początku działalności do końca 1999 r. Agencja postawiła do dyspozycji dzierżawców blisko 5,9 mln ha (w tym część gruntów więcej niż jednokrotnie), a wydzierżawiła 3 996 tys. ha, podpisując prawie 229 tys. umów. W roku 1999 zaoferowano do dzierżawy nieruchomości o powierzchni blisko 335 tys. ha, z których wydzierżawiono 182 tys. ha, tj. podobny obszar, co w roku 1998. W wydzierżawionych gruntach 153 tys. ha (84%) pochodziło ze zrestrukturyzowanych nieruchomości po byłych ppgr, a 22 tys. ha (12%) - z PFZ (tab. A. 7).

W strukturze wydzierżawionych gruntów (bez transakcji obejmujących grunty pod budynkami, również mieszkalnymi, wyodrębnionymi obiektami, wodami itp. a także grunty nierolne¹³) dominują - pod względem liczby podpisanych umów - działki do 1 ha (48% umów) oraz nieruchomości o powierzchniach od 1 do 10 ha (40% umów). W grupie obszarowej od 10 do 100 ha zawarto 9% umów, a na nieruchomości przekraczające 100 ha - 3% umów (tab. III i IV). Ogólna powierzchnia gruntów wydzierżawionych w tych grupach obszarowych jest odwrotnie proporcjonalna do liczby zawartych umów. Grupa powyżej 100 ha, choć najmniej liczna, obejmuje 76% powierzchni wszystkich wydzierżawionych gruntów, a przeciętny obszar przypadający na 1 umowę wynosi 467 ha, podczas gdy dla dzierżaw nieruchomości o powierzchniach do 100 ha wynosi 4,1 ha.

---

¹³ Por. przypis 7 na str. 8

Tabela III

Powierzchnia gruntów wydzierżawionych z Zasobu WRSP
wg grup obszarowych
(w ha)

Wyszczególnienie	Do 31.12.1999			W tym w IV kw. 1999		
	razem	z tego		razem	z tego	
		osoby fizyczne	osoby prawne		osoby fizyczne	osoby prawne
Grupa obszarowa w ha						
do 1,00	54 459	54 326	133	987	981	6
1,01 - 1,99	60 653	60 399	254	1 107	1 104	3
2,00 - 4,99	97 787	96 730	1 057	1 952	1 938	14
5,00 - 9,99	108 342	106 273	2 069	1 834	1 804	30
10,00 - 19,99	137 128	132 471	4 657	2 321	2 234	87
20,00 - 49,99	238 896	220 989	17 907	4 239	4 166	73
50,00 - 99,99	202 371	175 801	26 570	4 735	4 354	381
100,00 - 499,99	1 033 798	705 148	328 650	12 313	7 077	5 236
500,00 - 999,99	927 783	404 423	523 360	2 738	1 887	851
1000,00 i więcej	884 203	171 635	712 568	3 484	-	3 484
Razem	3 745 420	2 128 195	1 617 225	35 710	25 545	10 165
w tym do 99,99	899 636	846 989	52 647	17 175	16 581	594
100,00 i więcej	2 845 784	1 281 206	1 564 578	18 535	8 964	9 571
Pozostałe grunty*	250 467	x	x	1 152	x	x
Ogółem	3 995 887	x	x	36 862	x	x

* Grunty zabudowane lub o specyficznym charakterze, a także grunty nierolne

Tabela IV

Liczba umów zawartych na dzierżawę gruntów z Zasobu WRSP*
wg grup obszarowych

Wyszczególnienie	Do 31.12.1999			W tym w IV kw. 1999		
	razem	z tego		razem	z tego	
		osoby fizyczne	osoby prawne		osoby fizyczne	osoby prawne
Grupa obszarowa w ha						
do 1,00	108 631	108 389	242	1 969	1 956	13
1,01 - 1,99	43 540	43 402	138	789	788	1
2,00 - 4,99	31 732	31 447	285	620	617	3
5,00 - 9,99	15 397	15 105	292	254	250	4
10,00 - 19,99	9 987	9 669	318	167	161	6
20,00 - 49,99	7 683	7 141	542	133	128	5
50,00 - 99,99	2 921	2 552	369	67	62	5
100,00 - 499,99	4 216	3 061	1 155	48	31	17
500,00 - 999,99	1 343	608	735	4	3	1
1000,00 i więcej	523	129	394	2	-	2
Razem	225 973	221 503	4 470	4 053	3 996	57
w tym do 99,99	219 891	217 705	2 186	3 999	3 962	37
100,00 i więcej	6 082	3 798	2 284	54	34	20

* Bez umów zawartych na dzierżawę gruntów zabudowanych lub o specyficznym charakterze, a także gruntów nierolnych

Podobnie jak przy sprzedaży, dzierżawcami nieruchomości są zarówno osoby fizyczne, jak i prawne. Do końca 1999 r. osoby fizyczne zawarły umowy na dzierżawę 57% powierzchni, przy czym ta grupa kontrahentów Agencji preferuje mniejsze nieruchomości, szczególnie działki do 1 ha; działki takie wydzierżawiło 49% dzierżawców – osób fizycznych. Osoby prawne (w tym spółki pracowników oraz jednoosobowe spółki Agencji) częściej dzierżawią nieruchomości duże, a dominują - pod względem częstości zawieranych umów – nieruchomości o obszarze 100-500 ha (tab. III i IV).

W przeciwieństwie do rosnących nominalnych cen sprzedaży gruntów, **czynsze**, wyrażone w dt pszenicy, za grunty wydzierżawiane z Zasobu w kolejnych latach były względnie stabilne i oscylowały wokół poziomu 2 dt. Mimo pewnych wahań, powodowanych czynnikami koniunkturalnymi, a także wynikającymi z indywidualnych cech dzierżawionej nieruchomości (jakość gruntów, rozłóg, lokalizacja itp.) oraz mimo różnic w lokalnym popycie na dzierżawę, oferowany przez dzierżawców czynsz utrzymuje się na poziomie adekwatnym do faktycznych możliwości produkcyjnych tych nieruchomości. W umowach dzierżawy zawieranych w 1999 r. średni czynsz oferowany przez dzierżawców za grunty wyniósł równowartość 1,7 dt pszenicy, co jest jednym z najniższych poziomów czynszów (średnich) w całym okresie działania Agencji. Może się to wiązać z utrzymywaniem się złej koniunktury na produkty rolnicze i nakładające się na nią złe warunki pogodowe, jak też dostosowaniem oferty czynszu do realnych możliwości ekonomicznych dzierżaw.

Równolegle z wydzierżawianiem nowych nieruchomości ma miejsce proces kończenia się dotychczasowej dzierżawy części nieruchomości Zasobu. Wiąże się to przede wszystkim z wygasaniem umów dzierżawy, w związku z upływem terminów, na jakie zostały zawarte, a także ze zjawiskiem rozwiązywania umów o dzierżawę. Do końca grudnia 1999 r. wygasły umowy na dzierżawę 285 tys. ha oraz zostały rozwiązane umowy na dzierżawę 635 tys. ha. Umowy mogą być rozwiązywane na wniosek dzierżawcy lub na wniosek Agencji. W pierwszym przypadku przyczyną rozwiązania umowy może być zarówno rezygnacja dzierżawcy z dalszego gospodarowania (np. z uwagi na brak opłacalności), lub wręcz odwrotnie – rezygnacja z dzierżawy na rzecz

kupna na własność. Natomiast rozwiązanie umowy na wniosek Agencji prawie w całości dotyczy sytuacji, gdy dzierżawca nie dotrzymuje warunków umowy¹⁴. Z tego powodu, do końca 1999 r. rozwiązano z dzierżawcami 1 774 umowy dzierżawy 262 tys. ha, z tego 958 rozwiązanych umów, obejmujących 70 tys. ha przypada na rok 1999.

Rozdysponowanie gruntów Zasobu WRSP poprzez dzierżawę

Wyszczególnienie	do 31.12.1999	1999	1998
- Zaoferowano do dzierżawy (tys. ha)	5 873	335	360
- Wydzierżawiono (tys. ha)	3 996	182	182
- „Wycofano” z dzierżawy (tys. ha)	1 304	297	262
w tym w wyniku: wygaśnięcia umów	285	35	30
rozwiązania umów	635	178	134
w tym:			
z winy dzierżawcy	262	70	61
- W dzierżawie pozostawało (tys. ha) ^{*)}	x	2 692	2 810
- Liczba zawartych umów	228 679	16 962	17 993
- Liczba umów zakończonych	74 324	17 872	11 309
w tym w wyniku: wygaśnięcia	45 265	8 061	6 856
rozwiązania	29 059	9 811	4 453
w tym:			
z winy dzierżawcy	1 774	958	307
- Liczba umów aktywnych ^{*)}	x	154 355	155 248

^{*)} stan na 31 grudnia (odpowiednio)

Grunty „odebrane” dzierżawcom z ich winy stanowią dotychczas 6,6% powierzchni wydzierżawionej ogółem, zaś liczba umów rozwiązanych z winy dzierżawców stanowi 0,78% liczby zawartych umów ogółem.

Kolejną przyczyną zmniejszania powierzchni dzierżawy są **wyłączenia części nieruchomości z trwających dzierżaw**. Do końca 1999 r. wyłączono 384 tys. ha, z czego 85 tys. ha w 1999 r. Znaczną część tych gruntów – 230 tys. ha wykupili sami dzierżawcy, a 153 tys. ha wyłączono w celu udostępnienia innym (niż dotychczasowy dzierżawca) użytkownikom. Wyłączanie części gruntów z istniejących umów, w celu przekazania innym użytkownikom, wiąże się ze stosowaną przez Agencję zasadą „otwartości Zasobu” i reagowaniem na stopniowo ujawniające się zainteresowanie rolników dzierżawą lub nabywaniem gruntów Skarbu Państwa. Aby sprostać tym

¹⁴ Agencja może wypowiedzieć umowę (w trybie i terminie określonym w umowie) z uwagi na inne okoliczności – np. przeznaczenia nieruchomości na inne ważne cele społeczne.

oczekiwaniom Agencja „odzyskuje” pewną ilość już wydzierżawionych gruntów poprzez zamieszczanie klauzuli w umowach o dzierżawę relatywnie dużych nieruchomości, umożliwiającej wyłączenie z trwającej dzierżawy do 20% obszaru. Według stanu na koniec 1999 r. zawarte w umowach klauzule pozwalały potencjalnie na wyłączenie ponad 200 tys. ha. Do końca 1999 r. wyłączono w tym trybie z dzierżawy 85 tys. ha.

Wśród dzierżawców nieruchomości Skarbu Państwa znaczącą grupę stanowią spółki utworzone przez byłych pracowników ppgr. Według stanu na 31 grudnia 1999 r. 640 takich spółek dzierżawiło nieruchomości o powierzchni 459 tys. ha, na podstawie 726 umów; w tej liczbie 147 umów, obejmujących powierzchnię 111 tys. ha, zawarte zostało ze spółkami pracowników z udziałem osób nie będących pracownikami ppgr (przeważnie, celem włączania do spółek osób „zewnętrznych” jest pozyskanie dopływu kapitału obrotowego).

Do końca 1999 r. wygasło lub rozwiązano 201 umów zawartych ze spółkami pracowników na dzierżawę 152 tys. ha, a równocześnie część spółek zakupiła z Zasobu 40,6 tys. ha gruntów (193 umowy sprzedaży).

Relatywnie niewielką grupę dzierżawców nieruchomości Zasobu stanowią spółki z udziałem kapitału zagranicznego¹⁵. Do końca grudnia 1999 r. oddziały terenowe Agencji wydzierżawiły takim spółkom 233,5 tys. ha gruntów na podstawie 607 umów, w tym 124 tys. ha, na podstawie 317 umów - spółkom z większościowym udziałem kapitału zagranicznego.

Z uwagi na wygaśnięcia umów dzierżawy, rozwiązanie umów oraz wyłączenie części gruntów z umów trwających, na koniec grudnia 1999 r. spółki z większościowym udziałem kapitału zagranicznego posiadały w dzierżawie 103 tys. ha (258 umów), a spółki z mniejszościowym udziałem kapitału zagranicznego - 66 tys. ha (187 umów).

---

¹⁵ Por przypis 11 i 12 na str. 11.

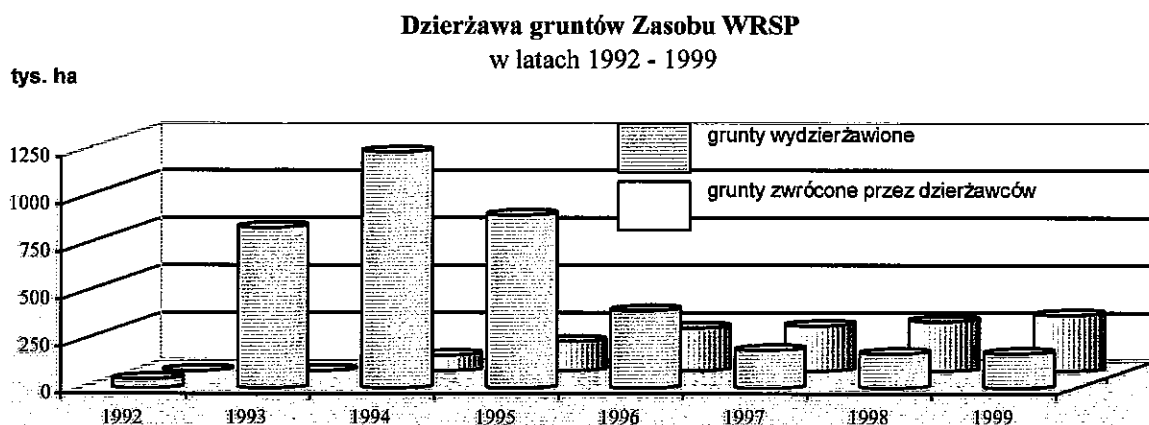
Dzierżawa nieruchomości z Zasobu WRSP
spółkom z większościowym udziałem kapitału zagranicznego
według kraju pochodzenia kapitału

Kraj pochodzenia kapitału	Liczba umów zawartych	Powierzchnia wydzierżawiona (w ha)	Liczba umów aktualnych	Powierzchnia w dzierżawie (w ha)
	do 31.12.1999 r.		stan na 31.12.1999 r.	
Austria	2	721	2	709
Belgia	7	4 103	6	3 590
Brazylia	8	113	5	99
Dania	25	14 354	22	12 932
Francja	16	2 767	13	2 636
Holandia	94	30 467	85	25 689
Irlandia	1	1 222	1	1 222
Niemcy	117	39 881	86	29 184
Norwegia	1	4 514	1	4 514
Szkocja	1	1 083	1	1 083
Szwecja	9	8 127	6	6 431
USA	1	31	1	31
W. Brytania	27	14 679	24	13 514
Włochy	7	1 893	4	1 066
wielonarodowy	1	328	1	328
Razem	317	124 283	258	103 028

W procesie wydzierżawiania przez Agencję gruntów Zasobu w latach 1992-99 można wyróżnić dwa okresy. Do końca 1994 r. następował systematyczny wzrost powierzchni wydzierżawianej, przy stosunkowo małej skali „powrotów” gruntów z dzierżawy. Od roku 1995 przyrost wydzierżawianej powierzchni zmniejszał się, a równocześnie nasiliło się zjawisko „powrotu” gruntów z wcześniejszych dzierżaw. Również w 1999 r. z dzierżaw „powróciła” powierzchnia znacznie większa (297 tys. ha), niż została wydzierżawiona (182 tys. ha). Nieruchomości te są przez Agencję rozdysponowywane ponownie, w tym również sprzedawane dotychczasowym lub nowym użytkownikom.

Z uwagi na wyczerpywanie się nieruchomości, które nie zostały jeszcze rozdysponowane, a nadają się do wykorzystania na cele rolnicze, w kolejnych latach gruntami wydzierżawianymi będą przede wszystkim te grunty, które „powracają” od dzierżawców.

Według stanu na koniec grudnia 1999 r. w dzierżawie znajdowały się nieruchomości Zasobu o powierzchni **2 692 tys. ha** (tab. A. 13), o 118 tys. ha mniej, niż wynosiła powierzchnia będąca w dzierżawie na koniec grudnia 1998 r.

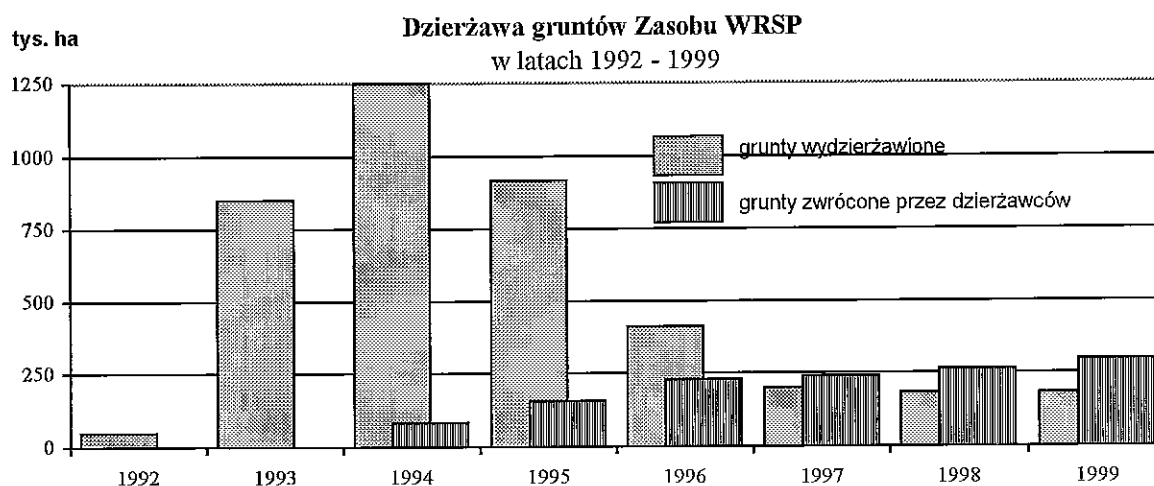

Poza gruntami i zorganizowanymi gospodarstwami w dzierżawie znajdowało się 209 tys. ha jezior i 20 tys. ha stawów przejętych z byłych państwowych gospodarstw rybackich, a także liczne obiekty rolno-przemysłowe, usługowe, handlowe i obiekty zabytkowe, w tym m.in. 943 zespoły dworskie i pałacowo-parkowe, 527 gorzelni, winiarni i browarów, 541 suszarni zbóż i zielonek, 365 mieszalni pasz, 117 masarni i rzeźni, 132 obiekty socjalne, kulturalne i sportowe oraz 200 innych obiektów.

Analiza struktury **nieruchomości będących w dzierżawie** (bez transakcji obejmujących grunty pod budynkami, również mieszkalnymi, wyodrębnionymi obiektami, wodami itp. a także grunty nierolne¹⁶) wskazuje, że na koniec grudnia 1999 r. blisko połowa umów „aktywnych” (47%) dotyczyła nieruchomości o powierzchni do 1 ha, a niecałe 3% umów dotyczyło nieruchomości przekraczających 100 ha.

¹⁶ Por. przypis 7 na str. 8

Według stanu na koniec grudnia 1999 r. w dzierżawie znajdowały się nieruchomości Zasobu o powierzchni 2 692 tys. ha (tab. A. 13), o 118 tys. ha mniej, niż wynosiła powierzchnia będąca w dzierżawie na koniec grudnia 1998 r.

Poza gruntami i zorganizowanymi gospodarstwami w dzierżawie znajdowało się 209 tys. ha jezior i 20 tys. ha stawów przejętych z byłych państwowych gospodarstw rybackich, a także liczne obiekty rolno-przemysłowe, usługowe, handlowe i obiekty zabytkowe, w tym m.in. 943 zespoły dworskie i pałacowo-parkowe, 527 gorzelni, winiarni i browarów, 541 suszarni zbóż i zielonek, 365 mieszalni pasz, 117 masarni i rzeźni, 132 obiekty socjalne, kulturalne i sportowe oraz 200 innych obiektów.

Analiza struktury nieruchomości będących w dzierżawie (bez transakcji obejmujących grunty pod budynkami, również mieszkalnymi, wyodrębnionymi obiektami, wodami itp. a także grunty nierolne¹⁶⁾) wskazuje, że na koniec grudnia 1999 r. blisko połowa umów „aktywnych” (47%) dotyczyła nieruchomości o powierzchni do 1 ha, a niecałe 3% umów dotyczyło nieruchomości przekraczających 100 ha.

¹⁶ Por. przypis 7 na str. 8

Największa liczba umów o dzierżawę wygasła, lub została rozwiązana w grupach obszarowych do 10 ha (87% wszystkich umów wygasłych lub rozwiązanych i 28% wszystkich umów zawartych), ale umowy te dotyczyły tylko 8% powierzchni, która „powróciła” do dyspozycji Agencji. Umowy takie były zawierane przeważnie na krótki okres – nawet do 1 roku. Największe powierzchnie gruntów „wróciły” z grup obszarowych powyżej 100 ha – ogółem 78% „zwróconej” powierzchni (razem z gruntami wyłączanymi z trwających umów).

Struktura obszarowa umów dzierżawy – zawartych, zakończonych i aktualnych

Wyszczególnienie	Wydzierżawiono*		Wygasło lub rozwiązano**		Stan na	
	do 31.12.1999 r.		do 31.12.1999 r.		31.12.1999 r.	
	liczba umów	powierzchnia	liczba umów	powierzchnia	liczba umów	powierzchnia
do 1,00 ha	108223	55946	36298	16790	71925	39156
1,01-1,99 ha	44124	63075	13868	19107	30256	43968
2,00-4,99 ha	32083	101507	8710	25603	23373	75904
5,00-9,99 ha	15311	109236	5394	36534	9917	72702
10,00-19,99 ha	10029	138340	3773	47845	6256	90495
20,00-49,99 ha	7670	239629	2497	71322	5173	168307
50,00-99,99 ha	2909	202292	870	59748	2039	142544
100,00-499,99 ha	4243	1038872	1446	334327	2797	704545
500,00-999,99 ha	1343	929558	498	364487	845	565071
1000,00 i więcej ha	522	882657	199	288784	323	593873
Razem	226457	3761112	73553	1264546	152904	2496566

*) Bez gruntów zabudowanych lub o specyficznym charakterze, a także gruntów nierolnych.

**) Łącznie z gruntami wyłączonymi z dzierżawy. Pozycja „wygasło lub rozwiązano” ma charakter wynikowy w grupach obszarowych („wydzierżawiono” minus „stan”). Pozycja „stan” uwzględnia przesunięcia w grupach, w wyniku wyłączeń lub zwiększeń obszaru aneksami.

Agencja sprzedaje i wydzierżawia nieruchomości Zasobu różnym podmiotom, z przeznaczeniem na powiększenie dotychczasowych gospodarstw rolnych, lub na utworzenie nowych gospodarstw. Można z dużym prawdopodobieństwem przyjąć, że nieruchomości do 100 ha, najczęściej bez „infrastruktury produkcyjnej”, **służą przede wszystkim powiększeniu skali już istniejących gospodarstw.** Można zatem szacować, że w tej grupie obszarowej, obejmującej nabywców i dzierżawców, na koniec

1999 r. znajdowało się około 1 047 tys. ha gruntów z Zasobu, zakupionych i wydzierżawionych na podstawie około 245 tys. umów (przeciętnie - około 4,3 ha na 1 umowę).

W grupach obszarowych powyżej 100 ha nabywcy i dzierżawcy nieruchomości Zasobu użytkowali na koniec grudnia 1999 r. 2 260 tys. ha (w tym jednoosobowe spółki Agencji i spółki pracowników - 680 tys. ha), na podstawie 5,1 tys. umów (przeciętnie - około 442 ha na 1 umowę).

2.4. Program osadnictwa rolniczego

W I kwartale 1996 r. uruchomiony został „Program osadnictwa rolniczego na gruntach Skarbu Państwa”. Agencja uczestniczy w tym programie poprzez przygotowanie i wydzierżawianie odpowiednich nieruchomości rolnych z Zasobu, na których możliwe jest zorganizowanie gospodarstw osadniczych. Program (...) realizowany jest przede wszystkim w regionach Polski o przewadze podaży ziemi nad popytem (województwa północne i zachodnie).

Nieruchomości objęte programem były oferowane do wydzierżawienia na warunkach określonych w ustawie o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa oraz w programie osadnictwa rolniczego przyjętym przez resort rolnictwa. Dla osób spełniających te warunki utworzone zostały możliwości kredytowe z dopłatami do oprocentowania ze środków Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, z przeznaczeniem na finansowanie nakładów inwestycyjnych, związanych z urządzeniem gospodarstwa rolnego na gruntach Skarbu Państwa, a także udostępnione zostały preferencyjne kredyty obrotowe na zakup środków do produkcji rolnej.

Do końca grudnia 1998 r. oddziały terenowe Agencji wydzieliły na cele osadnictwa 124 gospodarstwa o łącznej powierzchni 21,2 tys. ha, a wydzierżawiły 91 gospodarstw o powierzchni 16,7 tys. ha. Według stanu na 31 grudnia 1998 r. do rozdysponowania pozostawały 33 gospodarstwa o powierzchni 4,4 tys. ha. W 1999 r. Agencja przygotowała kolejne 34 gospodarstwa, o powierzchni 6,6 tys. ha, równocześnie jednak wycofała 5 gospodarstw o powierzchni 1,1 tys. ha – w celu innego ich

zagospodarowania. Osadnikom wydzierżawiono natomiast kolejne 30 gospodarstw o powierzchni 6,5 tys. ha.

Według stanu na 31 grudnia 1999 r. na gruntach Zasobu przeznaczono na cele osadnicze 153 gospodarstwa, o łącznej powierzchni 26,6 tys. ha. W tej liczbie 121 gospodarstw o powierzchni 23,2 tys. ha znajdowało się w dzierżawie, a 32 gospodarstwa, o powierzchni 3,4 tys. ha, oczekiwały na zasiedlenie.

Od początku funkcjonowania *Programu (...)* obserwuje się relatywnie małe nim zainteresowanie wśród potencjalnych osadników. Również początkowo zakładana skala tego przedsięwzięcia na 200-210 tys. ha udostępnionych 2-3 tys. rodzin okazała się mało realna. W tej sytuacji w 1998 r. zmienione zostały założenia i niektóre warunki uczestnictwa w programie, a także określono na ca 50-60 tys. ha jego docelową skalę. Zmiany okazały się na tyle korzystne, że spowodowały wzrost zainteresowania statusem osadnika również wśród dzierżawców, którzy wydzierżawili nieruchomości Zasobu w „zwykłym” trybie. Z uwagi na niską opłacalność produkcji rolnej i brak własnych środków finansowych, szczególnie atrakcyjna okazała się dla tych dzierżawców możliwość skorzystania z kredytów inwestycyjnych i obrotowych z dopłatą do ich oprocentowania.

Pomimo pewnej poprawy sytuacji, w dalszym ciągu osadnicy napotykają jednak szereg trudności w szybkim zagospodarowaniu się na nowym miejscu. Szczególnie ci osadnicy, którzy sprzedali swoje nieruchomości, w przypadku niepowodzenia nie mają możliwości powrotu. Do najtrudniejszych problemów towarzyszących *Programowi (...)* należy zaliczyć skomplikowaną procedurę uzyskiwania z banków potrzebnych kredytów, m.in. wysokie wymagania co do zabezpieczeń oraz mało przejrzystą informację o warunkach i zasadach udzielania kredytów. Ponadto osadnicy wskazują na problemy z adaptacją w nowym otoczeniu produkcyjnym i społecznym oraz zbyt małą pomoc instytucjonalną w pierwszym okresie funkcjonowania.

3. Inne zagadnienia związane z zagospodarowaniem mienia Zasobu

3.1. W gospodarstwach Skarbu Państwa prowadzących działalność hodowlaną¹⁷ którą Minister Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej¹⁸ uznał za szczególnie ważną dla postępu biologicznego w całym rolnictwie oraz w tych gospodarstwach, które charakteryzowały się dużym i trudno podzielny majątkiem (gdzie podział mógłby prowadzić do spadku efektywności ekonomicznej), tworzone były **jednoosobowe spółki** Agencji Własności Rolnej Skarbu Państwa. Do końca grudnia 1999 r. Agencja utworzyła lub objęła udziały w 150 takich spółkach¹⁹, w tym utworzyła 104 spółki specjalizujące się w hodowli roślin (38) lub zwierząt (66) oraz 3 spółki związane z treningiem koni²⁰. Pozostałe (tzw. „komercyjne”) spółki Agencji (43) zajmowały się działalnością produkcyjną, w tym rolniczą, w zakresie przetwórstwa rolnego, handlu i usług.

Jednoosobowe spółki Agencji, podobnie jak inne mienie Zasobu podlegają restrukturyzacji i prywatyzacji. W wyniku tego większość spółek będzie prywatyzowana na drodze tzw. *prywatyzacji kapitałowej*, z tym, że w stosunku do spółek prowadzących działalność hodowlaną, zakres i tempo tej prywatyzacji warunkują programy rozwoju hodowli roślin i zwierząt przyjęte przez Ministra Rolnictwa. Spółki o szczególnym, „strategicznym” znaczeniu dla polskiej hodowli (40 spółek) objęte są resortowym programem hodowlanym, częściowo finansowanym z budżetu.

W odniesieniu do pozostałych spółek hodowlanych (roślinnych i zwierzęcych), nie mających strategicznego znaczenia dla polskiego rolnictwa oraz innych jednoosobowych spółek Agencji, w latach 1997-98 uruchomione zostały procedury związane z prywatyzacją (kapitałową). W 1999 r. dokonano zmiany struktury własności w 9 jednoosobowych spółkach Agencji, w tym poprzez:

- sprzedaż udziałów - 7 spółek (Aquamar, Mielno, Niechcice, Kurozwęki, Głubczyce, Płękity, Kalników),

¹⁷ Zagadnienia wyników hodowli w jednoosobowych spółkach Agencji są omawiane w zał. 1 do „Raportu ...”

¹⁸ Obecnie – Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

¹⁹ W czterech spółkach Agencja odkupiła 100% udziałów.

²⁰ Były to: Tory Wyścigów Konnych (w Warszawie), Centrum Wyszczolenia Jeździeckiego - Hipodrom Wola (w Poznaniu) i Hipodrom Sopot (w Sopocie).

- podwyższenie kapitału i objęcie nowoutworzonych udziałów przez inną spółkę Agencji (tj. w spółce HZ Prusiewo przez HZiN Gdańsk),
- połączenie na zasadach inkorporacji - 1 spółka (Jezierzyce).

W wyniku sprzedaży lub zmiany struktury własności udziałów, a także konsolidacji tych udziałów (połączenia spółek), wg stanu na koniec 1999 r. Agencja wykonywała prawo własności w stosunku do 100% udziałów w 121 spółkach, w tym w trzech spółkach w likwidacji. Niezależnie od nieruchomości wniesionych aportem (9,5 tys. ha) spółki te dzierżawiły od Agencji 220,5 tys. ha gruntów²¹.

Według wstępnych danych w 1999 r. jednoosobowe spółki Agencji uzyskały *per saldo* stratę netto na poziomie 51 mln zł. Nastąpiło więc znaczne pogorszenie wyniku finansowego w porównaniu z rokiem 1998, w którym jednoosobowe spółki Agencji (129) wykazały *per saldo* stratę w wysokości 33,8 mln zł (w tym zysk - 16,5 mln zł; strata - 50,3 mln zł).

Stan zobowiązań ogółem na 31.12.1999 r. (przewidywane wykonanie dla 120 jednostek) wynosił 339,6 mln zł i pomimo zmniejszenia się liczby spółek utrzymał się na poziomie zbliżonym do stanu na 31.12.1998 r. (stan zobowiązań ogółem dla 129 jednoosobowych spółek Agencji wynosił 337,7 mln zł).

3.2. W procesie restrukturyzacji gospodarstw Skarbu Państwa część nieruchomości Zasobu (głównie w postaci zorganizowanych gospodarstw rolnych, przetwórczych lub usługowych) została przekazana w **administrowanie**, w ramach którego zarządzający działa w imieniu i na rachunek Agencji. W administrowanie przekazano również niezagospodarowane nieruchomości, pozostałe po likwidacji tymczasowych zarządów, część innych nieruchomości dotychczas nierozdysponowanych, jak też przekazuje się część nieruchomości „powracających” z innych form użytkowania (np. z dzierżawy).

---

²¹ Dzierżawiona przez jednoosobowe spółki Agencji powierzchnia jest wykazywana w ogólnej powierzchni dzierżaw z Zasobu WRSP.

Administrowanie, choć jest jedną z ustawowych form zagospodarowania mienia Zasobu, z punktu widzenia programu prywatyzacji jest rozwiązaniem tymczasowym. Gospodarstwa w administrowaniu podlegają więc dalszym przekształceniom, m.in. z uwagi na pojawiające się możliwości innego sposobu rozdysponowania mienia, w szczególności w drodze sprzedaży lub dzierżawy.

W 1999 r. zlikwidowano 87 gospodarstw w administrowaniu, w tym 42 gospodarstwa „produkcyjne” i 45 administracji mieszkań i infrastruktury mieszkaniowej oraz nadzoru i zagospodarowania nieruchomości Zasobu. Równocześnie w 1999 r. powołano 9 „produkcyjnych” gospodarstw Skarbu Państwa w administrowaniu oraz 3 jednostki utworzone w celu administrowania mieszkaniem i innym mieniem Zasobu oraz ich zagospodarowania (rozdysponowania).

Według stanu na 31 grudnia 1999 r. działalność prowadziło 213 gospodarstw w administrowaniu, w tym 95 - prowadzących działalność produkcyjną na nieruchomościach o powierzchni 135 tys. ha.

W gospodarstwach SP w administrowaniu, poza gruntami, znajdują się także obiekty rolno-przemysłowe, usługowe oraz zabytki. Na koniec grudnia 1999 r. znajdowało się tam m.in. 151 zespołów dworskich i pałacowo-parkowych, 68 suszarni zbóż i zielonek, 32 mieszalnie pasz, 25 obiektów socjalnych, kulturalnych i sportowych, a także blisko 100 innych obiektów produkcyjnych, handlowych i usługowych (tab. A. 15).

3.3. Innymi formami użytkowania mienia Skarbu Państwa są: zarząd i wieczyste użytkowanie. Do końca 1999 r. przekazano do Zasobu nieruchomości Skarbu Państwa znajdujące się w zarządzie i wieczystym użytkowaniu o powierzchni 154 tys. ha. Równocześnie zarządcy i użytkownicy wieczysti zrzekli się tych form użytkowania w odniesieniu do 31 tys. ha. Na koniec grudnia 1999 r. w zarządzie i wieczystym użytkowaniu pozostawały nieruchomości o powierzchni 123 tys. ha, z tego 62 tys. ha w wieczystym użytkowaniu i 61 tys. ha w zarządzie osób prawnych i jednostek nie posiadających osobowości prawnej (tab. A.13).

3.4. Jednym z istotnych problemów Agencji są przejęte po zlikwidowanych ppgr **obiekty ujemnie oddziałujące na środowisko**. Na podstawie inwentaryzacji ustalono, że dniu 31 marca 1995 r. w Zasobie znajdowało się 3 887 takich obiektów (łącznie z obiektami wydzierżawionymi). Stwierdzono, że głównymi czynnikami ujemnie oddziałującymi na środowisko są:

- wadliwa gospodarka ściekowa;
- niewłaściwa gospodarka gnojowicą;
- niesprawne oczyszczalnie ścieków lub ich brak;
- niesprawnie funkcjonujące kotłownie, itp.

Dzięki znacznym nakładom, jakie Agencja corocznie ponosi na likwidację istniejących w Zasobie źródeł zagrożeń dla środowiska, ich liczba zmniejsza się sukcesywnie. W 1999 r. nakłady finansowe Agencji na realizację zadań inwestycyjnych (w tym także modernizacyjnych) na rzecz ochrony środowiska wyniosły 120,5 mln zł. (w latach 1997 i 1998 – odpowiednio: 50,5 mln zł. i 102,5 mln zł.) a równocześnie kary za przekraczanie norm ochrony środowiska zmniejszyły się do poziomu 0,3 mln zł (w roku 1997 - 2,4 mln zł i 0,7 mln zł w roku 1998).

Dotychczasowe działania Agencji, zmierzające do sukcesywnego eliminowania ujawnionych zagrożeń oraz zagospodarowania obiektów ujemnie oddziałujących na środowisko obejmowały, między innymi:

- ścisłą współpracę ze służbami ochrony środowiska;
- rezygnację z produkcyjnego wykorzystania lub zmianę sposobu wykorzystania obiektów;
- podejmowanie zadań inwestycyjnych;
- zinwentaryzowanie oraz zabezpieczenie składowisk przeterminowanych środków ochrony roślin i opakowań po tych środkach;
- uzyskiwanie lub aktualizację pozwoleń wodno-prawnych dla ferm hodowlanych;

- przeprowadzanie szkoleń dzierżawców, administratorów i innych użytkowników nieruchomości Zasobu w zakresie problematyki ochrony środowiska;
- przekazywanie zmodernizowanych oczyszczalni ścieków i kotłowni osiedlowych spółdzielniom mieszkaniowym, gminom, itp.

W wyniku podjętych działań doprowadzono do wyraźnego zmniejszenia w Zasobie ilości obiektów ujemnie oddziałujących na środowisko. Do końca grudnia 1999 r. ich liczba uległa zmniejszeniu do 1 493, tj. o 18% w porównaniu ze stanem z roku ubiegłego, a równocześnie do 38% stanu wyjściowego. Obiekty ujemnie oddziałujące na środowisko występują przede wszystkim w osiedlach mieszkaniowych i w zakładach rolno-przemysłowych. Na koniec grudnia 1999 r. 549 osiedli mieszkaniowych, zakładów rolno-przemysłowych i przemysłowych ferm produkcji zwierzęcej wymagało budowy oczyszczalni ścieków, a 360 oczyszczalni ścieków i 486 lokalnych kotłowni powinno być zmodernizowane.

3.5. W ogólnej powierzchni przejętych do Zasobu gruntów **119 tys. ha zajmowały nieużytki, a 407 tys. ha kwalifikowano jako odłogi i ugory.**²² W wyniku restrukturyzacji i prywatyzacji przejętego mienia część odłogów i ugorów, a także nieużytków rozdysponowano i zagospodarowano w różnych formach. Według stanu na koniec 1999 r, w ogólnej powierzchni pozostającej do rozdysponowania (671 tys. ha) blisko 28 tys. ha stanowiły nieużytki, a 264 tys. ha odłogowano. Poza tym na rozdysponowanie oczekiwało 88 tys. ha innych gruntów (w tym m.in. o nieuregulowanych stosunkach wodnych, zakamienionych itp.), których rolnicze wykorzystanie jest nie możliwe lub nieopłacalne. Szacuje się, że z ogólnej powierzchni gruntów do rozdysponowania, może być zagospodarowane rolniczo około 369 tys. ha (tab. A. 14). Pozostałe grunty będą przeznaczane na cele nierolnicze - np. pod zalesienia i zadrzewienia, pod budownictwo, usługi, cele związane z rekreacją i ochroną przyrody itp. lub też pozostaną w odłogowaniu (około 108 tys. ha gruntów rolnych).

²² Narastająco – według protokółów przejęcia do Zasobu.

3.6. Jednym z warunków racjonalnego zagospodarowania części gruntów o silnie rozdrobnionej strukturze jest prowadzenie **prac scaleniowo-wymiennych**. Agencja, w porozumieniu z Ministerstwem Rolnictwa i Rozwoju Wsi, inicjowała działania zmierzające do zintensyfikowania przez rządową administrację ogólną tych prac, z udziałem gruntów Zasobu. Należy jednak podkreślić, że są to prace czasochłonne i w skali całego kraju obejmuje się nimi rocznie powierzchnię od kilku do kilkunastu tysięcy ha gruntów.

W związku z tym, że w Zasobie pozostaje do zagospodarowania znaczny obszar gruntów rozdrobnionych i rozproszonych przestrzennie (przede wszystkim przejętych z PFZ oraz od rolników w zamian za świadczenia emerytalno-rentowe), w rezultacie prac scaleniowych Agencja będzie mogła oferować nieruchomości większe i o bardziej prawidłowym rozłogu.

Do 31 grudnia 1999 r. oddziały terenowe Agencji złożyły do właściwych urzędów:

- 260 wniosków o wszczęcie postępowania scaleniowego, dotyczących 84 006 działek i obejmujących 68 943 ha;
- 930 wniosków o wszczęcie postępowania wymiennego, dotyczących 4 275 działek i obejmujących 5 274 ha.

Do końca grudnia 1999 r. zrealizowano 105 wniosków o przeprowadzenie prac scaleniowych (40% wniosków złożonych), obejmujących 6 634 ha gruntów oraz 664 wnioski o przeprowadzenie wymiany gruntów (71% wniosków złożonych), obejmujących obszar 3 537 ha.

3.7. Przekazywanie nieruchomości na rzecz **Lasów Państwowych** odbywa się z uwzględnieniem przepisów ustawy *o lasach* oraz z uwzględnieniem „*Krajowego programu zwiększania lesistości*”. Lasy przejęte do Zasobu, po ich geodezyjnym wydzieleniu, Agencja przekazuje nieodpłatnie Państwowemu Gospodarstwu Leśnemu - Lasy Państwowe. Również inne grunty wchodzące w skład Zasobu mogą być przekazane nieodpłatnie Lasom Państwowym - do zalesienia. Przekazanie gruntów wy-

dzielonych geodezyjnie, przeznaczonych do zalesiania w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego albo w decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, następuje na wniosek Agencji, w drodze decyzji starosty. Pozostałe grunty, nadające się do zalesienia, Agencja może także przekazać nieodpłatnie Lasom Państwowym w drodze umowy. Agencja ściśle współpracuje w tym zakresie z Ministerstwem Ochrony Środowiska i Dyрекcją Generalną Lasów Państwowych²³.

Według stanu na koniec grudnia 1999 r. przekazano do Zasobu ok. 96 tys. ha lasów. Z tej powierzchni Agencja trwale zagospodarowała ok. 35 tys. ha, w tym 18,4 tys. ha przekazała nieodpłatnie na rzecz Lasów Państwowych. W Zasobie pozostaje ok. 61 tys. ha lasów. Są one obejmowane przeglądami, pod kątem możliwości ich przekazania na rzecz Lasów Państwowych. Dotyczy to szczególnie kompleksów leśnych o powierzchni ponad 10 ha oraz innych lasów, w których możliwe jest prowadzenie racjonalnej gospodarki leśnej

Poza tym Agencja zaoferowała Lasom Państwowym do przejęcia około 152 tys. ha gruntów, w celu zalesienia. Z zaoferowanej powierzchni objęto wspólnymi przeglądami 123 tys. ha, z czego zakwalifikowano do przejęcia przez Lasy Państwowe 102 tys. ha. Do końca grudnia 1999 r. faktycznie zostało przekazane Lasom Państwowym blisko 77 tys. ha gruntów, z tego blisko 30 tys. ha – w drodze umowy.

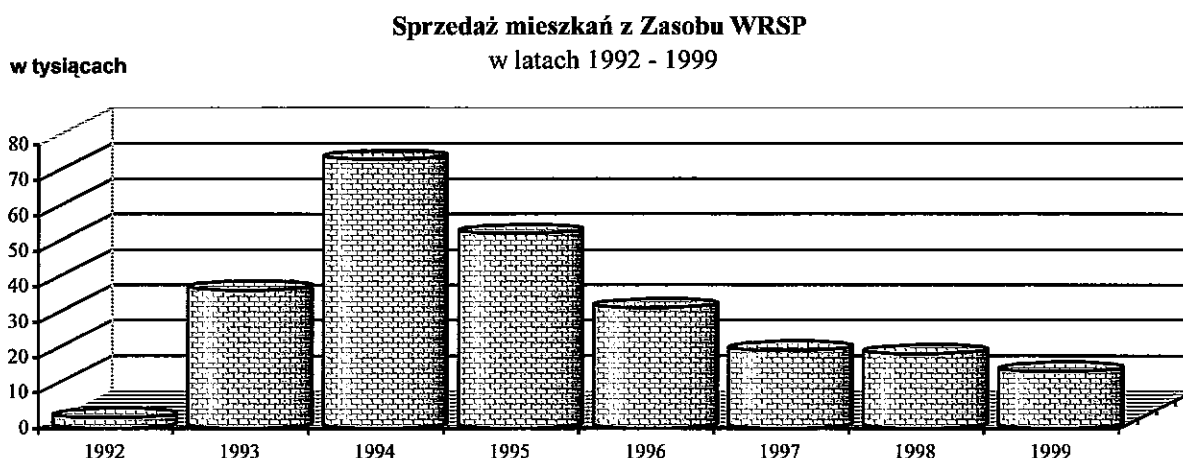
3.8. Podczas restrukturyzacji przejętego mienia wyodrębniony został majątek służący celom socjalnym, w tym także mieszkania, które najemcy mogą wykupić na dogodnych, preferencyjnych warunkach.

Do końca grudnia 1999 r. Agencja przejęła 332,8 tys. mieszkań, w tym 266 mieszkań w 1999 r. Od początku działalności Agencji sprzedano 266,4 tys. mieszkań (80% przejętych), z tego 16,8 tys. mieszkań sprzedano w roku 1999. Niezależnie od tego przekazano nieodpłatnie innym podmiotom około 3 tys. mieszkań (gminom, byłym właścicielom itp.) oraz wniesiono około 1,6 tys. mieszkań jako aport do spółek (tab. A.16).

²³ Ramy tej współpracy określono w porozumieniu z 14 listopada 1995 r, zawartym pomiędzy Prezesem Agencji, a Dyrektorem Generalnym Lasów Państwowych. Treść porozumienia zaktualizowano 27 lutego 1998 r.

Pomimo stosunkowo niskich cen mieszkań (z uwagi na stosowane bonifikaty) średnio nie przekraczających 36% ich rzeczywistej wartości, określonej przez rzeczoznawców, a także szeroko stosowanej przez Agencję praktyki rozkładania ceny na raty, obserwuje się spadek zainteresowania nabywaniem mieszkań na własność²⁴. Do głównych tego powodów należy zaliczyć²⁵:

- wyższe koszty utrzymania mieszkań wykupionych (niż użytkowanych na prawie lokatorskim);
- wyczerpywanie się w Zasobie mieszkań o stosunkowo dobrym standardzie oraz atrakcyjnie zlokalizowanych.

Z liczby około 62 tys. mieszkań, jakie na koniec grudnia 1999 r. pozostały w Zasobie - 21% zamieszkiwali byli pracownicy gospodarstw, 31% emeryci i renciści, 42% inni najemcy, a pozostałe 6% to mieszkania nie zasiedlone²⁶.

Nabywcy i lokatorzy prawie 71 tys. mieszkań, korzystając z doradztwa pracowników Agencji, zorganizowali 684 spółdzielnie mieszkańców. Administrowaniem 66,7 tys. mieszkań zajmują się osoby fizyczne i prawne, na podstawie 719 umów; w tej

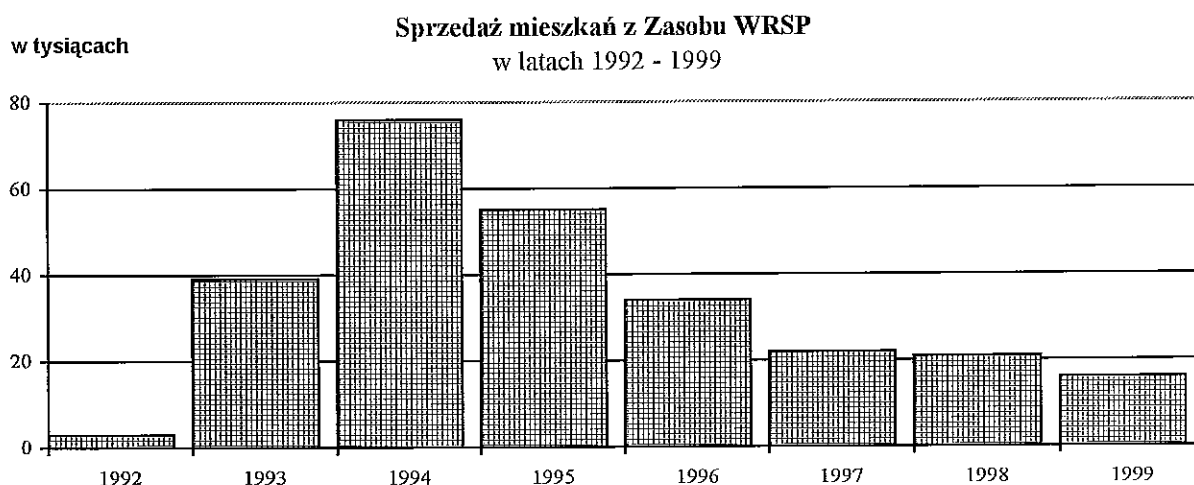
²⁴ W 1998 r. sprzedano 20 tys. mieszkań, w 1997 r. - 22 tys. a w 1996 r. - 34 tys.

²⁵ Według opinii oddziałów terenowych, dzieci wielu dotychczasowych użytkowników mieszkań nie widzą sensu zamieszkiwania w osiedlach popegeerowskich, skoro – ich zdaniem - brak jest tam perspektyw zatrudnienia. Poza tym wielu mieszkańców tych osiedli nie ma pieniędzy na wykupienie mieszkań, nawet na tak preferencyjnych warunkach, jakie daje Agencja. Obserwacje te w dużym stopniu potwierdzają także badania prowadzone w IRWIR (por. M. Halamska i inni: *Społeczne problemy osiedli popegeerowskich. Raport z badań*. Warszawa, październik 1998 r.).

²⁶ Struktura mieszkańców - szacunkowa.

Pomimo stosunkowo niskich cen mieszkań (z uwagi na stosowane bonifikaty) średnio nie przekraczających 36% ich rzeczywistej wartości, określonej przez rzeczoznawców, a także szeroko stosowanej przez Agencję praktyki rozkładania ceny na raty, obserwuje się spadek zainteresowania nabywaniem mieszkań na własność²⁴. Do głównych tego powodów należy zaliczyć²⁵:

- wyższe koszty utrzymania mieszkań wykupionych (niż użytkowanych na prawie lokatorskim);
- wyczerpywanie się w Zasobie mieszkań o stosunkowo dobrym standardzie oraz atrakcyjnie zlokalizowanych.

Z liczby około 62 tys. mieszkań, jakie na koniec grudnia 1999 r. pozostały w Zasobie - 21% zamieszkiwali byli pracownicy gospodarstw, 31% emeryci i renciści, 42% inni najemcy, a pozostałe 6% to mieszkania nie zasiedlone²⁶.

Nabywcy i lokatorzy prawie 71 tys. mieszkań, korzystając z doradztwa pracowników Agencji, zorganizowali 684 spółdzielnie mieszkańców. Administrowaniem 66,7 tys. mieszkań zajmują się osoby fizyczne i prawne, na podstawie 719 umów; w tej

²⁴ W 1998 r. sprzedano 20 tys. mieszkań, w 1997 r. - 22 tys. a w 1996 r. - 34 tys.

²⁵ Według opinii oddziałów terenowych, dzieci wielu dotychczasowych użytkowników mieszkań nie widzą sensu zamieszkiwania w osiedlach popegeerowskich, skoro – ich zdaniem - brak jest tam perspektyw zatrudnienia. Poza tym wielu mieszkańców tych osiedli nie ma pieniędzy na wykupienie mieszkań, nawet na tak preferencyjnych warunkach, jakie daje Agencja. Obserwacje te w dużym stopniu potwierdzają także badania prowadzone w IRWIR (por. M. Halamska i inni: *Społeczne problemy osiedli popegeerowskich*. Raport z badań. Warszawa, październik 1998 r.).

²⁶ Struktura mieszkańców - szacunkowa.

liczbie znajdują się 284 umowy (18 tys. mieszkań) zawarte ze spółdzielniami mieszkaniowymi oraz 243 umowy (8 tys. mieszkań) zawarte z dzierżawcami nieruchomości rolnych Zasobu WRSP.

Pomimo sprzedania już 80% przejętych mieszkań „gospodarka mieszkaniowa” jest dla Agencji nadal źródłem wielu problemów, zarówno natury organizacyjnej (administrowanie rozproszonym terytorialnie majątkiem), jak i finansowej. Zapoczątkowane w 1993 r. i kontynuowane w następnych latach prace, mające na celu uporządkowanie stanu formalno-prawnego mieszkań, zwiększenie ich sprzedaży oraz poprawę organizacji zarządzania zasobami mieszkaniowymi, choć przyniosły znaczące efekty w tych dziedzinach, nie spowodowały zadowalającego rozwiązania szeregu innych problemów, do których należą m.in. wysokie koszty obsługi zasobów mieszkaniowych. W 1999 r. wydatki statutowe, jakie poniosły oddziały terenowe Agencji tylko w zakresie utrzymania zasobów mieszkaniowych wyniosły 50,1 mln zł.²⁷ Główne tytuły tej grupy wydatków wiążą się z koniecznością dokonywania konserwacji i remontów mieszkań i związanej z nimi infrastruktury, pokrywania części kosztów związanych z utrzymaniem mieszkań, których najemcami są emeryci i renciści zwolnieni z opłacania czynszu najmu oraz z faktem, że część lokatorów uchyla się od płacenia czynszu lub ponoszenia opłat za świadczone usługi (kanalizacja, wywóz śmieci itp.).

3.9. Obowiązkiem Agencji jest **sprawowanie nadzoru właścicielskiego** nad mieniem Skarbu Państwa pozostającym w Zasobie. Agencja wykonuje ten obowiązek poprzez komórki organizacyjne oddziałów terenowych, a w przypadkach, które wymagają wiedzy specjalistycznej - we współpracy z odpowiednimi służbami (np. ochrony środowiska, konserwatorami zabytków, służbą leśną itp.). Funkcje związane z nadzorem właścicielskim realizowane są w stosunku do wszystkich użytkowników mienia Zasobu - gospodarstw Skarbu Państwa w administrowaniu, dzierżawców, spółek Agencji, podmiotów, którym przekazano nieruchomości w zarząd itp.

²⁷ Informacja finansowa Fw-1 za okres 01.01 – 31.12.1999 r, dział: „wydatki statutowe”, poz. 5.6.

Z uwagi na wielość użytkowników i form użytkowania mienia Zasobu, zakres stosowanych metod nadzoru właścicielskiego jest szeroki. W stosunku do jednostek gospodarczych Agencji, nadzorowi podlega mienie Skarbu Państwa, zarówno co do stanu, jak też sposobu i zakresu postępowania z nim w procesie gospodarowania (np. rozdysponowania). Ważnym narzędziem kontroli wykorzystywanym przez wszystkie komórki organizacyjne Agencji jest ewidencja i sprawozdawczość wewnętrzna (reczowa i finansowa), a także sprawozdawczość statystyki publicznej. Niezależnie od analizy dokumentów, pracownicy oddziałów terenowych Agencji dokonują w jednostkach gospodarczych wizytacji kontrolnych i na ich podstawie formułują wnioski do realizacji, zarówno przez te jednostki jak i oddziały terenowe Agencji.

W spółkach Agencji, w początkowych miesiącach roku 1999 funkcje nadzorczo-kontrolne spełniały zgromadzenia wspólników poprzez swoje organy (rady nadzorcze, komisje rewizyjne, zespoły ekspertów itp.). Określone w regulaminie pracy tych organów zakresy kompetencyjne umożliwiały bieżącą i okresową kontrolę wszystkich istotnych dziedzin działania spółek. Zgodnie z decyzją Prezesa AWRSP z 23 kwietnia 1999 r. zmienione zostały zasady sprawowania kontroli i nadzoru w spółkach Agencji w ten sposób, że odwołane zostały rady nadzorcze i komisje rewizyjne, a ich zadania przejęły bezpośrednio oddziały terenowe Agencji.

Najliczniejszą grupą użytkowników mienia Zasobu są dzierżawcy. W zawartych umowach dzierżawy zostały określone warunki dotyczące użytkowania tego mienia, których wykonywanie Agencja monitoruje, także poprzez okresowe kontrole w gospodarstwach. Kontrolami obejmuje się zwłaszcza realizację tych umów, w przypadku których pojawiają się sygnały o niewłaściwym gospodarowaniu; pozwala to Agencji podjąć we właściwym czasie stosowne działania interwencyjne - od sformułowania zaleceń pokontrolnych, do rozwiązania umowy włącznie.

W 1999 r. pracownicy Agencji przeprowadzili łącznie 4 175 kontroli²⁸ (w 1998 r. – 4 130 kontroli), w tym 743 ponowne, sprawdzające realizację wcześniej-

---

²⁸ Bez kontroli przeprowadzonych przez Zespół Kontroli Wewnętrznej BP.

szych zaleceń pokontrolnych. Przeprowadzone czynności kontrolne objęły 3 432 jednostki, w tym :

- 2 920 dzierżawców nieruchomości Zasobu,
- 65 „produkcyjnych” gospodarstw rolnych SP w administrowaniu,
- 118 administracji mienia nierolnego (głównie mieszkań),
- 263 inne podmioty rozdysponowujące mienie Zasobu,
- 66 podmiotów posiadających mienie Zasobu w zarządzie.

W 830 kontrolowanych gospodarstwach dzierżawionych nie stwierdzono żadnych nieprawidłowości, natomiast u pozostałych dzierżawców (w 2 090 gospodarstwach) stwierdzono ogółem 4 647 różnych nieprawidłowości, w tym:

– zaleganie z płatnością czynszu	1137	24%
– niedokonywanie przewidzianych umową konserwacji i remontów budynków, budowli i urządzeń	677	15%
– niedokonywanie badania gleb na zawartość składników mineralnych	535	12%
– zaleganie z regulowaniem splat z tytułu wykupionego majątku Zasobu	432	9%
– zaleganie z płaceniem obowiązkowych obciążeń publiczno-prawnych, związanych z przedmiotem umowy	395	8%
– nieprzestrzeganie przepisów bhp i p. pożarowych	277	6%
– niezapłacenie składki ubezpieczeniowej za użytkowane mienie Zasobu	225	5%
– nieprzestrzeganie przepisów prawa budowlanego	180	4%
– pozostałe (różne)	565	17%

Z zestawienia wynika, że podstawowe problemy, jakie odnotowuje Agencja w grupie dzierżawców mienia Zasobu wiążą się z zagadnieniami finansowymi oraz z nieprzestrzeganiem zasad użytkowania mienia. Są one głównymi powodami rozwiązywania przez Agencję umów z dzierżawcami w trybie wypowiedzenia.

Inne problemy występują w gospodarstwach SP w administrowaniu. W gospodarstwach, które administrują mieniem nierolnym, wśród 152 stwierdzonych nie-

prawidłowości 22% stanowiły naruszenia zasad rozliczania się z oddziałem, polegające przede wszystkim na nieprzewodzeniu sprawozdawczości statystycznej oraz ksiąg rachunkowych w wymaganym zakresie. Gospodarstwa te nie dokonywały także potrzebnych remontów powierzonego im majątku, głównie mieszkań oraz naruszały przepisy prawa budowlanego (19% stwierdzonych nieprawidłowości).

W kontrolowanych (65) gospodarstwach SP zajmujących się działalnością „produkcyjną” wystąpiło relatywnie niewiele nieprawidłowości, jednakże wśród ważniejszych ustaleń stwierdzono w 6 przypadkach niedokonywanie konserwacji i remontów budynków, budowli i urządzeń i innego majątku trwałego – zgodnie z warunkami umowy o administrowanie i zasadami gospodarności. Z trzema administratorami rozwiązano w związku z tym umowy o administrowanie.

W wyniku przeprowadzonych kontroli (w tym kontroli dokumentacji) u podmiotów rozdysponowujących mienie Zasobu na podstawie umowy zawartej z Agencją stwierdzono przypadki nieprzestrzegania przepisów dotyczących trybu sprzedaży mienia Zasobu, braki w dokumentacji lub sprawozdawczości, a także zaleganie z przekazywaniem Agencji należności za sprzedane mienie Zasobu. Na 66 kontroli w jednostkach posiadających mienie SP w zarządzie, w 6 przypadkach stwierdzono użytkowanie tego mienia niezgodnie ze złożoną deklaracją.

Wobec wykrywanych nieprawidłowości w gospodarowaniu mieniem SP dyrektorzy oddziałów terenowych Agencji podejmują działania dyscyplinujące, do rozwiązania umów włącznie. Analiza charakteru tych nieprawidłowości wskazuje, że u ich podstaw w wielu przypadkach leżą problemy natury finansowej. Ocenia się, że w stosunku do sytuacji w 1998 r. nastąpiło pogorszenie wywiązywania się kontrahentów Agencji, w szczególności z tych warunków umów, które wiążą się z koniecznością wydatkowania pieniędzy. Szacuje się, że z powodu niewywiązywania się z warunków umowy, liczba umów zagrożonych wypowiedzeniem przez Agencję przekracza 2,5 tysiąca, w tym przynajmniej 2 tysiące umów może być rozwiązane z uwagi na zaleganie dzierżawców i nabywców mienia Zasobu z regulowaniem zobowiązań finansowych wobec Agencji.

4. **Zatrudnienie i aktywizacja zawodowa bezrobotnych**

W 1999 r. postępował proces rozdysponowania nieruchomości i innego mienia Zasobu WRSP, szczególnie poprzez sprzedaż i inne formy trwałego rozdysponowania, natomiast zmniejszyła się powierzchnia nieruchomości dzierżawionych. Zmiany te, jak również inne, wynikające z utrzymującej się dekonunktury w produkcji rolnej (np. zmiany w strukturze produkcji, ograniczanie inwestycji itp.) miały wpływ na zmniejszanie się ogólnego poziomu zatrudnienia w gospodarstwach utworzonych na majątku Skarbu Państwa.

Z informacji zawartych w sprawozdawczości GUS wynika, że na koniec września 1999 r.²⁹ w gospodarstwach Skarbu Państwa w administrowaniu pracowało 6 242 osoby, w innych jednostkach administrowanych podległych Agencji – 3 023 osoby, w jednoosobowych spółkach Agencji - 15 397 osób. Łącznie we wszystkich tych jednostkach zatrudnionych było 24 662 osoby.

Na podstawie badania ankietowego przeprowadzonego w gospodarstwach dzierżawców nieruchomości Zasobu³⁰ oszacowano, że na koniec września 1999 r. zatrudniali oni 70,5 tys. osób. Uwzględniając dane i szacunki z obu źródeł, można szacować, że łączne zatrudnienie w gospodarstwach utworzonych na mieniu Zasobu, w końcu września 1999 r. wynosiło około 95,2 tys. osób, czyli o ok. 27 tys. osób mniej niż we wrześniu poprzedniego roku. Ponad 2/3 tego spadku dotyczy gospodarstw dzierżawców (tab. A. 17).

W porównaniu do stanu z września 1998 r. zatrudnienie ogółem zmniejszyło się przeciętnie o 23%. Trzeba jednak zauważyć, że powierzchnia będąca w produkcyjnym użytkowaniu w gospodarstwach administrowanych, w jednoosobowych spółkach agencji i u dzierżawców, zmniejszyła się w tym czasie o prawie 190 tys. ha, z

²⁹ Od 1997 roku badanie zatrudnienia GUS Z-01 przeprowadza się nie na koniec roku jak w latach poprzednich lecz według stanu na 30 września. AWRSP dostosowała odpowiednio termin badania zatrudnienia u dzierżawców.

³⁰ Badanie zostało przeprowadzone w gospodarstwach o powierzchni 100 i więcej ha dzierżawionych gruntów i u dzierżawców wyodrębnionych obiektów rolno-przemysłowych lub usługowych.

tego o ponad 140 tys. ha w gospodarstwach dzierżawionych³¹. W rezultacie tych zmian, utrzymało się, a nawet nieznacznie wzrosło zatrudnienie w tych podmiotach, w przeliczeniu na 100 ha UR i wynosiło: w gospodarstwach „produkcyjnych” w administrowaniu – 6,1 osób, w jednoosobowych spółkach Agencji – 8,0 osób i w gospodarstwach dzierżawców – 3,6 osób.

Badania aktywności ekonomicznej ludności (BAEL) realizowane przez GUS wykazały spadek liczby bezrobotnych, których poprzednie miejsce pracy znajdowało się w sektorze publicznym rolnictwa, łowiectwa i leśnictwa³². Liczba ta zmniejszyła się znacznie, z najwyższego poziomu 99 tys. osób notowanego w lutym 1994 r. do 37 tys. osób w listopadzie 1999 r. Należy jednak odnotować, że od listopada 1998 r. nastąpił wzrost bezrobocia o 2 tys. osób.

Krajowy Urząd Pracy biorąc pod uwagę bezrobotnych zarejestrowanych w urzędach pracy, określił ich liczbę w sektorze publicznym rolnictwa, leśnictwa i łowiectwa na koniec 1999 r. na 30 348 osób, co oznacza utrzymanie w przybliżeniu zeszłorocznego poziomu. W ciągu 1999 r. wzrosła jednak o blisko 8 tys. osób liczba bezrobotnych w sektorze prywatnym rolnictwa, leśnictwa i łowiectwa, co ma związek ze spadkiem zatrudnienia w gospodarstwach dzierżawców mienia Zasobu, klasyfikowanych w sektorze prywatnym.

Z punktu widzenia możliwości przewyższania bezrobocia popegeerowskiego problemem jest przede wszystkim jego duża koncentracja w województwach i gminach o ogólnie wysokim bezrobociu strukturalnym. Problemem jest także izolacja przestrzenna i społeczna większości osiedli popegeerowskich.

Agencja, wypełniając swoje statutowe zadania, stosuje różnorodne instrumenty służące zachowaniu istniejących miejsc pracy i tworzeniu nowych, kontynuując równocześnie proces przekształceń podległych jej gospodarstw. Jednym z nich

³¹ O powierzchniach dzierżawy przekraczających 100 ha.

³² Definicja bezrobotnego przyjęta w badaniu BAEL obejmuje osoby w wieku 15 lat i więcej, nie wykonujące żadnej pracy zarobkowej i aktywnie poszukujące pracy.

jest zawieranie przez oddziały terenowe Agencji umów dzierżawy z klauzulą przewidyującą obowiązek zatrudnienia przez dzierżawcę na dotychczasowych warunkach określonej liczby pracowników (na ogół przez okres 2 lat). Agencja stosuje także udogodnienia i preferencje, mające na celu pełne wykorzystanie pozostających do rozdysponowania gruntów i nie zagospodarowanych obiektów, w celu tworzenia nowych miejsc pracy. Wymienić tu można objęcie preferencjami (w procedurach przetargowych) spółek pracowników, stosowanie m.in. kryterium wielkości zatrudnienia przy wyborze oferty przetargowej, rozkładanie na korzystne raty należności z tytułu sprzedaży nieruchomości, możliwość zwolnienia dzierżawcy z opłat czynszowych na okres do pięciu lat w przypadku m.in. realizacji inwestycji tworzących nowe miejsca pracy itp.

W 1999 r. Agencja kontynuowała współpracę z instytucjami i organizacjami zajmującymi się zwalczaniem bezrobocia oraz udzielała wsparcia inicjatywom regionalnym i lokalnym w zakresie tworzenia nowych miejsc pracy. W szczególności należy wymienić działania Agencji podejmowane w ramach współpracy z Ministerstwem Pracy i Polityki Socjalnej oraz Krajowym Urzędem Pracy, jak również z wojewódzkimi i powiatowymi Urzędami Pracy, oparte na zawartym 6 stycznia 1995 r. porozumieniu w *sprawie współdziałania w zakresie łagodzenia bezrobocia wśród byłych pracowników ppgr*. Działania te polegają m.in. na stwarzaniu ułatwień w dostępie do pożyczek z Funduszu Pracy na podjęcie działalności gospodarczej przez bezrobotnych oraz na tworzenie nowych miejsc pracy w gospodarstwach powstałych w wyniku restrukturyzacji. W ramach tej współpracy oddziały terenowe Agencji uczestniczą też w przygotowywaniu i realizacji programów specjalnych przeciwdziałania bezrobociu w oparciu o rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z 10 grudnia 1998 r. Agencja podejmuje działania aby jak najwięcej programów specjalnych powstawało w gminach, w których znajdują się gospodarstwa utworzone na mieniu Zasobu i popegeerowskie osiedla. Wśród ok. 300 zatwierdzonych lokalnych programów specjalnych (dla gmin), 42 programy dotyczą osób, których bezrobocie związane jest z likwidacją i dalszą restrukturyzacją ppgr. W tej liczbie 13 programów uruchomiono w roku 1999, a 29 kontynuowało działalność z lat poprzednich.

Z innych, aktywnych form zwalczania bezrobocia (zwrot składek na ZUS, obniżenie o połowę oprocentowania pożyczek z Funduszu Pracy, refundacja kosztów przyuczenia do zawodu i szkoleń), skorzystało w 1999 r. blisko 1200 osób.

W oddziałach terenowych Agencji realizowane są inicjatywy własne pozwalające tworzyć nowe miejsca pracy oraz organizowane są szkolenia dla bezrobotnych w zakresie przedsiębiorczości i zdobywania nowych kwalifikacji. W 1999 r. w szkoleniach organizowanych przez oddziały terenowe samodzielnie, bądź we współpracy z Regionalnymi Ośrodkami Usług Spółdzielczych i innymi organizacjami pozarządowymi, wzięło udział ok. 3 400 osób.

Oddział Terenowy AWRSP w Olsztynie uczestniczy w wojewódzkim programie specjalnym „Mazur”, w ramach którego ma powstać 500 nowych miejsc pracy, z czego w 1999 r. powstało 150. Udział AWRSP polega na promocji programu w środowisku popegeerowskim, stosowaniu ulg i preferencji w dzierżawie i sprzedaży nieruchomości z Zasobu WRSP, udzielaniu poręczeń, oraz organizowaniu i współfinansowaniu szkoleń.

Agencja uczestniczy także w programach przezwycięzania bezrobocia wiejskiego koordynowanych przez rząd i odpowiednie resorty. Programem takim przygotowywanym i negocjowanym z partnerami społecznymi w 1999 r. był przede wszystkim *Pakt dla Rolnictwa i Obszarów Wiejskich*.

Rozdysponowany przez Agencję do końca 1997 r. *Fundusz Aktywizacji Bezrobotnych* (ponad 3,8 mln ECU ze środków pomocy bezzwrotnej Unii Europejskiej), pozwolił utworzyć blisko 3 600 nowych miejsc pracy i 165 samodzielnych przedsięwzięć gospodarczych. Kontynuacją FAB-u był w latach 1998 i 1999 tzw. *Fundusz Uzupełniający*, pozostający w dyspozycji Agencji. Fundusz ten powstał w wyniku porozumienia pomiędzy Prezesem AWRSP i Dyrektorem Fundacji Programów Pomocy dla Rolnictwa (FAPA), podpisanym 21 maja 1998 r. Kwota tego Funduszu w dyspozycji Agencji wynosiła ok. 1,6 mln zł. Dotacje z *Funduszu Uzupełniającego* były przekazywane beneficjentom na tworzenie nowych miejsc pracy w trybie i na

zasadach zawartych w regulaminie FAB. Do końca 1999 r. ze środków *Funduszu Uzupełniającego* utworzono ponad 420 miejsc pracy.

Od 1998 r. Agencja uczestniczy w organizowaniu nowych form pomocy finansowej dla drobnej przedsiębiorczości na terenach wiejskich. Są to preferencyjne linie kredytowe z dopłatami z Funduszu Pracy do odsetek od udzielonych kredytów³³.

W 1999 r. w ramach lokalnych programów rozwoju przedsiębiorczości i zwalczania bezrobocia, funkcjonowało siedem współtworzonych przez Agencję funduszy poręczeniowych: w Nidzicy, Karlinie, Słupsku, Działdowie, Kętrzynie, Gołdapi i Olsztynie. Fundusze te wspierają pracodawców tworzących miejsca pracy dla bezrobotnych byłych pracowników ppgr. Do końca grudnia 1999 r. Agencja przekazała **3,7 mln zł** na lokaty kapitałowe w tych funduszach. Fundusze udzieliły **129** poręczeń na kredyty i pożyczki, umożliwiającą utworzenie ok. **500** nowych miejsc pracy.

W 1999 r. uległ znacznemu rozszerzeniu program *“Poprawa szans edukacyjnych dzieci z osiedli popegeerowskich”* przygotowany i finansowany przez Agencję. Program był realizowany wspólnie z Polską Fundacją Dzieci i Młodzieży oraz Krajową Sekcją Rolnictwa NSZZ „Solidarność”. Głównym celem programu jest umożliwienie dzieciom byłych pracowników ppgr kontynuacji nauki i zdobycie wykształcenia średniego. Stypendia mogą otrzymać dzieci z rodzin, w których dochód na osobę nie przekracza 0,7 najniższego wynagrodzenia. Stypendium można przeznaczyć na pokrycie kosztów wyżywienia, zakwaterowania, dojazdów do szkoły, zakupu podręczników i innych opłat dodatkowych wymaganych przez szkoły. Maksymalna wysokość stypendium nie może przekroczyć kwoty 250 zł miesięcznie (1 250 zł na semestr). Stypendyści zostali wytypowani ze szkół położonych w rejonach wysokiego bezrobocia popegeerowskiego, na terenie całego kraju.

W 1999 r. Agencja finansowała stypendia dla **2 260** uczniów (kontynuowano stypendia dla 650 dzieci, które rozpoczęły naukę w szkołach średnich w 1998 r. oraz

³³ Zagadnienie to zostało omówione bliżej w punkcie 5.4. na str. 45

wytypowano 1 610 nowych stypendystów). Ponadto, w ramach programu prowadzone były przez Polską Fundację Dzieci i Młodzieży szkolenia nauczycieli szkół podstawowych, objętych tym programem a także podejmowano działania mające na celu zaangażowanie stypendystów na rzecz swoich osiedli i społeczności lokalnych. W 1999 r, w organizowanych w tym celu zajęciach uczestniczyło 185 nauczycieli ze 108 szkół podstawowych i 77 stypendystów.

Agencja inspiruje też i wspiera finansowo prace badawcze dotyczące kształcenia byłych ppgr i związanych z nimi problemów społecznych. Dofinansowanie ze strony Agencji uzyskało kilka konferencji i prac naukowych. Na zlecenie Agencji realizowane są badania socjologiczne środowiska popegeerowskiego.

5.   Gospodarka finansowa

5.1.   Wpływy i wydatki

Zgodnie z art. 20 ustawy z 19 października 1991 r. podstawowym źródłem dochodów Agencji są wpływy z tytułu sprzedaży oraz czynsz za dzierżawę, najem i użytkowanie mienia Zasobu. W 1999 r. wpływy Agencji z działalności statutowej wyniosły **1 086,4 mln zł** i były o 6,9% wyższe od wpływów roku poprzedniego (tab. A. 18). Z uzyskanych wpływów 785,3 mln zł (72%) pochodziło ze sprzedaży mienia Zasobu, w tym 485,5 mln zł (45%) ze sprzedaży gruntów, 51,7 mln zł (5%) ze sprzedaży mieszkań, 71,5 mln zł (7%) ze sprzedaży innych nieruchomości, 53,6 mln zł (5%) ze sprzedaży ruchomych środków trwałych oraz 123,0 mln zł (10%) ze sprzedaży majątku obrotowego i pozostałego mienia.

Ogółem wpływy ze sprzedaży mienia Zasobu uzyskane w 1999 r. były o prawie 20% wyższe od wpływów z tego tytułu uzyskanych w roku 1998, pomimo niższych „ilościowych” wyników sprzedaży (np. gruntów, mieszkań).

Natomiast wpływy z tytułu czynszu za dzierżawę i najem w 1999 r. wyniosły 218,7 mln zł, co oznacza, że w stosunku do roku poprzedniego były nominalnie niższe

o 21%. Również ich udział we wpływach ogółem w porównaniu do roku poprzedniego zmniejszył się z 27% do 20%. Wpływy z tytułu przekazania mienia w zarząd i użytkowanie wieczyste także były niższe i wyniosły 1,0 mln zł (w 1998 r. - 1,8 mln zł, a w 1997 r. - 2,0 mln zł.).

Dzierżawcy i nabywcy nieruchomości i innego mienia Zasobu w 1999 r. uregulowali w terminie 72,8% czynszów i rat wymagalnych w okresie sprawozdawczym, tj. o 3,0 pp. mniej, niż w roku 1998. Biorąc pod uwagę istotne zakłócenia na rynku niektórych produktów rolnych (głównie zbóż i trzody chlewnej), jak również pogłębiającą się nieopłacalność niektórych kierunków produkcji (np. owczarskiej, gorzelnianej itp.), wskaźnik ten należy ocenić jako średnio-dobry. Wyższy wskaźnik uregulowanych zobowiązań wobec Agencji (79,7%) dotyczy spłaty rat za wykupione mienie, jednak był on niższy, niż w roku ubiegłym (82,5%). Znacznie natomiast – do 56,6%, tj. o 7,9 pp. - zmniejszył się wskaźnik regulowania zobowiązań przez dzierżawców z tytułu czynszów (w 1998 r. – 64,5%, w 1997 r. - 72,4%).

Dyrektorzy oddziałów terenowych Agencji, w zakresie swoich uprawnień, prolongowali spłatę rat za wykupiony majątek Zasobu na kwotę 89,0 mln zł oraz umorzyli

spłatę rat na kwotę 1,4 mln zł.

**Windykacja należności z tytułu czynszu dzierżawnego
i rat za wykupione mienie Zasobu WRSP w 1999 r.**

Dzierżawcom mienia Zasobu prolongowano termin spłaty

Należności Agencji	z tyt. czynszu		z tyt. rat	
	mln zł	%	mln zł	%
wymagalne w okresie sprawozd.	389,0	100,0	913,1	100,0
z tego: uregulowane	220,4	56,6	727,6	79,7
prolongowane	108,2	27,8	89,0	9,7
umorzone	12,7	3,3	1,4	0,2
nieuregulowane	47,7	12,3	95,1	10,4

czynszu na kwotę 108,2 mln zł oraz umorzono czynsz w wysokości 12,7 mln zł. Umorzenia i prolongaty należności z tytułu

czynszów i rat za wykupione mienie stosowane były przez Agencję w związku z trudnościami finansowymi części dzierżawców i nabywców, powodowanymi pogorszeniem się rentowności produkcji, jak też okolicznościami losowymi (tab. A. 19).

Z uzyskanych wpływów Agencja finansowała wydatki związane z realizacją celów statutowych, a także inne wydatki, w tym związane z kosztami swego funkcyj-

nowania (tab. A. 20). W 1999 r. wydatki na realizację celów statutowych wyniosły 882,7 mln zł i były o 4,3% wyższe od ich poziomu z roku poprzedniego. W wydatkach statutowych zdecydowanie zmniejszyła się (do 96,9 mln zł) kwota przeznaczona na obsługę zobowiązań przejętych wraz z mieniem zlikwidowanych ppgr (w roku 1998 – 192,5 mln zł, w 1997 r. – 423,2 mln zł). Z uwagi na zmniejszanie się długu Agencji również wydatki z tego tytułu miały wyraźną tendencję malejącą. Biorąc pod uwagę zadłużenie pozostające do spłaty po 31 grudnia 1999 r. (około 86 mln zł) należy ocenić, że problem przejętych zobowiązań Agencja praktycznie już rozwiązała.

Inne wydatki statutowe, to m.in. bezzwrotne zasilanie jednostek gospodarczych Zasobu – 60,4 mln zł, obsługa zasobów mieszkaniowych – 50,1 mln zł, koszty prac geodezyjnych oraz czynności notarialnych i prawnych – 28,4 mln zł, remonty i konserwacja mienia w Zasobie (w tym remonty i ochrona zabytków) – 22,1 mln zł, itp.

Koszty funkcjonowania struktur organizacyjnych Agencji (czyli Biura Prezesa wraz z Zamiejscowym Zespołem ds. Osadnictwa w Szczecinie oraz oddziałów terenowych i ich filii) w 1999 r. wyniosły 106,4 mln zł³⁴ (w 1998 r. – 85,9 mln zł, w 1997 r. – 84,0 mln zł). Z kwoty tej 48,7 mln zł przeznaczono na wynagrodzenia pracowników Agencji (w 1998 r. 41,0 mln zł, w 1997 r. – 40,7 mln zł), co stanowiło 4% wpływów z działalności statutowej Agencji.

5.2. Restrukturyzacja zadłużenia przejętego po zlikwidowanych ppgr

Wraz z mieniem 1666 zlikwidowanych państwowych przedsiębiorstw gospodarki rolnej, Agencja przejęła ich nie spłacone zobowiązania w ogólnej kwocie **1 989 288 tys. zł**, z czego kredyty i pożyczki stanowiły 887 354 tys. zł, zobowiązania wobec ZUS – 154 152 tys. zł, zobowiązania wobec budżetów – 292 583 tys. zł oraz wobec pozostałych wierzycieli – 655 199 tys. zł. Łącznie zlikwidowane ppgr zadłużone były w stosunku do ponad 30 tysięcy wierzycieli.

³⁴ W roku 1999 nastąpiła zmiana sposobu ustalania kosztów (z tzw. metody memorialowej na metodę kasową). Według dotychczasowej metody koszty funkcjonowania struktur organizacyjnych Agencji wyniosłyby 98,3 mln zł, w tym koszty wynagrodzeń pracowników – 54,8 mln zł.

Według stanu na 31 grudnia 1999 r. wielkość tych zobowiązań wynosiła 85 637 tys. zł, z czego kredyty i pożyczki stanowiły 56 783 tys. zł, zobowiązania wobec ZUS – 2 541 tys. zł, zobowiązania wobec budżetów – 2 819 tys. zł, zobowiązania wobec pozostałych wierzycieli – 23 494 tys. zł. Z kwoty zadłużenia ogółem (85 637 tys. zł), 75 883 tys. zł zobowiązań objętych jest formami ich restrukturyzacji i spłacane są na warunkach i w terminach uzgodnionych z wierzycielami. Zadłużenie nie objęte formami restrukturyzacji należy do kategorii spornych.

Największa kwota zobowiązań – 69 393 tys. zł (z pozostałych do spłaty na 31.12.1999 r.), regulowana jest w ramach bankowych postępowań ugodowych. Ponadto, zobowiązania spłacane są w ramach układów ratalnych z ZUS (2 541 tys. zł), decyzji oraz ugód z PFRON, ARR i gminami (łącznie 934 tys. zł) oraz indywidualnych ugód cywilnych (3 015 tys. zł).

Głównym instrumentem restrukturyzacji przejętego zadłużenia były bankowe postępowania ugodowe (bpu) zawierane w trybie określonym ustawą o restrukturyzacji finansowej przedsiębiorstw i banków. Od początku obowiązywania przepisów tej ustawy, Agencja, uruchamiając systemowy instrument oddłużenia w postaci bpu, złożyła 530 wniosków o wszczęcie bpu, z których banki przyjęły 392 i rozpoczęły postępowania ugodowe. Wszystkie otwarte postępowania objęły (narastająco od początku wdrażania bpu) łącznie 1 294,2 mln zł zobowiązań. Do końca 1998 r. uprawomocniło się 377 ugód bankowych, które objęły łącznie 1 263,3 mln zł zobowiązań. Średnie umorzenia w zawartych ugodach wyniosły 61,13%, przy ich realizacji średnio w okresie 4 lat od daty zawarcia ugody bankowej.

Do końca 1999 r. została zakończona realizacja 279 bpu, w ramach których uregulowano 753,6 mln zł zobowiązań. W ramach realizacji bpu nie zakończonych do 31 grudnia 1999 r, po uwzględnieniu dokonanych spłat, pozostaje do uregulowania 69,4 mln zł zobowiązań. W ramach innych, odrębnie zawieranych ugód i porozumień z wierzycielami, Agencja zobowiązana jest do spłaty 6,5 mln zł zobowiązań.

W 1999 r. nie były wdrażane nowe formy restrukturyzacji zadłużenia, natomiast kontynuowano spłatę zobowiązań w ramach wcześniej uzgodnionych z wierzycielami ugód i porozumień.

5.3. Zobowiązania długoterminowe Agencji oraz udzielone poręczenia i gwarancje kredytowe

Według stanu na koniec 1999 r. zadłużenie jednostek gospodarczych Zasobu z tytułu kredytów oraz pożyczek długoterminowych wynosiło 2 937 tys. zł. W 1999 r. jednostki gospodarcze Zasobu zaciągnęły 816 tys. zł zobowiązań długoterminowych a równocześnie spłaciły 2 801 tys. zł zobowiązań zaciągniętych wcześniej. Kredyty długoterminowe przeznaczone zostały głównie na modernizację gospodarstw rolnych (na zakupy nowoczesnych maszyn i urządzeń oraz poprawę technologii produkcji).

Na koniec grudnia 1999 r. zobowiązania Agencji z tytułu czynnych poręczeń i gwarancji kredytowych wynosiły 8 696 tys. zł. W ciągu roku sprawozdawczego Agencja udzieliła poręczeń i gwarancji spłaty zobowiązań 12 podmiotów na kwotę 2 826 tys. zł. Podmiotami, na rzecz których udzielono poręczenia były banki i rejonowe urzędy pracy. Zobowiązania, które zostały poręczone przez Agencję, przeznaczone były głównie na sfinansowanie kosztów utworzenia miejsc pracy w działalności pozarolniczej, na modernizacji kotłowni, zakup inwentarza, maszyn i środków do produkcji rolnej oraz uruchomienie przetwórstwa mięsa i mleka. W 1999 r., wygasły zobowiązania z tytułu 9 wcześniej udzielonych poręczeń na kwotę 1 210 tys. zł.

W 1999 r. Agencja wykonała zobowiązania z tytułu poręczenia za spłatę zobowiązań dzierżawców mienia Zasobu WRSP w kwocie 232 tys. zł. W 1999 r. zostały zwindykowane należności z tytułu wykonania poręczenia zobowiązań dzierżawców w kwocie 180 tys. zł.

5.4. Działania na rzecz kredytowania małej przedsiębiorczości

Działając na rzecz ograniczenia bezrobocia na terenach wiejskich oraz w małych ośrodkach miejskich, w dniu 1 września 1998 r. zostało podpisane porozumienie pomiędzy Agencją a Krajowym Urzędem Pracy (KUP) w sprawie uruchomienia ze środków Agencji, specjalnej, preferencyjnej linii kredytowej na tworzenie miejsc pracy poza sektorem rolnym, objętej dopłatami KUP do odsetek. Kredyty te mogą być przeznaczone na tworzenie miejsc pracy dla zarejestrowanych bezrobotnych byłych pracowników ppgr i członków ich rodzin, w pozarolniczych kierunkach działalności na terenach wiejskich i w miastach do 20 tysięcy mieszkańców.

W ślad za tym porozumieniem Agencja podpisała w dniu 7 września 1998 r. umowę z Bankiem Inicjatyw Społeczno-Ekonomicznych S.A. (BISE SA) oraz w dniu 8 września 1998 r. - z Bankiem Gospodarki Żywnościowej S.A. (BGŻ SA) i Wielkopolskim Bankiem Rolniczym S.A. (WBR SA) - w sprawie obsługi linii kredytowych.

W związku z podpisanymi umowami Agencja przekazała wymienionym bankom kwotę 8 908 tys. zł, z tego 6 358 tys. zł w 1999 r.

W 1999 r. udzielono 56 kredytów na łączną kwotę 6 656 tys. zł. W ramach przedsięwzięć realizowanych przy pomocy środków pochodzących z tych linii kredytowych do 31 grudnia 1999 r. zostało utworzonych 237 miejsc pracy dla zarejestrowanych bezrobotnych, w tym 159 dla bezrobotnych byłych pracowników ppgr i członków ich rodzin.

6. Zagadnienia organizacyjne

Zgodnie ze Statutem i regulaminem organizacyjnym organami Agencji są: Prezes i Rada Nadzorcza. W I kwartale 1999 r. Agencja działała poprzez Biuro Prezesa, 15 oddziałów terenowych oraz 2 zamiejscowe zespoły Biura Prezesa – w Łodzi i Szczecinie. W wyniku zarządzenia Nr 5 Prezesa AWRSP z 24 marca 1999 r.

w sprawie zmian w organizacji oddziałów terenowych i Biura Prezesa Agencji Własności Rolnej Skarbu Państwa, począwszy od 1 kwietnia 1999 r. została zmieniona struktura organizacyjna Agencji w ten sposób, że:

- zlikwidowano oddziały terenowe Agencji w Elblągu, Koszalinie, Pile, Suwałkach i Zielonej Górze oraz Zamiejscowy Zespół BP w Łodzi ds. Zagospodarowania Mienia i na ich bazie utworzono filie oddziałów w Szczecinie, Olsztynie, Poznaniu, Gorzowie i Warszawie,
- utworzono oddział terenowy Agencji w Gdańsku.

Zmiana struktury organizacyjnej i równocześnie zmieniona właściwość terytorialna oddziałów Agencji, są zgodne z nowym podziałem administracyjnym kraju.

W 1999 r. Prezes AWRSP wydał następujące zarządzenia:

- zarządzenie nr 1/99 z dnia 27 stycznia 1999 r. w sprawie zmian w organizacji oddziałów terenowych i Biura Prezesa AWRSP,
- zarządzenie nr 2/99 z dnia 27 stycznia 1999 r. w sprawie Zakładowego Planu Kont,
- zarządzenie nr 3/99 z dnia 28 stycznia 1999 r. zmieniające zarządzenie w sprawie regulaminu wynagradzania pracowników AWRSP,
- zarządzenie Nr 4/99 z dnia 22 marca 1999 r. zmieniające zarządzenie w sprawie powołania Komisji Bezpieczeństwa i Higieny Pracy,
- zarządzenie nr 5/99 z dnia 24 marca 1999 r. w sprawie zmian w organizacji oddziałów terenowych i Biura Prezesa AWRSP,
- zarządzenie nr 6/99 z dnia 27 kwietnia 1999 r. zmieniające zarządzenie w sprawie wprowadzenia instrukcji kancelaryjnej, rzeczowego wykazu akt oraz instrukcji o organizacji i zakresie działania archiwów zakładowych Agencji,
- zarządzenie nr 7/99 z dnia 10 maja 1999 r. w sprawie zasad i trybu opracowania planu finansowego AWRSP,
- zarządzenie nr 8/99 z dnia 31 maja 1999 r. zmieniające zarządzenie w sprawie regulaminu pracy w Biurze Prezesa AWRSP,

- zarządzenie nr 9/99 z dnia 18 listopada 1999 r. zmieniające zarządzenie w sprawie zmian w organizacji oddziałów terenowych i Biura Prezesa AWRSP,
- zarządzenie nr 10/99 z dnia 29 listopada 1999 r. zmieniające zarządzenie w sprawie regulaminu wynagradzania pracowników AWRSP,
- zarządzenie nr 11/99 z dnia 20 grudnia 1999 r. w sprawie przeprowadzenia inwentaryzacji rocznej w Biurze Prezesa AWRSP.

Wg stanu na 31 grudnia 1999 r. w Biurze Prezesa zatrudnionych było w przeliczeniu na pełne etaty **125 osób**, w tym 3 osoby w Zamiejscowym Zespole ds. Osadnictwa w Szczecinie, a oddziały terenowe zatrudniały łącznie 744 osoby.

6.1. Działalność szkoleniowa

W 1999 r. 503 pracowników Biura Prezesa i oddziałów terenowych uczestniczyło w seminariach, naradach i szkoleniach indywidualnych, tematycznie związanych z zakresem wykonywanej pracy, jak również w kursach językowych. W zorganizowanym szkoleniu podstawowym z zakresu BHP uczestniczyło 120 pracowników Biura Prezesa.

Oddziały terenowe Agencji zorganizowały w 1999 r. szkolenia dla 2 939 osób. Uczestniczyli w nich pracownicy, dzierżawcy i administratorzy gospodarstw Skarbu Państwa. Szkolenia dotyczyły przede wszystkim przepisów ustawy *o zamówieniach publicznych* oraz zagadnień reformy ubezpieczeń społecznych.

Agencja dofinansowywała także organizację szkoleń, konferencji i seminariów „obcych” organizatorów. Ogółem w 1999 r. w tych spotkaniach wzięło udział 5 078 osób, a ich głównym tematem było przedstawienie działalności Agencji oraz przybliżenie przepisów prawa obowiązujących przy dzierżawie i sprzedaży nieruchomości Zasobu WRSP.

6.2.   Pomoc rodzinom byłych pracowników ppgr.

Podobnie jak w latach ubiegłych, również w 1999 r. Agencja prowadziła działalność na rzecz pomocy materialnej dla rodzin pracowników byłych ppgr. Opieką objęto głównie dzieci z wielodzietnych rodzin, często patologicznych, znajdujących się w wyjątkowo trudnej sytuacji materialnej. W szczególności Agencja zorganizowała i finansowała kolonie letnie, zimowiska, leczenie sanatoryjne, dożywianie, partycypowała w zakresie kosztów remontów ośrodków rehabilitacyjnych i wyposażenia szkół.

W 1999 r. Agencja zorganizowała i sponsorowała zimowiska dla **765** dzieci, jak również przygotowała akcję letnią, umożliwiającą wypoczynek **5 136** dzieciom na 14-dniowych koloniach i obozach oraz **900** dzieciom na tzw. „półkoloniach”. Wypoczynek organizowany był w ośrodkach wypoczynkowych organizacji społecznych, działających na rzecz środowiska wiejskiego i w internatach szkół rolniczych. Kolonie i obozy organizowane były na terenie całego kraju, w tym także nad morzem i w górach.

W 1999 r. kontynuowano sponsorowanie dożywiania **341** dzieci w roku szkolnym 1998/99. Od września 1999 r. zawarto ze szkołami umowy na dofinansowanie dożywiania dla **425** uczniów.

Biuro Prezesa i oddziały terenowe w 1999 r. dofinansowywały remonty szkół gminnych, wyposażanie stołówek, kuchni i sal gimnastycznych oraz udzieliły pomoc rzeczową na ogólną sumę **405** tys. zł. Dla gminy Dubeninki zakupiono autokar, którym jest dowożonych do szkoły 150 dzieci z 6 popegeerowskich osiedli.

6.3.   Współpraca z zagranicą

W 1999 r. Agencja kontynuowała współpracę z zagranicą, koncentrując się głównie na:

- obsłudze informacyjnej inwestorów zagranicznych zainteresowanych nabyciem lub dzierżawą nieruchomości z Zasobu; inwestorzy ci byli informowani o pro-

cedurach formalnych, a także o konkretnych ofertach sprzedaży i dzierżawy nieruchomości z Zasobu;

- realizacji zadań dotyczących procesu integracji europejskiej we współpracy z Urzędem Komitetu Integracji Europejskiej oraz Ministerstwem Rolnictwa i Rozwoju Wsi;
- współpracy bilateralnej z krajami Unii Europejskiej;
- obsłudze Biura Prezesa w zakresie kontaktów z cudzoziemcami.

W ramach obsługi inwestorów zagranicznych, obcokrajowcy informowani byli o procedurach sprzedaży i dzierżawy nieruchomości z Zasobu WRSP. Agencja wydała dwie edycje przewodnika nt. sprzedaży i dzierżawy nieruchomości z Zasobu WRSP w języku angielskim. Rozpoczęto również udzielanie kontrahentom zagranicznym, na szerszą skalę podstawowej informacji o ofercie Agencji pocztą elektroniczną (Internet).

Kontynuując współpracę z Urzędem Komitetu Integracji Europejskiej oraz Ministerstwem Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Agencja przedkładała uwagi i informacje do szeregu dokumentów, w tym m.in., informacje o stanie realizacji Narodowego Programu Przygotowania do Członkostwa w Unii Europejskiej oraz informacje na temat postępu prywatyzacji i przekształceń strukturalnych w rolnictwie - niezbędnych przy opracowywaniu raportów dla Komisji Europejskiej.

W 1999 r. pracownicy Agencji uczestniczyli w międzynarodowych seminariach i sympozjach na tematy związane z rolnictwem, w tym m.in. w seminarium zorganizowanym przez Polską Akademię Nauk, na temat szans polskiego rolnictwa w Unii Europejskiej oraz w seminarium zorganizowanym przez Bank Światowy, na temat konsekwencji przystąpienia do Unii Europejskiej krajów Europy Środkowo-Wschodniej. Przedstawiciele Agencji uczestniczyli w obradach i prowadzili akcję promocyjną działalności Agencji w trakcie obrad IX Europejskiego Kongresu Ekonomistów Rolnych, który w 1999 r. zorganizowany został w Warszawie. Pracownicy Agencji uczestniczyli również w szkoleniach dotyczących problematyki integracji-

nej, organizowanych przez Urząd Komitetu Integracji Europejskiej oraz Centrum Europejskie Uniwersytetu Warszawskiego .

W ramach współpracy bilateralnej Agencja rozpoczęła realizację projektu wymiany doświadczeń w zakresie systemu dzierżaw, osadnictwa rolniczego oraz komasacji gleb ze *Służbą Własności Państwowej w Rolnictwie* w Królestwie Holandii. Projekt ten stanowi kontynuację programu realizowanego wcześniej we współpracy z partnerami francuskimi.

W 1999 r. Agencję odwiedziły delegacje zagraniczne zainteresowane jej działalnością. Były to m. in.:

- grupa zadaniowa Międzynarodowej Organizacji Pracy, sporządzająca raport na temat rozwoju regionalnego i globalizacji dla Ministerstwa Pracy i Polityki Socjalnej,
- pracownicy Banku Światowego pracujący nad raportem na temat polskich rynków pracy, ziemi i finansów,
- przedstawiciel Ministerstwa Rolnictwa Białorusi zainteresowany procedurami prywatyzacji i restrukturyzacji byłych ppgr,
- delegacja pracowników naukowych Instytutu Rozwoju Obszarów Wiejskich w Seattle (USA), prowadzących badania rynków ziemi w Polsce, Rumunii i na Litwie,
- delegacja Rosyjskiej Akademii Nauk zainteresowana finansowymi i prawnymi aspektami restrukturyzacji mienia rolnego w Polsce.

Ponadto Agencję odwiedziły delegacje pracowników nauki i studentów z Berea College w USA, Szkoły Rolnictwa w Angers we Francji i Uniwersytetu w Kobe w Japonii. W Agencji przebywały także delegacje rolników, przedsiębiorców sektora rolno-spożywczego, ekspertów firm konsultingowych oraz przedsiębiorstw zajmujących się ochroną zabytków (z Wielkiej Brytanii, Francji, Danii i Irlandii).

6.4. Bezpieczeństwo i higiena pracy

W 1999 r, podobnie jak w latach poprzednich, w Agencji podejmowane były działania, mające na celu dalszą poprawę warunków pracy i ochrony środowiska w gospodarstwach i zakładach Zasobu WRSP. Działania te koncentrowały się na likwidacji zagrożeń, mogących powodować wypadki przy pracy i choroby zawodowe, jak również służyły wdrażaniu postępu technicznego w dziedzinie bezpieczeństwa pracy, poprawie stanu higieniczno-sanitarnego oraz ładu i porządku w jednostkach gospodarczych Zasobu. W realizacji tych zadań Agencja współdziałała z Komisją Rolnictwa przy Głównym Inspektoracie Pracy, Sekretariatem Rolnictwa Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność”, Zarządem Głównym Związku Zawodowego Pracowników Rolnictwa w RP, Federacją Związków Pracodawców Rolnych oraz Instytutem Medycyny Wsi.

Jesienią 1999 r. odbyła się w Warszawie krajowa narada specjalistów ds. BHP z oddziałów terenowych (i filii), na której omówiono szereg najbardziej aktualnych zagadnień z dziedziny BHP. W tym też okresie, przy współudziale Agencji i Głównego Inspektoratu Pracy zostało zorganizowane w Instytucie Medycyny Wsi w Lublinie II Międzynarodowe Seminarium Ergonomii, Bezpieczeństwa i Higieny Pracy na temat chorób zawodowych i parazawodowych w rolnictwie. W seminarium uczestniczyło 80 naukowców, specjalistów i praktyków.

Przedstawiciele Agencji brali także udział w dwóch seminariach zorganizowanych pod auspicjami Unii Europejskiej nt. ochrony czystości wody i składowania odpadów oraz obowiązujących w tym zakresie unijnych przepisów.

W Agencji odbyło się 3 tygodniowe szkolenie podstawowe z zakresu BHP, zorganizowane dla kadry kierowniczej i pracowników Biura Prezesa. W szkoleniu wzięło udział i zdało egzamin z wynikiem pozytywnym 110 osób.

Należy odnotować postęp w przestrzeganiu przepisów BHP przez administratorów i pracowników jednostek gospodarczych Zasobu. W roku 1999 nastąpiło

wyraźne zmniejszenie liczby wypadków z 916 w 1998 roku do 695, w tym wypadków kwalifikowanych jako ciężkie - z 46 do 3. W 1999 r. nie zgłoszono również wypadków śmiertelnych i ciężkich z gospodarstw rybnych, jeziorowych i stawowych.

Ze względu na trudności finansowe, które wystąpiły w wielu gospodarstwach SP i spółkach Agencji, nie w pełni można było zrealizować zaplanowane zadania w zakładowych programach poprawy warunków pracy, szczególnie w zakresie inwestycji budowlanych lub zakupu nowoczesnego sprzętu rolniczego. Więcej uwagi poświęcono natomiast mniej kosztownym modernizacjom obiektów gospodarczych, urządzeń higieniczno – sanitarnych, kotłowni i oczyszczalni ścieków oraz likwidacji starych budynków zagrażających bezpieczeństwu, a także przedsięwzięciom organizacyjnym, praktycznie nie wymagającym nakładów finansowych, takim jak porządkowanie terenów zabudowanych i otoczenia.

7.   Kontrola wewnętrzna

Zadania i sposób przeprowadzania kontroli wewnętrznej w Agencji reguluje jej statut oraz zarządzenia Prezesa Agencji. Zgodnie ze statutem kontroli wewnętrznej podlegają komórki organizacyjne Agencji, (...), państwowe jednostki organizacyjne mające mienie Skarbu Państwa w zarządzie oraz dzierżawcy i administratorzy w zakresie ich obowiązków wobec Agencji wynikających z zawartych umów.

W 1999 r. Zespół Kontroli Wewnętrznej AWRSP przeprowadził 68 kontroli planowych, dotyczących różnych aspektów działalności oddziałów terenowych Agencji. Badane były m.in. takie zagadnienia, jak:

- zakres i zasadność wyrażania przez oddziały terenowe AWRSP zgód na przejęcie praw i obowiązków wynikających z umów dzierżawy,

- realizacja wniosków byłych właścicieli nieruchomości lub innych następców prawnych o niedokonywanie trwałego rozdzysponowania nieruchomości znajdujących się w Zasobie,
- prawidłowość i efekty zastosowania trybu rozliczeń należności Agencji poprzez przejmowanie wierzytelności z tytułu dostaw zbóż,
- tryb zlecania, procedura wyłaniania firm na wykonanie prac zleconych dla Agencji oraz sposób przyjmowania i zatwierdzania wycen i kosztorysów przed i powykonawczych inwestycji realizowanych przez podmioty zewnętrzne na koszt Agencji,
- sprawowanie nadzoru właścicielskiego w zakresie prowadzenia racjonalnej gospodarki rybackiej przez dzierżawców i administratorów,
- stan zabezpieczenia obiektów wpisanych do rejestru zabytków,
- wykorzystanie przez oddziały terenowe Agencji środków transportu i łączności,
- zagospodarowanie przemysłowych (bezściółowych) ferm hodowli zwierząt pod kątem przestrzegania przepisów o ochronie i kształtowaniu środowiska oraz ocena zagrożeń z ich strony dla środowiska naturalnego,
- wykorzystanie środków finansowych AWRSP w ramach programu stypendialnego dla młodzieży szkół średnich,
- funkcjonowanie administrowania nieruchomościami wspólnymi, powstałymi w wyniku sprzedaży lokali mieszkalnych,
- wykorzystanie dotacji FAB oraz Funduszu Uzupełniającego w celu tworzenia nowych miejsc pracy dla bezrobotnych byłych pracowników ppgr i mieszkańców osiedli po b. ppgr,
- gospodarowanie środkami AWRSP przeznaczonymi na Fundusz Poręczeń Kredytowych w Nidzickiej Fundacji Rozwoju Regionalnego NIDA,
- sprawowanie nadzoru właścicielskiego nad wywiązywaniem się dzierżawców z warunków zwolnienia z czynszu dzierżawnego, na podstawie art. 40 ust. 2 ustawy o *gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa* oraz innych zobowiązań rzeczowych,
- realizacja harmonogramów przejmowania nieruchomości rolnych Skarbu Państwa do Zasobu,

- sprawowanie nadzoru właścicielskiego w zakresie wykonywania zobowiązań rzeczowych nabywców nieruchomości sprzedanych na warunkach preferencyjnych,
- organizowanie zebrań wspólnot mieszkaniowych, w których zarząd sprawuje Agencja,
- badanie wydatków przeznaczonych na finansowanie kosztów funkcjonowania oddziałów terenowych AWRSP, w związku z reorganizacją terenowej struktury Agencji,
- organizacja przyjmowania, rozpatrywania i załatwiania skarg i wniosków w oddziałach terenowych AWRSP.

Kontrole zostały przeprowadzone we wszystkich oddziałach terenowych Agencji, przy czym poszczególne oddziały terenowe były kontrolowane w zakresie kilku tematów. Zespół Kontroli Wewnętrznej przeprowadził również 11 kontroli doraznych, wynikających na ogół z potrzeby zbadania zasadności skarg i wniosków wpływających lub przekazywanych do Biura Prezesa.

Działalność kontrolna obejmowała również okresowe badanie innych zagadnień, takich jak wybrane aspekty przetargów organizowanych przez oddziały terenowe Agencji, wystąpienia oddziałów terenowych, administratorów, prezesów jednoosobowych spółek Agencji oraz dzierżawców do organów ścigania, w związku ze szkodami popełnionymi w stosunku do mienia Zasobu, sposób wykorzystania przez gminy nieruchomości Zasobu, przekazanych im w drodze umowy (nieodpłatnie) na cele związane z inwestycjami infrastrukturalnymi służącymi wykonywaniu zadań własnych gmin.

Ważnym zadaniem Zespołu Kontroli Wewnętrznej było badanie spraw wynikających ze skarg i wniosków oraz listów osób fizycznych i prawnych. Zespół Kontroli Wewnętrznej otrzymał w 1999 r. do zbadania, w ramach Biura Prezesa AWRSP, ogółem 96 skarg i wniosków w rozumieniu kodeksu postępowania administracyjnego. Najczęstszym przedmiotem i źródłem skarg były kwestie formalno-prawne (pra-

widłowości stosowania przez Agencję przepisów prawa oraz obowiązujących procedur), a także niezadowolenie z rozstrzygnięć i decyzji komisji przetargowych oraz różnych jednostek organizacyjnych Agencji, a także konflikty pomiędzy użytkownikami mienia Zasobu (np. współdzierżawcami). Dominująca część skarg i wniosków, została zbadana przez Zespół we własnym zakresie, a część została przekazana do zbadania według właściwości.

W związku z nieprawidłowościami stwierdzonymi w toku kontroli, w 1999 r. odstąpiono w 2 przypadkach od zawarcia umowy dzierżawy oraz również w 2 przypadkach - od zawarcia umowy sprzedaży. Polecono też powtórzenie czynności przetargowych – także w 2 przypadkach. Ogółem unieważniono w 1999 r. decyzje oddziałów terenowych w odniesieniu do 6 przetargów.

8. Działania Agencji na rzecz pomocy dzierżawcom i nabywcom mienia Zasobu WRSP

Produkcja rolna charakteryzuje się stosunkowo dużą wrażliwością na niekorzystne zjawiska o charakterze przyrodniczym bądź ekonomicznym. O ile jednak w latach 1992 - 1997 zjawiska takie występowały w mniej lub bardziej lokalnej skali (susza, wymarznienia, powódź, krótkookresowe wahania cen), lub też dotyczyły tylko niektórych produktów (spadek opłacalności wieprzowiny, załamanie na rynku spirytusu surowego, skokowy wzrost cen pszenicy), to rok 1998 przyniósł wyraźne pogorszenie warunków ekonomicznych w wielu dziedzinach rolnictwa. W tej sytuacji, już jesienią 1998 r. Agencja podjęła działania, mające na celu ułatwienie dzierżawcom rozliczanie się z Agencją, polegające na prolongowaniu płatności z tytułu czynszu dzierżawnego - bez naliczania oprocentowania oraz wprowadzenie instrumentu cesji wierzytelności za sprzedane przez dzierżawców zboże, w zamian za zwolnienie ich ze zobowiązań wobec Agencji³⁵.

³⁵ Zagadnienie to omówiono w *Raporcie z działalności AWRSP w 1998 r.*

W związku z utrzymywaniem się niekorzystnej sytuacji ekonomicznej w rolnictwie, działania podjęte jesienią 1998 r. były kontynuowane także w roku 1999. Jednocześnie rozszerzono zakres pomocy udzielanej dzierżawcom. Nastąpiło to w wyniku porozumienia podpisanego w dniu 2 lutego 1999 r. pomiędzy AWRSP, a organizacjami dzierżawców i pracodawców rolnych. Część przyjętych w ramach tego porozumienia rozwiązań miała charakter działań doraźnych, których celem było złagodzenie powstałych trudności płatniczych, spowodowanych trudnościami w zbyciu produktów oraz wydłużaniem terminów płatności przez podmioty skupujące. W ramach tych działań oddziały terenowe Agencji zostały upoważnione do odraczania terminów płatności czynszu za II półrocze 1998 r. oraz terminów płatności z tytułu sprzedaży mienia. Przyjęto wówczas zasadę, że odroczenie płatności czynszu (za II półrocze 1998 r.) będzie dokonywane bez pobierania i naliczania oprocentowania za okres przesunięcia, a w przypadkach przesunięcia terminów płatności z tytułu sprzedaży mienia oprocentowanie będzie naliczane na takich zasadach, jakie stosuje się przy odraczaniu terminu płatności. Utrzymano także możliwość rozliczania należności Agencji z tytułu czynszu dzierżawnego poprzez przejmowanie odroczonych w spłacie wierzytelności dzierżawców wobec przedsiębiorstw skupujących zboże.

W wyniku zawartego porozumienia, obok działań doraźnych wprowadzono także rozwiązania o charakterze długoterminowym. Miały one sprzyjać obniżaniu kosztów działalności gospodarczej dzierżawców i służyć zwiększaniu potencjału produkcyjnego dzierżawionych nieruchomości. W tym zakresie porozumienie przewidywało m.in, że:

- Agencja, w miarę posiadanych środków finansowych, uczestniczyć będzie w inwestycjach realizowanych na przedmiocie dzierżawy, ze środków własnych lub wspólnie z dzierżawcą, zwłaszcza w przypadku inwestycji wiążących się z ochroną środowiska, poprawą jakości produktów, zastosowaniem nowoczesnych technologii, poprawą stanu bhp, a także służących obniżaniu kosztów produkcji,
- Agencja, na wniosek dzierżawcy, będzie wyrażać zgodę na czasowe wyłączenie z produkcji - na okres nie dłuższy niż 1 rok - obiektów (np. gorzelnie,

owczarnie), które na skutek trudności ze zbytem wytwarzanych w nich produktów nie są przydatne dzierżawcy, jak również brak jest obecnie zainteresowania ich nabyciem, wydzierżawieniem lub poddzierżawieniem, a obiekty te, ze względów ekonomicznych, nie powinny jeszcze zostać zlikwidowane. W takich wypadkach Agencja zaprzestanie naliczania czynszu dzierżawnego od obiektu czasowo wyłączanego z produkcji. Zastosowanie takiej czasowej ulgi nie zwalnia jednak dzierżawcy od obowiązku ponoszenia kosztów ubezpieczenia i podatku od nieruchomości oraz innych obciążeń publiczno - prawnych, a także kosztów konserwacji, remontów i zabezpieczenia tych obiektów,

- likwidacja obiektów budowlanych będzie prowadzona na koszt Agencji, jeśli koszty rozbiórki przewyższą znacznie wartość materiałów porozbiórkowych. Dotyczy to zwłaszcza tych obiektów, które ze względu na wysoki stopień skomplikowania konstrukcji (np. budynków wysokich lub o dużej kubaturze) wymagają do rozbiórki specjalistycznego sprzętu lub odpowiednich kwalifikacji. W przypadku fizycznej likwidacji obiektu budowlanego Agencja, w drodze stosownego aneksu do umowy, nie będzie naliczała czynszu od dnia wyrażenia zgody na likwidację obiektu albo od dnia zaprzestania przez dzierżawcę produkcji, jeśli po wyrażeniu tej zgody produkcja była kontynuowana. W przypadku rozbiórki obiektu na koszt dzierżawcy nie naliczanie czynszu uwarunkowano faktycznym wykonaniem tej rozbiórki w uzgodnionym terminie.

W wyniku realizacji porozumienia, według stanu na dzień 31 grudnia 1999 r. dzierżawcy 204 nieruchomości złożyli wnioski o podjęcie inwestycji modernizacyjnych 339 obiektów, o łącznym (przewidywanym) udziale finansowym Agencji w wysokości 30,4 mln zł. Do końca grudnia 1999 r. podjęto realizację inwestycji w 172 obiektach, na łączną kwotę udziału Agencji - 12,4 mln zł. Równocześnie, do końca 1999 r. wyłączono czasowo z produkcji 1 831 obiektów (201 umów dzierżawy), co skutkuje obniżeniem kwoty należnego Agencji czynszu w wysokości 4,7 mln zł. Dokonano też likwidacji 91 obiektów budowlanych, na których rozbiórkę Agencja wydatkowała 3,0 mln zł.

Mimo zastosowanych przez Agencję form pomocy, analiza sytuacji dzierżawców i nabywców po I półroczu 1999 r. wskazywała na utrzymywanie się trudności ekonomicznych, a co za tym idzie - narastanie ich zobowiązań względem Agencji. W tej sytuacji uznano za konieczne podjęcie dalszych, zdecydowanych działań, które ograniczyłyby skalę problemu, a zwłaszcza pozwoliły na uniknięcie kumulowania się odroczonej w spłacie płatności. W celu rozwiązania narosłych problemów, jak również dla przeciwdziałania ich powstawaniu w przyszłości, za konieczne uznano zastosowanie szczególnego trybu postępowania przy restrukturyzacji zobowiązań dzierżawców. Zasady tej restrukturyzacji przyjęto w dniu 2 sierpnia 1999 r.

Podstawę restrukturyzacji zobowiązań stanowiła ocena i analiza sytuacji poszczególnych dzierżawców. W stosunku do dłużników, którzy z przyczyn obiektywnych utracili zdolność do terminowego regulowania należności z tytułu zawartych umów, lecz ocena i analiza ich gospodarowania wskazała, że przy zastosowaniu ulg w spłacie należności będą oni w stanie wywiązywać się terminowo z bieżących płatności oraz w określonym czasie spłacić zaległości, stworzono możliwość zawarcia - realnych co do warunków - uгод i porozumień. Pod pojęciem zaległości (dla potrzeb restrukturyzacji tego długu) przyjęto zarówno należności zaległe, których termin płatności już zapadł, jak i należności prolongowane z poprzednich okresów. Restrukturyzacja miała dotyczyć zobowiązań według ich stanu na koniec sierpnia 1999 r. i miała objąć tylko tych dłużników Agencji, których zaległości z każdej umowy, będące przedmiotem tej restrukturyzacji nie przekraczały:

- w przypadku umowy sprzedaży ruchomych środków trwałych i majątku obrotowego (niezależnie od miernika, w jakim rozliczano umowę) - wysokości rocznych obciążeń z tytułu rat,
- w przypadku umowy dzierżawy - wysokości rocznego czynszu dzierżawnego, tj. 2 rat,
- w przypadku umowy sprzedaży nieruchomości (także niezależnie od miernika, w jakim rozliczano umowę) - wysokości rocznych obciążeń z tytułu rat oraz związanych z nimi odpowiednio należności ubocznych, naliczonych w tym okresie.

Restrukturyzacja mogła być dokonana także w stosunku do tych dłużników, których zobowiązania wobec Agencji przekraczały powyższe wielkości. Warunkiem było jednak uregulowanie - do dnia zawarcia umowy lub porozumienia - wszelkich zaległości przewyższających te kwoty.

W ramach restrukturyzacji zaległych zobowiązań podejmowane były następujące działania.

- warunkowo zwalniano dłużnika z obowiązku zapłacenia należności ubocznych, tj. oprocentowania z tytułu odroczenia terminu płatności rat czynszu dzierżawnego, odsetek ustawowych za zwłokę oraz podwyższonego oprocentowania do wysokości stopy kredytu redyskontowego od niespłaconej ceny. Warunek zwolnienia z długu obok terminowej spłaty należności bieżących stanowiła terminowa spłata zaległych należności głównych oraz, w przypadku umów sprzedaży z rozłożeniem należności na raty, zaległych należności z tytułu tzw. preferencyjnego oprocentowania od niespłaconej części należności,
- okres spłaty zaległości ustalono na 5 lat, począwszy od 28 lutego 2000 r, z możliwością skrócenia go na wniosek dłużnika. Okres spłaty nie może jednak trwać dłużej niż do końca obowiązywania umowy dzierżawy, bądź - w przypadku umów sprzedaży - przekraczać ustalonego w umowie terminu spłaty ostatniej raty. W przypadku umowy dzierżawy, która miała jeszcze trwać krócej niż 5 lat, przyjęto że istnieje możliwość odpowiedniego jej wydłużenia,
- przyjęto zasadę, że kwota zaległości jest rozkładana w okresie spłaty proporcjonalnie. Terminy płatności rat zaległości odpowiadają terminom płatności bieżących lub przypadają częściej. W okresie spłaty zaległości Agencja zrezygnowała z naliczania i pobierania dodatkowego oprocentowania z tytułu rozłożenia należności na raty,
- spłata rozłożonych w czasie zaległości - jeśli dotychczasowe zabezpieczenia uznano za niewystarczające - wymagała złożenia dodatkowych zabezpieczeń.

W indywidualnych przypadkach - na wniosek dzierżawcy - dopuszczono możliwość rozłożenia w czasie spłaty należności z tytułu czynszu dzierżawnego za

I półrocze 1999 r, bez naliczania i pobierania oprocentowania z tego tytułu, pod warunkiem terminowego regulowania należności bieżących. Ulga mogła być zastosowana wobec tych dzierżawców, którzy nie posiadali na dzień płatności czynszu za I półrocze 1999 r. żadnych zaległych ani prolongowanych w spłacie zobowiązań wobec Agencji, jak również wykazali, że zapłata raty czynszu w tym terminie - z powodu konieczności regulowania zobowiązań wobec innych wierzycieli (np. z tytułu zaciągniętych kredytów bankowych) - wiązałaby się z utratą płynności finansowej.

Według stanu na koniec 1999 r. wyniki restrukturyzacji zaległości finansowych dzierżawców i nabywców mienia Zasobu przedstawiały się następująco:

- ogółem liczba umów sprzedaży i dzierżawy, które potencjalnie mogły podlegać restrukturyzacji zobowiązań wynosiła 3 492, a zaległości w spłatach, wynikające z tych umów wynosiły 212 mln zł,
- liczba umów sprzedaży lub dzierżawy, w stosunku do których zawarto ugody restrukturyzacyjne do końca 1999 r. wynosiła 1 127, z czego 861 umów (76%) stanowiły umowy dzierżawy, a 156 (14%) umowy sprzedaży ruchomych środków trwałych i majątku obrotowego. Wysokość zaległości w spłacie, wynikająca z tych umów wyniosła 64 mln. zł, z czego 43 mln zł (67 %) dotyczyło umów dzierżawy, a 12 mln zł (19 %) umów sprzedaży ruchomych środków trwałych i majątku obrotowego, W wyniku zawartych ugód Agencja odstąpi od pobrania 7,5 mln zł. (11,7% zobowiązań),
- w ramach procedur rozpoczętych przed końcem 1999 r. w stosunku do kolejnych 290 umów zostaną zawarte ugody restrukturyzacyjne. Ich przedmiotem będą zaległości w kwocie 19 mln zł, z których Agencja odstąpi od pobrania 2,7 mln zł.

Łącznie, procesem restrukturyzacji długu objęte zostaną zaległości w kwocie 83 mln zł, co stanowi 39,2% zobowiązań planowanych do restrukturyzacji, wynikające z 1 417 umów. W rezultacie zawartych ugód i porozumień Agencja odstąpi od pobrania 10,2 mln zł, tj. 12,3% długu objętego tymi ugodami.

Większość dzierżawców i nabywców mienia Zasobu (2 075 umów), którzy mieli wobec Agencji zaległości w spłacie zobowiązań (129 mln zł), nie była w stanie sprostać warunkom porozumienia o restrukturyzację długu. Zalegali oni na kwoty przewyższające roczne obciążenia z tytułu umów dzierżawy i nabycia mienia, a także nie mogli regulować w terminie bieżących rat. Umowy te kwalifikowały się do rozwiązania lub podjęcia działań egzekucyjnych.

Mimo trudności, jakie w latach 1998 - 1999 dotknęły rolników, w tym także dzierżawców gruntów Zasobu, dzierżawa nieruchomości rolnych Skarbu Państwa pozostanie w perspektywie nadchodzących lat istotnym elementem strukturalnym polskiego rolnictwa. Również nabywanie nieruchomości na własność będzie procesem postępującym. Obecny etap, generalnie złej koniunktury dla producentów rolnych, spełnia w pewnym stopniu rolę selekcyjną, pozostawiając najlepsze gospodarstwa, o największych szansach przetrwania i rozwoju. Ich stabilizacji sprzyjać powinno także stopniowe porządkowanie sytuacji na rynku najważniejszych produktów rolnych, co ma zasadnicze znaczenie przede wszystkim dla wysokotowarowych gospodarstw rolnych.

9. Zadania Agencji na obecnym etapie przekształceń rolnictwa państwowego

Obowiązujące uregulowania prawne stanowią o zakończeniu do połowy 2000 r. przejmowania przez Agencję do Zasobu nieruchomości i innego mienia Skarbu Państwa, w oparciu o zapisy ustawy z 19 października 1991 r.³⁶. Wygasają także zadania związane z „pierwotnym” zagospodarowaniem przejętego majątku, a pozostająca do rozdysponowania powierzchnia (w grudniu 1999 r. - 671 tys. ha), jakkolwiek większa niż w roku 1998 (617 tys. ha), w znacznej części nie może być wykorzystana do produkcji rolnej (rozdrobienie i rozproszenie, gorsza jakość gleb) i będzie rozdysponowana na inne cele. Jednocześnie ostatnie 2 – 3 lata ujawniły nowe

³⁶ Por. ustawa z dnia 21 stycznia 2000 r. o zmianie niektórych ustaw związanych z funkcjonowaniem administracji publicznej.- art. 28. (Dz. U. nr 12, z dnia 23 lutego 2000 r, poz. 136).

zjawisko, które dotychczas występowało w relatywnie małej skali – zwroty stosunkowo dużych nieruchomości rolnych z dzierżaw, z uwagi na niemożność lub nieopłacalność prowadzenia na nich efektywnej produkcji rolniczej. Niezależnie od przyczyn o charakterze koniunkturalnym, może to wskazywać na potrzebę dalej idącej restrukturyzacji tych nieruchomości przez Agencję, adekwatnie do zmieniających się warunków produkcyjnych i ekonomicznych rolnictwa.

Należy także odnotować, że dokonujące się zmiany własnościowe i strukturalne w sektorze rolnictwa implikują szereg nowych zjawisk w organizacji produkcji rolnej, w sferze społecznej i otoczeniu produkcyjnym rolnictwa. Wiele z tych zmian jest bezpośrednim skutkiem procesu przekształceń prowadzonego przez Agencję, inne zaś mają charakter wtórny. Jedną z ważniejszych konstatacji jest to, że upowszechnianie się dzierżawy i aktywizacja produkcyjna dużej grupy przedsiębiorców rolnych zmieniają status i miejsce rolnictwa indywidualnego w polskim systemie gospodarczym. Równocześnie jednak zmiany strukturalne, szczególnie w obszarze dużych gospodarstw i przedsiębiorstw rolnych, ujawniły nadwyżki siły roboczej w produkcji rolniczej, które w nowych realiach własnościowych nie mogą być w tym dziale racjonalnie wykorzystane. Ujawniły się przy tym niedostatki rozwoju sfery nierolnej w otoczeniu wsi, hamujące skuteczny przepływ pracowników.

Adekwatnie do zmieniającej się sytuacji, do głównych zadań, jakie stają przed Agencją w roku 2000 będzie należało w szczególności:

1. Kontynuowanie restrukturyzacji Zasobu w sposób dostosowany do aktualnego stanu zagospodarowania gruntów i wynikający z obecnego etapu przekształceń strukturalnych, a także dokonanych i przewidywanych zmian legislacyjnych, m.in. poprzez:
  - wdrażanie zmian w zasadach gospodarowania nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa, wprowadzonych ustawą³⁷ z dnia 6 maja 1999 r.,

³⁷ Ustawa o zmianie ustawy o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa oraz o zmianie niektórych ustaw. Dz.U. Nr 49, poz.484

- kontynuowanie restrukturyzacji Zasobu w sposób uwzględniający aktualny stan zagospodarowania gruntów i nowe rozwiązania prawne, m.in. poprzez:
    - pogłębioną lub powtórą restrukturyzację nieruchomości zwracanych z dzierżawy z przyczyn ekonomicznych;
    - korzystanie z przewidzianej w umowach możliwości wyłączania części nieruchomości z dużych dzierżaw,
    - organizowanie przetargów ograniczonych i zamiany nieruchomości, w celu poprawy struktury obszarowej indywidualnych gospodarstw rolnych,
    - udostępnianie gospodarstw SP w administrowaniu do bezprzetargowej dzierżawy spółkom pracowników tych gospodarstw,
    - występowanie do zarządów gmin o podejmowanie prac sceleniowo-wymiennych,
    - rozdysponowanie pozostałych nieruchomości Zasobu.
2. Kontynuacja przekształceń organizacyjnych i własnościowych jednoosobowych spółek Agencji. W przypadku spółek hodowlanych realizacja procesu przekształceń odbywać się będzie w porozumieniu z Ministerstwem Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz Ministerstwem Skarbu Państwa.
  3. Realizacja dotychczas zawartych ugód bankowych oraz układów ratalnych, jak również monitorowanie poziomu zadłużenia gospodarstw Skarbu Państwa.
  4. Kontynuowanie przedsięwzięć i inicjatyw służących aktywizacji zawodowej byłych pracowników ppgr, a także współudział w przedsięwzięciach organizowanych przez instytucje i organizacje zajmujące się tą problematyką.
  5. Intensyfikowanie sprzedaży mieszkań najemcom, a także kontynuowanie nieodpłatnego przekazywania infrastruktury mieszkaniowej spółdzielniom założonym przez nabywców mieszkań oraz nieodpłatnego przekazywania zainteresowanym gminom nie sprzedanych mieszkań, wraz z przynależną infrastrukturą.

6. Rozdysponowanie lub zagospodarowanie w innej formie nierozdysponowanych jeszcze gruntów Zasobu, które nie nadają się do produkcji rolniczej. W miarę możliwości, kontynuowane będzie przekazywanie takich gruntów pod zalesienia, infrastrukturę, tereny rekreacyjne, a także wykorzystywanie ich jako elementy ekologiczne zagospodarowania terenu, strefy ochronne, etc.
7. Kontynuowanie programu osadnictwa rolniczego, którego realizacja będzie jednak uzależniona od rzeczywistego zainteresowania rolników oraz od dostępności środków finansowych dla potencjalnych osadników.
8. Kontynuowanie działań na rzecz społecznej i gospodarczej aktywizacji terenów wiejskich, w tym - związanych z rozwijaniem pozarolniczych funkcji na obszarze wsi. Poprawa infrastruktury bezpośredniego otoczenia rolnictwa tworzy warunki sprzyjające racjonalnemu wykorzystaniu potencjału produkcyjnego Zasobu WRSP.
9. Rozwijanie zintegrowanego systemu informatycznego, obejmującego m.in. bazy danych o majątku Skarbu Państwa w Zasobie. Zawarte w bazach informacje mogą służyć nie tylko usprawnieniu prac związanych ze sprzedażą i dzierżawą nieruchomości Zasobu, ale także ułatwić działania na rzecz zamiany, scaleń i wymiany gruntów, utworzenia rezerwy nieruchomości na cele związane z „reprivatyzacją”, usprawnienia gospodarki gruntami czasowo wyłączonymi z produkcji rolnej itp.

Opracowano:
w Zespole Ewidencji i Analiz

Zatwierdził

Prezes
Agencji Własności Rolnej Skarbu Państwa

Adam Tański

Hodowla i postęp biologiczny w jednoosobowych spółkach Agencji

Restrukturyzacja byłych ppgr, zajmujących się hodowlą roślin i zwierząt oraz organizacja spółek hodowlanych już na majątku gospodarstw Skarbu Państwa odbywały się ściśle pod kątem zachowania niezbędnego potencjału hodowlanego i reprodukcyjnego oraz optymalizowania struktury czynników produkcji, z punktu widzenia potrzeb pracy hodowlanej. Dokonano także przeglądu programów hodowli, uszczegółowiono zadania postawione przed spółkami i określono środki przekazane do ich dyspozycji. W ten sposób areal gruntów wniesionych aportem i dzierżawionych przez spółki jak i przekazane im środki trwałe i obrotowe dostosowane zostały do wyznaczonych im zadań.

1. Hodowla twórcza roślin

W 1999 r. hodowlę twórczą roślin rolniczych prowadziło 15 spółek, roślin warzywnych - 8 spółek i roślin ozdobnych - 6 spółek. Obejmowała ona 40 taksonów³⁸ roślin rolniczych, 34 taksony roślin warzywnych i 25 taksonów roślin ozdobnych. Łącznie hodowano 99 taksonów roślin (w 1998 r - 102 taksony, w 1997 r - 116 taksonów)

W 1999 r. do Rejestru Odmian wpisano 70 odmian, w tym 35 odmian roślin rolniczych i 35 odmian roślin warzywnych. Skreślono z Rejestru 26 odmian roślin rolniczych i 19 odmian roślin warzywnych. Stosunkowo znaczna liczba odmian skreślonych z Rejestru jest wynikiem rezygnacji z produktów hodowli, na które nie ma popytu.

---

³⁸ Takson (greckie „táksis”) – układ, porządek. W biologii kategoria używana w systematyce organizmów. Jednostka systematyczna dowolnego stopnia (np. gatunek, rodzaj, rząd itp.).

Od 1994 r. spółki Agencji uzyskały rejestrację 165 odmian roślin rolniczych i 174 odmian roślin warzywnych. Spółki, które uzyskały największą liczbę wpisów odmian roślin rolniczych, to m.in.:

1. Poznańska Hodowla Roślin	37
2. Małopolska Hodowla Roślin HBP	18
3. DANKO - Hodowla Roślin	17
4. Hodowla Roślin Szelejewo	14
5. Hodowla R.R. Nasiona Kobierzyc	14.

Natomiast spośród spółek zajmujących się hodowlą roślin warzywnych najwięcej rejestracji odmian uzyskały spółki:

1. PlantiCo Świętosław	38
2. POLAN Kraków	34
3. PlantiCo Zielonki	28
4. PlantiCo Gołębiew	24
5. SPÓJNIA Nochowo	21

W 1999 r. w doświadczeniach przedrejestrowych COBORU znajdowało się 215 rodów roślin rolniczych i 111 rodów roślin warzywnych. W porównaniu z rokiem poprzednim zmniejszyła się wyraźnie (o 36) liczba rodów roślin rolniczych. Jest to już drugi z kolei rok, w którym maleje liczba rodów ze spółek w doświadczeniach przedrejestrowych. Zjawisko jest niepokojące, ponieważ może świadczyć o malejącym zainteresowaniu spółek hodowlą.

2. Hodowla zachowawcza roślin

W 1999 r. własnością spółek Agencji było 350 odmian roślin rolniczych, 344 odmiany roślin warzywnych i 176 odmian roślin ozdobnych.

Spółki Agencji nadal odgrywają główną rolę w krajowej hodowli roślin. Odmiany roślin rolniczych, będące własnością spółek Agencji, stanowiły 41,4% wszystkich odmian wpisanych do Rejestru, w tym 61,6% odmian krajowych, a odmiany ro-

ślin warzywnych - 30,6% odmian wpisanych do Rejestru, w tym 70,3% odmian krajowych. Należy jednak podkreślić, że udział odmian spółek Agencji w ogólnej liczbie odmian wpisanych do Rejestru systematycznie maleje na skutek rosnącej liczby rejestrowanych odmian zagranicznych. Również liczba odmian zagranicznych w badaniach przedrejestrowych rośnie zdecydowanie szybciej, niż odmian wyhodowanych w spółkach. Równocześnie jednak pozytywnym zjawiskiem jest rosnąca liczba odmian wyhodowanych w spółkach, zarejestrowanych za granicą i będących w doświadczeniach przedrejestrowych. Na koniec 1999 r. spółki miały zarejestrowane w 33 krajach 108 odmian należących do 31 roślin rolniczych oraz 25 odmian należących do 12 roślin warzywnych. Łącznie spółki miały zarejestrowane za granicą 133 odmiany, co oznacza wzrost o 10 odmian w porównaniu z rokiem poprzednim. Rekordową liczbę rejestracji posiada spółka DANKO, której 26 odmian jest zarejestrowane w 26 krajach, a łączna liczba posiadanych rejestracji wynosi 97.

Na koniec grudnia 1999 r. w badaniach przedrejestrowych w 26 krajach spółki Agencji posiadały 193 odmiany i rody należące do 18 taksonów roślin rolniczych oraz 42 odmiany należące do 13 taksonów roślin warzywnych.

3. Nasiennictwo

W 1999 r. produkcja nasienna prowadzona przez spółki zajmowała powierzchnię 35 033 ha. W porównaniu do roku poprzedniego powierzchnia upraw nasiennych zmniejszyła się o 2,5 tys. ha. Jest to kolejny rok zmniejszania powierzchni tych upraw i odzwierciedla pogarszającą się sytuację w nasiennictwie w całym kraju (rosnące koszty, malejący popyt).

Szczególnie niepokojący jest spadek o 4 tys. ton sprzedaży sadzeniaków ziemniaka, który idzie w parze ze spadkiem udziału plantacji nasiennych ziemniaków w spółkach Agencji w stosunku do powierzchni zakwalifikowanych w kraju; udział ten zmalał z 20,2% w 1998 r. do 14,8% w 1999 r.

Sprzedaż kwalifikowanego materiału siewnego niektórych roślin (w tys. ton)

	1998	1999	%
zboża	56,5	58,0	102,6
ziemniaki	17,3	13,3	76,8
strączkowe	2,6	2,0	76,9
motylkowe	216,0	211,0	97,7
trawy	698,0	711,0	101,9

4. Hodowla bydła

W 1999 r. hodowlę bydła mlecznego prowadziły 74 przedsiębiorstwa, w których utrzymywano 24 054 krowy. W stosunku do 1998 r. stan krów zmniejszył się o 1 540 sztuk, tj. o 6%, głównie z powodu brakowania krów niskowydajnych i białaczkowych oraz w związku z restrukturyzacją majątku spółek.

W 1999 r. średnia wydajność mleka w stadach spółek Agencji wyniosła 6 209 kg, przy zawartości tłuszczu 4,19% i białka 3,31% i była wyższa od wyników krajowej populacji krów ocenianych o 996 kg mleka, 0,04% tłuszczu i o 0,02% białka.

Krowy agencyjne stanowią jedynie 6,9% krów będących pod kontrolą użyteczności w kraju, jednak ta stosunkowo mała populacja ma duży wpływ na kreowanie postępu biologicznego w produkcji bydłowej. Analiza wyników hodowli bydła 20 najlepszych pod tym względem spółek Agencji wskazuje, że w stosunku do 1993 r. nastąpił wzrost wydajności średnio o 1 503 kg mleka, natomiast w porównaniu do 1998 r. wydajność mleka wzrosła o 303 kg. Największy postęp (w okresie 6 lat) osiągnięto w spółkach Agencji w: Golejewku - o 3 295 kg, Kamieńcu Żąbkowskim – o 3 226 kg, Osieku - o 2 758 kg oraz w Gajewie - o 1 204 kg i Izbicy Kujawskiej – o 1 183 kg.

W analizowanych 20 spółkach w 1999 r. znajdowało się 480 matek buhajów. Jest to mniej niż w 1998 r. (715 szt.), a w stosunku do relatywnie dobrego roku 1995 (1 162 szt.) spadek liczby matek buhajów jest bardzo znaczny (o 59%). Wynika to z kilku okoliczności, a przede wszystkim z tego, że kryteria jakie stawia się krowom przy wyborze są coraz wyższe, dzięki czemu kwalifikowane są tylko sztuki o najwyższych wartościach hodowlanych. Taka praktyka dotyczy wszystkich hodowców w skali kraju (w 1995 r. matkami buhajów zostały 2 703 krowy, a w 1999 r. tylko 872 krowy – spadek o 68%).

W ostatnich kilku latach obserwuje się również zmniejszoną podaż buhajów wstawianych do wychowalni oraz sprzedawanych do SHiUZ. Ma to związek ze zmniejszonym zapotrzebowaniem na buhaje używane w rozrodzie, co wynika z kolei ze wzrostu intensywności użytkowania rozplodników w Zakładach Unasieniania. W 1995 r. do wychowalni wstawiono ogółem w kraju ponad 900 buhajków, podczas gdy w 1999 r. - 423 sztuki (tj. o 53% mniej), z czego spółki Agencji wstawiły do wychowalni 235 buhajów.

Jak już wspomniano, stada bydła w spółkach Agencji odgrywają istotną rolę w realizacji krajowego programu hodowli bydła mlecznego i w doskonaleniu populacji masowej. Świadczy o tym duża liczba buhajów używanych w rozrodzie, które pochodzą ze stad agencyjnych. Według ostatniej listy rankingowej CSHZ (opublikowanej w grudniu 1999 r.) do rozrodu w rasie czarno-białej dopuszczono ogółem 58 buhajów hodowli krajowej, z czego 49 sztuk (tj. 84%) wyhodowano w spółkach Agencji. Najwięcej buhajów pochodziło z Osięcin - 23 szt. oraz Dębołęki - 7 szt. Pozostałe buhaje wyhodowano w spółkach w Płekitach, Izbicy Kujawskiej i Dobrzyniewie - po 3 szt., Osowej Sieni i Bobrownikach - po 2 szt. oraz Żołędnicy, Gajewie, Pępowie, Cerkwicy, Iwnie i Starym Polu - po 1 szt. Natomiast na 15 buhajów rasy czerwono-białej 13 sztuk, tj. 86% pochodziło z obór 3 spółek Agencji, w tym 10 szt. ze spółki w Głogówku.

Prawidłowy odchów młodzieży decyduje w znacznym stopniu o przyszłej produktywności stada, a tym samym wpływa na rentowność tej gałęzi produkcji. Przyjmuje się, że od 100 krów powinno się uzyskać ok. 40 jałówek remontowych w ciągu roku, z których część może być przeznaczona na sprzedaż. W oborach spółek Agencji średni odsetek jałówek (sprzedanych i remontowych) w przeliczeniu na 100 krów wynosi 39%. W 1999 r. sprzedano ogółem 1 786 jałówek oraz na remont stada przeznaczono 7 556 szt. W porównaniu do roku 1998 sprzedaż wzrosła o 537 szt., natomiast na remont przeznaczono o 385 jałówek mniej. W przeliczeniu na 100 krów najwyższy odchów jałówek osiągnięto w spółkach w Głogówku i Izbicy Kujawskiej - po 48 szt., w Golejewku - 47 szt., Kamieńcu Żąbkowickim - 46 szt., Mścicach - 45 szt., Michałowie - 44 szt., Chodczku i Nowych Jankowicach - po 43 szt. oraz Osięcinach - 42 szt.

Jedną z najbardziej skutecznych i relatywnie szybkich metod, pozwalających uzyskać postęp genetyczny jest transplantacja zarodków. Podstawowym celem transplantacji jest produkcja buhajów na potrzeby inseminacji oraz produkcja jałówek, które będą przyszłymi dawczyniami zarodków.

W 1999 r. transplantację zarodków przeprowadzano w 14 spółkach, o 2 mniej niż w 1998 r. Do transplantacji użyto 57 dawczyń, od których uzyskano ogółem 403 zarodki, z czego 266 (66%) o pełnej wartości. W porównaniu do 1998 r. liczba dawczyń zmniejszyła się o 83 szt. Obniżeniu uległa również ogólna liczba uzyskanych zarodków - o 533 szt., liczba zarodków dobrych - o 157 szt. oraz pozostałe wskaźniki. Wydaje się, że główną przyczyną ograniczania w spółkach metody transplantacji zarodków są wysokie koszty jej przeprowadzania. Równocześnie jednak w 1999 r. 13 spółek Agencji zaimportowało 271 zarodków z USA, które ze względu na wysoką wartość hodowlaną włączone zostały do krajowego programu rozwoju hodowli bydła mlecznego.

5. Hodowla trzody chlewnej

Rok 1999 charakteryzował się dość zmienną koniunkturą na rynku trzody chlewnej. Ceny żywca wieprzowego spadały z 4,00 zł/kg w listopadzie 1998 r. do 2,20-2,80 zł/kg w marcu 1999 r., by w końcu roku ustabilizować się w granicach 3,10 do 3,40 zł/kg żywca. Dla wielu producentów wieprzowiny są to ceny poniżej progu opłacalności, co skutkowało gwałtownym załamaniem się zapotrzebowania na materiał hodowlany (knurki i loszki). W spółkach Agencji, które są liczącym się dostawcą prosiąt i warchlaków do dalszego chowu, praktycznie w pierwszym półroczu 1999 r. obrót materiałem hodowlanym był minimalny. W rezultacie szereg spółek ograniczyło lub w ogóle zlikwidowało stada towarowe, ograniczając też wielkość stad hodowlanych³⁹.

Hodowlę trzody w 1999 r. prowadziło ogółem 25 spółek Agencji, utrzymując ogółem 72 stada hodowlane, produkujące knurki i loszki lub wyłącznie loszki hodowlane.

Pogłowie macior zarodowych w chlewniach spółek hodowlanych Agencji

Lp.	Rasa	1994	1997	1998	1999	Wzrost/spadek	
						1994/1999	1998/1999
1	wbp	1 481	1 418	1 384	1 208	-273	-176
2	pbz	2 664	1 989	2 068	1 943	- 721	-125
3	duroc	180	120	138	156	- 24	+ 18
4	hampshyre	108	130	131	133	+ 25	+ 2
5	pietrain	110	124	121	106	- 4	- 15
6	belgijska zwistoucha	28	64	75	81	+ 53	+ 6
Razem spółki Agencji		4 571	3 964	3 917	3 627	- 944	- 290
OGÓŁEM POLSKA		29 236	30 822	33 226	34 330	+ 5 094	+ 1 104

Spadek pogłowia macior hodowlanych w spółkach Agencji, przy równoczesnym wzroście pogłowia macior w Polsce, spowodował zmniejszenie udziału Agencji w pogłowie macior ocenianych w kraju z 12% w 1998 r. do 10,5% w 1999 r.

³⁹ Na spadek ogólnej liczby macior hodowlanych w spółkach Agencji miała też wpływ sprzedaż dwóch spółek: SK Płkity i SK Kurozwęki, które w 1998 r. utrzymywały łącznie ok. 100 macior.

W 1999 r. z chlewni spółek Agencji sprzedano 1 114 knurków różnych ras i 8 199 loszek, co w stosunku do roku ubiegłego oznacza spadek odpowiednio o 47% i 35%.

Od października 1999 r. Instytut Zootechniki rozpoczął publikowanie danych o wartości hodowlanej knurów, wyliczanej dla wszystkich ocenianych knurów stadnych w Polsce. Publikowane materiały potwierdzają wysoką wartość genetyczną stad spółek Agencji. Na liście z grudnia 1999 r. w grupie 56 knurów uzyskujących największą wartość hodowlaną w Polsce znajdowały się:

w rasie wielkiej białej polskiej:

- 3 knury z chlewni spółki Garzyn,
- 2 knury z chlewni spółki Knyszyn,
- 2 knury z chlewni spółki Osiećiny,
- 2 knury z chlewni spółki Posadowo,

w rasie polskiej białej zwisłouchej w grupie 60 knurów najwyżej ocenionych w Polsce znajdowały się:

- 2 knury z chlewni spółki Tarnawatka,
- 5 knurów z chlewni spółki Garzyn,
- 3 knury z chlewni spółki Głogówek.

W grupie ras ojcowskich knury wyhodowane w spółkach Agencji w ostatnich edycjach obliczeń nie wystąpiły.

Jednym z celów prowadzenia prac hodowlanych w stadach trzody chlewnej jest poprawa użytkowości rozplodowej loch. Cecha ta jest szczególnie ważna dla ras maticznych. W 1999 r. w spółkach Agencji utrzymywanych było 20 stad rasy wielkiej białej polskiej, z ogólną populacją (średnio) 1 208 macior oraz 29 stad rasy polskiej białej zwisłouchej, z ogólną (średnio) liczbą macior – 1 943. Trzeba niestety zauważyć, że wyniki użytkowości rozplodowej loch obu ras, w porównaniu ze średnią krajową są słabe, zarówno pod względem liczby urodzonych prosiąt w miocie (-0,80 - -0,98), liczby prosiąt odchowanych do 21 dnia (-0,37 - -0,61), jak też liczby

dni między miotami (-4 - -9) Jeszcze słabsze (większe różnice) są wyniki użytkowości rozplodowej dla ras ojcowskich i bezwzględnie powinny być poprawione w najbliższych latach.

W pracy hodowlanej trzody chlewnej bardzo ważne są wskaźniki uzyskane w ocenie przyżyciowej knurów i loszek, m.in. takie jak: przyrost dzienny, średnia grubość słoniny, procent mięsa w tuszy oraz wysokość oka polędwicy. Szczegółowa analiza wyników oceny przyżyciowej knurów i loszek wskazuje, że jakkolwiek mięsność świń jest dobra, to nie dorównuje średniej krajowej dla zwierząt ocenianych. Nie mogą w szczególności satysfakcjonować zdecydowanie gorsze wyniki indeksu knurków i loszek ras mięsnych, tj. hampshyre, duroc, pietrain i belgijskiej zwiślo-uchej, które są wyraźnie poniżej średniej krajowej.

Analiza różnych aspektów hodowli trzody chlewnej pozwala na wytypowanie czołowych spółek Agencji, które w roku 1999 osiągnęły najlepsze wyniki w tej dziedzinie. Do grupy tej zaliczają się spółki: Garzyn, Głogówek, Knyszyn, Lubiana, Osieczyny, Posadowo, Prusiewo i Tarnawatka. Spółki te posiadają stada trzody chlewnej zaliczane do najlepszych w kraju.

6. Hodowla owiec

Pomimo utrzymania wysokiej dotacji z funduszu postępu biologicznego do hodowli owiec, w roku 1999 nastąpił dalszy spadek ich pogłowia w Polsce.

Zmiany w pogłowie owiec w Polsce w latach 1994 - 1999

	1994	1995	1996	1997	1998	1999
Pogłowie owiec w Polsce	870 000	711 000	552 000	490 000	450 000	350 000
Pogłowie matek ocenianych w Polsce	175 200	164 890	143 527	140 698	137 000	125 000
Pogłowie matek ocenianych w spółkach AWRSP	25 000	15 524	11 767	9 303	7 527	4 866

Utrzymująca się od kilku już lat dekoniunktura na rynku owczarskim powoduje, że kolejne owczarnie spółek Agencji ulegają likwidacji. Procesu tego nie zdołały zahamować nawet stosunkowo wysokie dotacje wprowadzone w 1997 r., stąd rok 1999 był kolejnym rokiem spadku pogłowia owiec.

W 1999 r. spadek pogłowia owiec w spółkach Agencji wyniósł 2 661 matek. Był on wynikiem tak likwidacji poszczególnych stad hodowlanych jak i sprzedaży gospodarstw utrzymujących owce (np. spółka Agencji pn. OHZ Susz). Stada owiec pozostały już tylko w 16 spółkach, w tym stada hodowlane - w 12 spółkach. Na początku roku 2000 ulegają likwidacji kolejne stada hodowlane owiec (w spółkach w Mieczownicy i Mosznej).

W roku 1999 duże stada hodowlane utrzymywane były w spółkach Agencji:

rasy merynos	Dobrzyniewo – 460 matek, Garzyn – 494, Lubiana – 559, Nochowo – 404, Polanowice – 400, Żołędnica – 743
rasy berrichon	Lubiatów – 337
rasy suffolk	Moszna – 299
rasy charolaise	Żołędnica – 61 (jedyne stado w Polsce)
rasy laine	Cerkwica – 195 (jedyne stado w Polsce)

Tak jak w kilku latach poprzednich sprzedaż materiału hodowlanego, wyprodukowanego w spółkach Agencji jest mała, gdyż zainteresowanie rolników zakupem tryków i jarek jest bardzo niewielkie.

	1996	1997	1998	1999
Sprzedaż tryków (szt.)	880	591	658	316
Sprzedaż jarek (szt.)	120	389	877	106

Równocześnie niska dochodowość owczarni powoduje, że zainteresowanie zarządów spółek wynikami produkcyjnymi i hodowlanymi w tej grupie zwierząt jest

małe, czego dowodem jest m.in. mała liczba odchowanych jagniąt. Według Instytutu Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej, przy aktualnym poziomie dotacji stado może być opłacalne, gdy odchowuje powyżej 120 jagniąt - średnio od 100 matek. W 1999 r. zaledwie cztery owczarnie w spółkach Agencji uzyskały więcej jak 100 jagniąt od 100 matek, w tym dwie owczarnie – powyżej 120 jagniąt (spółki w Polanowicach i Nochowcie).

7. Hodowla koni

Hodowla koni w stadninach prowadzona jest z uwzględnieniem założeń programu wykorzystania zasobów genetycznych stad zarodowych Agencji dla doskonalenia krajowej populacji koni. Zgodnie z tym programem hodowla koni w poszczególnych rasach ograniczona będzie do mniejszej liczby spółek, w których przewiduje się utrzymanie docelowo 840 klaczy.

W 1999 r. liczba klaczy pozostających w zasobie Agencji wyniosła 1 448 szt., w tym: pełnej krwi angielskiej – 371, czystej krwi arabskiej – 162, wielkopolskiej i szlachetnej półkrwi – 439, małopolskiej – 260, śląskiej – 39, zimnokrwistej – 59, huculów – 50 oraz koników polskich – 68.

Ranga stadnin Agencji w całym systemie organizacji krajowej hodowli koni jest bardzo istotna, gdyż spełniają one kluczową rolę w produkcji materiału hodowlanego. W stadninach tych utrzymywanych jest około 10% stanu klaczy wpisanych do ksiąg, ale produkują one około 70% młodych ogierów ras szlachetnych zakupywanych do stad ogierów (SO). W 1999 r. liczba ogierów w 10 SO będących w zasobie Agencji, wyniosła 1 260 szt. i była o 30% wyższa ponad ustalony stan.

W 1999 r. do testu 100-dniowego przedstawiono 106 ogierów wszystkich ras, z czego zakwalifikowane zostały 94 sztuki, natomiast do SO zakupiono 39 ogierów.

Wyniki finansowe gospodarstw Skarbu Państwa w administrowaniu⁴⁰

Analiza wyników finansowych gospodarstw Skarbu Państwa⁴¹ w administrowaniu wskazuje, że ich działalność w 1999 r. przyniosła stratę *per saldo* w wysokości 51,3 mln zł (w 1998 r. – 71,8 mln zł). Na wynik składa się kwota zysku w wysokości 35,2 mln zł oraz kwota straty w wysokości 86,5 mln zł (tab. A.23).

Również w gospodarstwach „produkcyjnych” w administrowaniu odnotowano stratę na prowadzonej działalności w wysokości 23,6 mln zł, przy czym relacja straty do zysku była jeszcze wyższa (strata – 36,7 mln zł, zysk – 13,1 mln zł), niż obliczona dla wszystkich gospodarstw Skarbu Państwa w administrowaniu.

Przy wszystkich zastrzeżeniach, co do nieporównywalności populacji samych gospodarstw, trzeba jednak odnotować, że – generalnie - w stosunku do 1998 r. nastąpiła wyraźna poprawa wyniku finansowego gospodarstw SP w administrowaniu, między innymi na skutek systematycznej likwidacji, bądź dalszej restrukturyzacji gospodarstw, które nie rokują szans na efektywne działanie. Gospodarstwa takie są również wydzierżawiane lub sprzedawane.

Poprawę wyników finansowych ogółu gospodarstw Skarbu Państwa (w stosunku do osiągniętych w 1998 r.) odzwierciedla także poprawa relacji kosztów do przychodów. W 1999 r. na jednostkę przychodów (obejmujących także zyski nadzwyczajne) przypadało 1,08 kosztów ogółem (obejmujących także straty nadzwyczajne), podczas gdy w

⁴⁰ Informacja o wynikach finansowych w gospodarstwach Skarbu Państwa w administrowaniu wymaga zastrzeżenia, że nie są możliwe bezpośrednie porównania międzyokresowe lub międzyoddziałowe danych bezwzględnych, z uwagi na zmienność liczby gospodarstw w ciągu roku (równoległe powoływanie jednych i likwidacja innych), a także zmiany organizacyjne i produkcyjne zachodzące w samych gospodarstwach.

⁴¹ Dotyczy gospodarstw w administrowaniu, istniejących na koniec 1999 r. lub zlikwidowanych w ciągu roku, których dane zostały ujęte w bilansach innych gospodarstw SP na koniec roku, t. j. gospodarstw (101) utworzonych w oparciu o art. 25 ustawy o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa, innych gospodarstw w administrowaniu (65), które zostały powołane w celu rozdysponowania mienia Zasobu WRSP (w tym 56 samodzielnych zakładów gospodarki mieszkaniowej) oraz gospodarstw w administrowaniu (59), które zostały zlikwidowane w 1999 r.

1998 r. relacja ta wynosiła jak 1 - 1,09. Natomiast w grupie gospodarstw „produkcyjnych” relacja kosztów do przychodów pogorszyła się (z 1 - 1,05 do 1 - 1,06).

Struktura rodzajowa kosztów w 1999 r. wskazuje na niższy wskaźnik udziału amortyzacji (7,7%, a w 1998 r. - 8,9%), spadek udziału kosztów zużycia materiałów, energii i usług obcych (48%, a w 1998 r. - 51%), ale równocześnie wzrost udziału kosztów wynagrodzeń (z 23% do 30%). Z uwagi na niższy poziom zadłużenia długoterminowego, również niższa była (ponad pięciokrotnie) kwota odsetek do zapłacenia.

Agencja stosuje dostępne jej narzędzia ekonomiczne i organizacyjne, których celem jest sukcesywne usprawnianie zarządzania majątkiem Skarbu Państwa przez administratorów. Należy jednak zauważyć, że niezależnie od podejmowanych przez Agencję działań, gospodarstwa te podlegają ogólnym mechanizmom rynkowym, które w znacznym stopniu determinują ich sytuację produkcyjną i ekonomiczną.

Egzekwowanie od gospodarstw Skarbu Państwa racjonalności działania i osiągnięcia rentowności stanowi jedną z ważniejszych dziedzin sprawowania nadzoru właścicielskiego. Oddziały terenowe Agencji kontrolują i dyscyplinują gospodarstwa SP, m.in. poprzez system parametrów ekonomiczno-finansowych. Oczekujące na prywatyzowanie gospodarstwa, mające perspektywy poprawy swej sytuacji ekonomicznej, są czasowo zasilane dodatkowymi środkami, redystrybuowanymi w ramach Agencji. Wielkość ponoszonych na ten cel wydatków jest monitorowana i analizowana. Biorąc jednak pod uwagę cel powoływania i utrzymywania gospodarstw SP w administrowaniu, należy liczyć się z ich relatywnie niską produktywnością i rentownością, tym bardziej, że część z tych gospodarstw powstaje na nieruchomościach „zwracanych” z dzierżawy – również z powodów ekonomicznych. Gospodarstwa takie są często poddawane dalszej restrukturyzacji, w celu poprawy relacji czynników produkcji i stworzenia im korzystniejszych warunków funkcjonowania.

Sytuacja ekonomiczno-produkcyjna gospodarstw powstałych na majątku Zasobu WRSP

Agencja jest zainteresowana przebiegiem procesów produkcyjnych, a zwłaszcza ekonomicznych, jakie zachodzą w gospodarstwach, które są rezultatem przekształceń własnościowych lub zmian form zarządzania. O ile jednak informacje z gospodarstw nadzorowanych przez Agencję mogą być uzyskane w ramach sprawowanego nadzoru właścicielskiego, to źródłem danych o sytuacji gospodarstw wydzierżawionych lub sprzedanych mogą być prawie wyłącznie badania reprezentacyjne, prowadzone przez niezależne ośrodki naukowe. Takim ośrodkiem jest m.in. Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej w Warszawie (IERiGŻ), który od wielu lat badał gospodarstwa państwowego sektora rolnego, a obecnie gromadzi i analizuje dane o podmiotach powstałych na bazie majątku tamtych gospodarstw.

W 1999 r, w badanej przez IERiGŻ populacji, składającej się z 70 gospodarstw dzierżawionych, 15 administrowanych, 30 sprzedanych oraz 29 jednoosobowych spółek Agencji, zaobserwowano szereg zjawisk i tendencji świadczących o pozytywnych następstwach prowadzonej przez Agencję restrukturyzacji byłych ppgr. W wyniku przeprowadzonych badań⁴² stwierdzono m.in.:

- kontynuację działań dostosowawczych do wzrastających wymagań rynku. Działania te dotyczą zwłaszcza sfery organizacji i zarządzania, systemu motywacyjnego, relacji czynników produkcji oraz kierunków produkcji;
- dalsze upraszczanie struktur organizacyjnych m.in. poprzez zmiany w formach prawno-własnościowych;
- tendencje do zmniejszania powierzchni gospodarstw, których dotychczasowe obszary były bardzo duże. Objawia się to przede wszystkim w podziałach przedsiębiorstw na mniejsze, samodzielne jednostki;

---

⁴² W. Guzewicz, M. Zdzieborska, A. Żarska: Wyniki produkcyjno-ekonomiczne wielkoobszarowych gospodarstw powstałych z majątku byłych PGR (lata 1996 – 1999 i zamierzenia do roku 2001). IERiGŻ, Warszawa, czerwiec 2000 r.

- spadek zatrudnienia stałej siły roboczej z 5,4 do 4,7 osoby na 100 ha UR. W przeciwieństwie do lat poprzednich, redukcja zatrudnienia nie powoduje wzrostu ekonomicznej wydajności pracy, mierzonej wartością dodaną. W przeliczeniu na 1 pełnozatrudnionego wskaźnik wartości dodanej spadł o 4,7% (z 30,3 tys. zł w 1998 r. do 28,9 tys. zł w 1999 r.). Spadek wydajności pracy byłby większy, gdyby uwzględnić poziom inflacji. Główną przyczyną braku wzrostu wskaźnika wydajności ekonomicznej należy szukać przede wszystkim w niekorzystnym dla rolnictwa rozwarciu tzw. „nożyc cen”. Wydajność pracy jest jednak nadal znacznie wyższa od osiąganą w gospodarstwach indywidualnych;
- ograniczenie nakładów inwestycyjnych. W stosunku do lat poprzednich, nakłady inwestycyjne w 1999 r. uległy wyraźnemu zmniejszeniu we wszystkich formach prawnowłasnościowych. Po raz pierwszy, z wyjątkiem gospodarstw zakupionych, poziom nakładów inwestycyjnych zapewniał jedynie reprodukcję prostą majątku. Z planów inwestycyjnych wynika, iż w 2000 r. należy oczekiwać reprodukcji ujemnej, zwłaszcza u dzierżawców i w gospodarstwach administrowanych. Ograniczenia w inwestowaniu wiążą się niskim poziomem koniunktury w rolnictwie;
- brak oznak poszukiwań wzrostu opłacalności produkcji poprzez obniżkę kosztów własnych. Głęboka dekonunktura w rolnictwie, zwłaszcza od drugiej połowy 1998 r, ograniczyła w znacznej części gospodarstw możliwości wprowadzania nowych technik i technologii produkcji, postępu biologicznego czy organizacyjnego. Jest to zjawisko wysoce niepokojące, które w pewnym zakresie mógłby złagodzić większy niż dotychczas dopływ kredytu preferencyjnego;
- zmiany w strukturze produkcji. W 1999 r. obserwuje się wzrost znaczenia produkcji rolnej i usług w ekonomice gospodarstw wielkoobszarowych, a spadek przetwórstwa rolnego. W produkcji roślinnej gospodarstwa nastawiły się głównie na uprawę roślin bardziej opłacalnych do 1998 r, tj. pszenicy, kukurydzy na ziarno, rzepaku i buraków cukrowych. Wzrasta zainteresowanie gospodarstw produkcją mleka;

- utrzymanie dobrych wskaźników produkcyjnych. W 1999 r. w badanych gospodarstwach osiągnięto relatywnie wysokie plony podstawowych ziemiopłodów: zbóż – 43,2 dt, w tym pszenicy – 48,3 dt, ziemniaków – 188 dt, buraków cukrowych – 440 dt i rzepaku – 23,0 dt. W stosunku do 1998 r. były one jednak niższe: w zbożach o 5,1%, w ziemniakach o 26,0%, w burakach cukrowych o 6,0% i w rzepaku o 10,8%. Spadek plonów wynikał z gorszych warunków atmosferycznych oraz niższych dawek środków plonotwórczych. W stosunku do 1998 r. wzrósł poziom mleczności krów o 400 litrów – do prawie 5,4 tys. litrów od 1 krowy. Wydajności produkcyjne były zatem na znacznie wyższym poziomie niż – średnio - w gospodarstwach indywidualnych;
- bardzo wyraźne pogorszenie sytuacji ekonomiczno-finansowej. Spadek wskaźnika rentowności od minus 1,6 w 1998 r. do minus 6,8 w 1999 r. oraz wskaźnika płynności bieżącej z poziomu 1,60 do 1,31 - świadczą o tym wyraźnie. Prawie 40% gospodarstw rok 1999 zamknęło stratą, przy czym w ponad 25% przypadków straty były znaczne, zagrażające funkcjonowaniu gospodarstwa (o wskaźniku rentowności poniżej minus 10%). Dobre wyniki produkcyjne nie znalazły zatem pozytywnego przełożenia na wyniki ekonomiczne. Głównym powodem takiego stanu było dalsze pogorszenie dla rolnictwa uwarunkowań rynkowych (tj. rozwarcie „nożyc cen”). W 1999 r. średnie ceny skupu obniżyły się o 2%, a ceny środków produkcji wzrosły o 7,5%. Relacje te dla gospodarstw wielkoobszarowych były jeszcze mniej korzystne z uwagi na znaczny udział rzepaku i trzody chlewnej w produkcji towarowej oraz paliwa w kosztach produkcji, a więc produktów, których ceny uległy szczególnie niekorzystnym zmianom. Również ujemnie na wyniki ekonomiczne wpłynęły trudności ze sprzedażą płodów rolnych oraz wydłużanie terminów płatności przez odbiorców;
- zróżnicowanie sytuacji ekonomiczno-finansowej. Pogorszenie ekonomicznych uwarunkowań rozwoju rolnictwa najdotkliwiej odczuły gospodarstwa administrowane, dzierżawione i jednoosobowe spółki Agencji o profilu hodowlanym. Przeciętnie gospodarstwa te zamknęły rok 1999 stratą. Wynik dodatni w roku

1999 wypracowały jedynie jednoosobowe spółki komercyjne (wskaźnik rentowności +0,4%) i gospodarstwa zakupione (wskaźnik rentowności +9,4%).

Przeprowadzone badania wskazują, iż dekoniunktura w rolnictwie bardzo skomplikowała proces dalszych zmian własnościowych, lecz go nie zatrzymała, a w gospodarstwach administrowanych i jednoosobowych spółkach Agencji nawet go przyspieszyła. Świadczą o tym zarówno zmiany zachodzące w formach własności, jak również plany użytkowników w tym zakresie. Z badań wynika, że w 1999 r. trzy gospodarstwa administrowane, po restrukturyzacji, zostały wydierżawione. Spośród 29 jednoosobowych spółek, osiem, w tym pięć hodowlanych, było w trakcie restrukturyzacji i poszukiwania inwestorów zewnętrznych. W tym samym czasie zbiorowość gospodarstw zakupionych uległa zwiększeniu o trzy jednostki. Dwa gospodarstwa zostały wykupione przez dzierżawców, a jedno powstało z wydzielonego zakładu rolnego restrukturyzowanej spółki Agencji.

W planach użytkowników gospodarstw obserwuje się również dość znaczne zainteresowanie zmianami własnościowymi w kierunku form o wyższym stopniu prywatyzacji. W 1999 r. potrzebę głębszej prywatyzacji zgłosiło 9 administratorów, tj. 60% badanej zbiorowości (rok wcześniej zmianami było zainteresowanych 50% administratorów). Podobnie jak rok wcześniej, jeden z nich chciałby gospodarstwo administrowane przekształcić w spółkę, dalszych siedmiu chciałoby wydierżawić, w większości jako spółki pracownicze z inwestorem zewnętrznym, a jeden widział potrzebę sprzedaży gospodarstwa inwestorowi zewnętrznemu. W przypadku ośmiu administrowanych gospodarstw inwestorzy zewnętrzni chętni byli do udziału w prywatyzacji, w tym jeden – z kapitałem pochodzenia zagranicznego.

W przypadku jednoosobowych spółek Agencji potrzebę zmiany formy organizacyjno-prawnej w kierunku spółki „wielooosobowej” dostrzega 62% prezesów zarządów (rok temu 76%). Najmniejsze zainteresowanie dalszymi zmianami występuje wśród kierownictwa spółek komercyjnych (22%), tj. spółek rentownych. W dalszym ciągu załogi spółek preferują kierunki przekształceń z ich udziałem i przy zaangażo-

waniu kapitału inwestorów zewnętrznych, ale możliwość pozyskania takiego inwestora ma jedynie co druga badana spółka.

Generalnie utrzymuje się znaczne zainteresowanie dzierżawców zakupem użytkowanych gospodarstw, choć z upływem czasu zainteresowanie to maleje. W 1999 r. chęć zakupu wyraziło 59% dzierżawców, podczas gdy w 1998 r. - 72%, a w 1997 r. - 90%. Zakupem całości dzierżawionych gospodarstw zainteresowanych było 46% dzierżawców, a pozostali - nabyciem tylko części użytkowanej ziemi i budynków. Termin zakupu jest również przekładany na lata późniejsze. Niewątpliwie wynika to z utrzymywania się dekoniunktury w rolnictwie.

Wykaz gospodarstw „produkcyjnych” Skarbu Państwa w administrowaniu

stan na 31 grudnia 1999 r.

			Data ustanowienia		Data ustanowienia
Oddział Terenowy w Warszawie				Oddział Terenowy w Gorzowie Wlkp.	
Biały Bór	N	01.06.1994		Barnówko	Y 29.12.1995
Chojnów II (Jaroszkówka)	L	01.08.1999		Międzyrzecz I	Y 29.12.1995
Gniezno	N	01.06.1994		Strzelce Krajeńskie	R 29.12.1995
Golebiówka	Y	20.01.1994		Filia w Zielonej Górze	
Kadyny	N	02.01.1995		Osiecznica	Y 01.01.1996
Kętrzyn	N	01.06.1994		Sława	Y 01.01.1996
Klikowa	N	01.06.1994		Sława I	R 01.06.1994
Książ	N	01.10.1994		Zbąszyń	Y 01.01.1996
Kwidzyn II	N	30.04.1999			
Leczno	R	02.01.1995		Oddział Terenowy w Lublinie	
Łobez	N	01.10.1994		Dolhobyczów	R 28.01.1993
Nowy Modlin	R	01.01.1996		Dyniska Nowe	R 01.07.1993
Piaseczno	R	01.10.1996		Leonów	S 25.01.1995
Piastów	Y	31.03.1996		Lublin	Y 01.04.1994
Starogard Gdański	N	01.06.1994		Przewodów	R 25.01.1995
Strzykuły	R	01.01.1995		Siemień	Y 01.04.1994
Warszawa DH	P	01.05.1996		Szczekarków	R 01.04.1994
Warszawa-Bródno	R	01.01.1993		Tarnogród	R 19.01.1993
Filia w Łodzi				Żurawce	R 01.04.1994
Lubczyna	R	01.04.1995			
Łódź	P	25.08.1995			
Oddział Terenowy w Bydgoszczy				Oddział Terenowy w Olsztynie	
Dźwierzno	R	01.07.1993		Barciany	R 30.04.1994
Kawle	R	01.10.1999		Bartężek	R 01.12.1994
Komierowo	R	01.07.1999		Ilawa	Y 02.01.1995
Lubostroń	R	01.10.1997		Korsze	R 31.03.1994
Markowice	R	24.11.1999		Lubomino	R 13.01.1994
Motył	R	01.10.1999		Sępól	R 01.07.1995
Nowy Dwór		01.10.1999			
Salno	R	01.07.1993		Oddział Terenowy w Opolu	
Sokołowo	L	01.03.1994		Jankowice Wielkie	R 01.07.1994
Tuchółka	R	01.11.1998		Kalków	R 01.01.1994
				Kępnica	R 01.01.1994
Oddział Terenowy w Gdańsku				Nieradowice	R 01.07.1994
Bytów	R	14.07.1995			
Człuchów	R	01.11.1994		Oddział Terenowy w Poznaniu	
Piotrowo	Y	24.02.1995		Bogucin	Y 30.06.1993
Suchorze	R	14.07.1995		Chocicza	R 11.06.1993
Sztum	Y	01.09.1993		Działyń	R 31.12.1993
Trutnowy	R	18.02.1993		Gołaszyn	R 14.10.1993
				Gosławice	Y 30.06.1993

			Data ustanowienia		Data ustanowienia	
Oddział Terenowy w Poznaniu c.d.					Oddział Terenowy w Rzeszowie	
Karłowice	R	31.12.1993			Y	01.07.1996
Karolew	R	30.06.1993			R	01.03.1993
Kobylniki	U	01.06.1993			Y	01.04.1994
Lądek Zdrój OWP	U	01.10.1993			R	28.06.1996
Lutom	Y	30.06.1993			Y	01.08.1994
Miłosław	Y	30.06.1993			P	01.04.1997
Popowo Kościelne	R	21.11.1994			S	01.03.1993
Raszewy	R	10.05.1994			Y	01.10.1994
Skoki	Y	30.06.1993				
Uzarszewo	R	11.06.1993				
Wolica Nowa	R	11.06.1993				
Filia w Pile					Oddział Terenowy w Szczecinie	
Brzeźno	R	01.07.1995			R	29.12.1995
					Oddział Terenowy we Wrocławiu	
					R	01.07.1994
					R	01.07.1994
					R	01.01.1995
					R	01.03.1997
					R	01.01.1995
					R	01.05.1995
					R	01.07.1994

Objaśnienie skrótów:

R - ogólnorolnicze

S - szklarniowe

F - ferma

Y - rybactwo

N - usługi rolnictwa

L - łowieckie

U - usługowe

P - pozostałe

		Data rejestracji			Data rejestracji
Oddział Terenowy w Olsztynie			Oddział Terenowy w Rzeszowie		
Łęgajny	K	31.12.1993	Jasło	K	01.01.1997
Olsztyn	K	25.10.1989	Starzawa	K	22.08.1997
Skandawa	K	24.05.1994			
Oddział Terenowy w Opolu			Oddział Terenowy w Szczecinie		
Kietrz	K	30.08.1993	Іńsko	K	09.01.1996
Kraków	K	23.09.1994	Filia w Koszalinie		
Zalesie	K	28.12.1994	Tymień	K	30.06.1994
Oddział Terenowy w Poznaniu			Oddział Terenowy we Wrocławiu		
Czerniejewo	K	28.09.1993	Karszów	K	01.10.1994
Długie Stare	K	01.08.1995	Kondratowice	K	01.10.1994
Gałowo	K	01.08.1995	Ratno Dolne	K	30.12.1994
Inopol-Wojnowo	K	1999	Stary Jaworów	K	01.10.1994
Kaźmierz	K	07.12.1993			
Kórnik	K	01.08.1995			
Naramowice "Friesland" *)	K	20.09.1995			
Ptaszkowo	K	03.07.1996			
Rusko	K	01.07.1996			
Sokołowo	K	07.12.1993			
Taczanów	K	01.08.1995			
Żydowo	K	28.09.1993			
Filia w Pile					
Złotów	K	13.03.1992			

Oznaczenie skrótów:

HR - hodowla roślin

HZ - hodowla zwierząt

K - komercyjne

TWK - Tory Wyścigów Konnych

*) Agencja odkupiła od wspólnika udziały (17.06.1998 r.).

Aneks tabelaryczny

Spis tabel

A.1	Powierzchnia gruntów przejętych do Zasobu WRSP
A.2	Niektóre dane o przetargach organizowanych przez oddziały terenowe Agencji
A.3	Sprzedaż gruntów z Zasobu WRSP
A.4	Grunty sprzedane z Zasobu WRSP wg grup obszarowych
A.5	Liczba umów zawartych na sprzedaż gruntów z Zasobu WRSP wg grup obszarowych
A.6	Ceny sprzedaży gruntów Zasobu WRSP wg grup obszarowych
A.7	Grunty wydierżawione z Zasobu WRSP
A.8	Grunty wydierżawione z Zasobu WRSP wg grup obszarowych
A.9	Liczba umów zawartych na dzierżawę gruntów z Zasobu WRSP wg grup obszarowych
A.10	Czynsz za grunty wydierżawione z Zasobu WRSP wg grup obszarowych
A.11	Grunty Zasobu WRSP w dzierżawie wg grup obszarowych
A.12	Liczba umów na dzierżawę gruntów z Zasobu WRSP wg grup obszarowych
A.13	Zagospodarowanie gruntów Zasobu WRSP
A.14	Grunty Zasobu WRSP pozostające do rozdysponowania oraz proponowane kierunki ich zagospodarowania
A.15	Zagospodarowanie obiektów rolno-przemysłowych, usługowych i zabytków Zasobu WRSP
A.16	Liczba mieszkań przejętych do Zasobu WRSP i ich zagospodarowanie
A.17	Zatrudnienie w gospodarstwach zorganizowanych na gruntach Zasobu WRSP
A.18	Wpływy z działalności statutowej Agencji WRSP w 1999 r.
A.19	Realizacja należności z tytułu czynszu dzierżawnego i rat za wykupiony majątek Zasobu WRSP w 1999 r.
A.20	Wydatki statutowe i koszty funkcjonowania Agencji WRSP w 1999 r.
A.21	Kredyty długoterminowe oraz poręczenia i gwarancje
A.22	Zadłużenie przejęte wraz z mieniem zlikwidowanych ppgr oraz jego restrukturyzacja
A.23	Wyniki finansowe gospodarstw Skarbu Państwa w 1999 r.

Tabela A.1

Powierzchnia gruntów przejętych do Zasobu WRSP
(w ha)

Lp.	Jednostka organizacyjna Agencji*	Grundy byłych ppgr przejęte do Zasobu WRSP		Grundy PFZ przejęte do Zasobu WRSP		Grundy pochodzące z innych tytułów*** przejęte do Zasobu WRSP		W tym z mocy ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników	
		do 31.12.1999	w 1999	do 31.12.1999	w 1999	do 31.12.1999	w 1999	do 31.12.1999	w 1999
1.	OT Warszawa - razem w tym: OT Warszawa - bez filii filia w Łodzi	264 897 219 975 44 922	518 518 -	64 265 29 600 34 665	769 223 546	26 919 11 060 15 859	564 84 480	517 217 300	16 - 16
2.	OT Bydgoszcz	212 893	5	15 459	3	25 687	308	130	-
3.	OT Gdańsk	381 347	-	22 902	111	15 295	376	439	67
4.	OT Gorzów - razem w tym: OT Gorzów - bez filii filia w Zielonej Górze	274 181 122 985 151 196	237 158 79	58 115 15 796 42 319	59 1 58	23 058 10 363 12 695	450 118 332	3 204 840 2 364	211 79 132
5.	OT Lublin	97 201	-	66 635	2 016	18 352	238	297	18
6.	OT Olsztyn - razem w tym: OT Olsztyn - bez filii filia w Elblągu filia w Suwałkach	730 825 377 698 95 982 257 145	515 515 - -	124 228 42 234 14 783 67 211	220 75 - 145	56 527 18 308 2 925 35 294	2 358 776 46 1 536	5 812 2 803 324 2 685	702 357 46 299
7.	OT Opole	213 908	-	46 141	1 349	22 085	503	480	94
8.	OT Poznań - razem w tym: OT Poznań - bez filii filia w Pile	409 355 283 318 126 037	19 18 1	25 748 17 885 7 863	807 806 1	29 537 21 734 7 803	599 539 60	608 11 597	40 10 30
9.	OT Rzeszów	107 853	17	57 978	1 866	24 076	1 357	646	68
10.	OT Szczecin - razem w tym: OT Szczecin - bez filii filia w Koszalinie	676 196 380 300 295 896	145 - 145	59 414 37 784 21 630	127 - 127	41 942 24 045 17 897	1 702 989 713	3 484 1 803 1 681	323 98 225
11.	OT Wrocław	385 484	-	60 921	43	26 078	972	3 147	231
	RAZEM	3 754 140	1 456	601 806	7 370	309 556	9 427	18 764	1 770

* Zarządzeniem Nr 5/99 z dnia 24 marca 1999 r. Prezes AWRSP wprowadził nową strukturę organizacyjną Agencji (oddziały i filie) obowiązującą od 1 kwietnia 1999 r.

** Po weryfikacji przez wojewodów w marcu 1997 r.

*** Grunty przejęte od państwowych jednostek organizacyjnych nie posiadających osobowości prawnej, państwowych osób prawnych, z mocy ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników, w wieczystym użytkowaniu

Tabela A.2

Niektóre dane o przetargach organizowanych przez oddziały terenowe Agencji

Lp.	Jednostka organizacyjna Agencji*	Liczba odbytych przetargów			Powierzchnia gruntów w tys. ha					
		do 31.12.1999	w tym		oferowanych do sprzedaży lub dzierżawy **			na które ustalono nabywców lub dzierżawców		
			1998	1999	do 31.12.1999	1998	1999	do 31.12.1999	1998	1999
1.	OT Warszawa - razem w tym: OT Warszawa - bez filii filia w Łodzi	7 149	203	279	512,8	16,6	29,0	260,3	6,6	3,1
		5 502	112	153	417,0	8,7	25,2	174,1	1,7	1,7
		1 647	91	126	95,8	7,9	3,8	86,2	4,9	1,5
2.	OT Bydgoszcz	4 349	775	1 210	334,4	24,4	28,1	244,9	13,0	10,9
3.	OT Gdańsk	3 057	381	472	653,9	30,3	41,7	365,6	11,7	8,8
4.	OT Gorzów - razem w tym: OT Gorzów - bez filii filia w Zielonej Górze	6 736	2 378	2 259	691,4	82,3	64,9	344,9	36,7	20,3
		1 513	341	307	290,0	37,0	26,9	152,4	17,2	4,5
		5 223	2 037	1 952	401,4	45,3	38,0	192,5	19,4	15,7
5.	OT Lublin	7 250	1 676	1 603	197,2	27,7	34,1	145,1	14,5	6,8
6.	OT Olsztyn - razem w tym: OT Olsztyn - bez filii filia w Elblągu filia w Suwałkach	19 339	2 832	1 745	1 580,8	89,7	81,3	821,4	43,9	26,8
		5 686	882	912	826,3	44,7	52,5	359,7	18,5	17,0
		881	x	-	152,2	x	-	114,1	x	-
		12 772	1 950	833	602,2	45,0	28,8	347,6	25,4	9,8
7.	OT Opole	12 320	2 989	2 607	333,5	27,8	23,6	236,7	22,3	18,5
8.	OT Poznań - razem w tym: OT Poznań - bez filii filia w Pile	11 566	2 543	3 772	619,6	58,3	73,8	376,9	23,0	24,9
		6 120	1 733	2 577	371,1	37,0	45,8	231,6	15,1	18,7
		5 446	810	1 195	248,5	21,3	28,1	145,3	7,9	6,2
9.	OT Rzeszów	18 134	4 781	3 266	370,5	68,4	64,9	144,5	16,3	10,7
10.	OT Szczecin - razem w tym: OT Szczecin - bez filii filia w Koszalinie	11 048	2 305	1 816	1 260,8	99,4	83,8	808,8	46,0	26,7
		6 467	1 043	833	710,6	33,3	41,4	472,1	13,9	18,5
		4 581	1 262	983	550,2	66,1	42,4	336,7	32,1	8,1
11.	OT Wrocław	11 378	1 826	1 507	624,5	37,4	30,1	401,4	21,3	6,5
	RAZEM	112 326	22 689	20 536	7 179,4	562,3	555,4	4 150,5	255,3	164,0

* Zarządzeniem Nr 5/99 z dnia 24 marca 1999 r. Prezes AWRSP wprowadził nową strukturę organizacyjną Agencji (oddziały i filie) obowiązującą od 1 kwietnia 1999 r.

** Część gruntów była oferowana więcej niż jeden raz

Tabela A.3

Sprzedaż gruntów z Zasobu WRSP
(w ha)

Lp.	Jednostka organizacyjna Agencji*	Do 31.12.1999				1998			1999		
		ogółem	w tym z			razem	w tym z		razem	w tym z	
			ppgr	PFZ	PFZ		ppgr	PFZ		ppgr	PFZ
1.	OT Warszawa - razem w tym: OT Warszawa - bez filii filia w Łodzi	62 409	36 199	23 231	2 709	5 470	2 500	2 709	8 442	4 927	3 095
		30 280	20 741	7 196	209	860	484	209	4 380	4 072	157
		32 129	15 458	16 035	2 500	4 610	2 016	2 500	4 062	855	2 938
2.	OT Bydgoszcz	39 153	33 208	2 300	462	6 453	5 191	462	4 615	3 506	261
3.	OT Gdańsk	106 968	101 661	4 789	544	10 086	9 440	544	7 549	6 944	496
4.	OT Gorzów - razem w tym: OT Gorzów - bez filii filia w Zielonej Górze	42 545	35 271	5 569	1 291	10 756	9 198	1 291	7 741	6 349	1 186
		14 980	11 873	1 873	359	3 660	3 094	359	3 514	2 999	350
		27 565	23 398	3 696	932	7 096	6 104	932	4 227	3 350	836
5.	OT Lublin	42 048	25 033	17 015	3 933	7 756	3 822	3 933	10 007	7 136	2 871
6.	OT Olsztyn - razem w tym: OT Olsztyn - bez filii filia w Elblągu filia w Suwałkach	169 960	146 605	18 340	2 828	35 615	30 850	2 828	24 742	22 384	1 888
		82 279	73 045	7 538	1 363	17 797	15 613	1 363	15 561	14 686	758
		18 852	16 951	1 663	x	x	x	x	80	49	-
		68 829	56 609	9 139	1 465	17 818	15 237	1 465	9 101	7 649	1 130
7.	OT Opole	36 523	26 307	9 120	1 951	5 164	3 213	1 951	4 925	3 669	1 256
8.	OT Poznań - razem w tym: OT Poznań - bez filii filia w Pile	96 016	87 921	6 180	1 146	13 607	12 279	1 146	12 868	11 237	1 310
		48 074	42 030	5 539	1 015	8 071	7 056	1 015	6 504	5 305	1 147
		47 942	45 891	641	131	5 536	5 223	131	6 364	5 932	163
9.	OT Rzeszów	44 057	28 308	11 179	2 257	9 112	5 215	2 257	9 841	6 879	1 780
10.	OT Szczecin - razem w tym: OT Szczecin - bez filii filia w Koszalinie	133 330	122 242	6 862	1 484	28 805	26 124	1 484	19 794	18 256	1 003
		62 907	56 705	4 311	419	12 642	11 948	419	7 641	7 100	420
		70 423	65 537	2 551	1 065	16 163	14 176	1 065	12 153	11 156	583
11.	OT Wrocław	72 938	61 049	9 417	1 372	13 699	11 962	1 372	8 465	7 128	1 037
	RAZEM	845 947	703 804	114 002	19 977	146 523	119 794	19 977	118 989	98 415	16 183

* Zarządzeniem Nr 5/99 z dnia 24 marca 1999 r. Prezes AWRSP wprowadził nową strukturę organizacyjną Agencji (oddziały i filie) obowiązującą od 1 kwietnia 1999 r.

Grunty sprzedane* z Zasobu WRSP
wg grup obszarowych

Lp.	Jednostka organizacyjna Agencji*	Powierzchnia gruntów sprzedanych w ha									
		w I kwartale 1999 r.					w II kwartale 1999 r.				
		razem	w tym w grupie obszarowej				razem	w tym w grupie obszarowej			
			do 1,00	1,01 - 9,99	10,00 - 99,99	100,00 i więcej		do 1,00	1,01 - 9,99	10,00 - 99,99	100,00 i więcej
1.	OT Warszawa - razem	1 278	114	343	821	-	1 938	102	498	518	820
	w tym: OT Warszawa - bez filii	103	-	10	93	-	1 152	1	66	369	716
	filia w Łodzi	1 175	114	333	728	-	786	101	432	148	104
2.	OT Bydgoszcz	751	10	211	531	-	1 257	19	176	517	544
3.	OT Gdańsk	1 520	8	178	734	601	1 831	14	229	441	1 147
4.	OT Gorzów - razem	1 514	51	292	508	663	1 137	38	166	469	464
	w tym: OT Gorzów - bez filii	440	21	137	282	-	440	11	60	219	150
	filia w Zielonej Górze	1 074	30	155	226	663	697	27	106	250	314
5.	OT Lublin	1 210	91	439	489	191	2 688	113	385	591	1 598
6.	OT Olsztyn - razem	7 447	59	627	1 452	5 310	6 439	50	523	1 069	4 797
	w tym: OT Olsztyn - bez filii	3 924	30	271	690	2 933	5 562	25	199	683	4 656
	filia w Elblągu	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
	filia w Suwałkach	3 524	28	356	762	2 377	877	25	324	387	141
7.	OT Opole	420	37	158	225	-	1 323	75	306	660	281
8.	OT Poznań - razem	4 370	51	393	1 354	2 572	2 408	23	254	883	1 248
	w tym: OT Poznań - bez filii	1 305	37	270	473	525	1 778	15	165	533	1 065
	filia w Pile	3 065	14	123	881	2 047	630	7	89	351	183
9.	OT Rzeszów	3 896	169	739	1 355	1 632	1 966	127	412	842	585
10.	OT Szczecin - razem	2 998	81	445	1 439	1 033	5 566	45	429	1 662	3 430
	w tym: OT Szczecin - bez filii	1 320	31	121	247	921	3 521	-	149	450	2 922
	filia w Koszalinie	1 678	50	324	1 192	112	2 045	45	280	1 212	508
11.	OT Wrocław	1 959	46	317	861	734	1 830	40	317	949	524
	RAZEM	27 365	717	4 142	9 770	12 736	28 383	647	3 696	8 601	15 438

Lp.	Jednostka organizacyjna Agencji*	Powierzchnia gruntów sprzedanych w ha									
		w III kwartale 1999 r.					w IV kwartale 1999 r.				
		razem	w tym w grupie obszarowej				razem	w tym w grupie obszarowej			
			do 1,00	1,01 - 9,99	10,00 - 99,99	100,00 i więcej		do 1,00	1,01 - 9,99	10,00 - 99,99	100,00 i więcej
1.	OT Warszawa - razem	1 524	84	445	375	620	2 758	127	537	506	1 587
	w tym: OT Warszawa - bez filii	716	8	48	40	620	1 661	28	100	55	1 477
	filia w Łodzi	808	76	397	335	-	1 097	99	437	451	110
2.	OT Bydgoszcz	683	13	117	360	193	1 657	6	116	591	944
3.	OT Gdańsk	2 109	12	156	566	1 376	1 904	11	86	468	1 340
4.	OT Gorzów - razem	1 489	51	229	578	631	3 292	42	317	797	2 136
	w tym: OT Gorzów - bez filii	876	13	52	383	428	1 575	17	187	325	1 046
	filia w Zielonej Górze	613	38	177	195	203	1 717	25	130	472	1 090
5.	OT Lublin	1 488	77	397	568	446	4 397	152	628	1 443	2 174
6.	OT Olsztyn - razem	4 476	47	377	1 350	2 701	5 384	71	638	2 197	2 478
	w tym: OT Olsztyn - bez filii	2 531	17	89	532	1 893	2 605	33	234	878	1 460
	filia w Elblągu	x	x	x	x	x	81	-	3	78	-
	filia w Suwałkach	1 944	30	288	818	808	2 699	39	401	1 241	1 017
7.	OT Opole	582	45	177	161	199	1 839	57	291	262	1 228
8.	OT Poznań - razem	1 959	31	284	1 169	475	4 052	38	838	2 074	1 103
	w tym: OT Poznań - bez filii	1 427	24	234	693	475	2 055	26	727	900	402
	filia w Pile	532	7	50	475	-	1 998	12	111	1 174	701
9.	OT Rzeszów	2 239	146	356	724	1 012	1 475	152	373	297	654
10.	OT Szczecin - razem	5 827	26	354	1 508	3 939	4 356	44	318	1 147	2 847
	w tym: OT Szczecin - bez filii	944	-	47	281	617	1 117	23	95	292	707
	filia w Koszalinie	4 883	26	307	1 228	3 322	3 239	21	223	854	2 140
11.	OT Wrocław	1 394	30	236	991	137	2 795	61	429	1 106	1 198
	RAZEM	23 771	564	3 128	8 350	11 729	33 909	762	4 571	10 888	17 688

* Zarządzeniem Nr 5/99 z dnia 24 marca 1999 r. Prezes AWRSP wprowadził nową strukturę organizacyjną Agencji (oddziały i filie) obowiązującą od 1 kwietnia 1999 r.

Tabela A.5

Liczba umów zawartych na sprzedaż gruntów* z Zasobu WRSP
wg grup obszarowych

Lp.	Jednostka organizacyjna Agencji*	Liczba umów									
		w I kwartale 1999 r.					w II kwartale 1999 r.				
		razem	w tym w grupie obszarowej				razem	w tym w grupie obszarowej			
			do 1,00	1,01 - 9,99	10,00 - 99,99	100,00 i więcej		do 1,00	1,01 - 9,99	10,00 - 99,99	100,00 i więcej
1.	OT Warszawa - razem	358	199	130	29	-	382	178	178	22	4
	w tym: OT Warszawa - bez filii	8	-	5	3	-	34	4	15	12	3
	filia w Łodzi	350	199	125	26	-	348	174	163	10	1
2.	OT Bydgoszcz	103	37	44	22	-	126	58	43	22	3
3.	OT Gdańsk	89	19	36	31	3	107	28	56	19	4
4.	OT Gorzów - razem	257	137	100	17	3	189	106	56	25	2
	w tym: OT Gorzów - bez filii	104	58	39	7	-	70	37	17	15	1
	filia w Zielonej Górze	153	79	61	10	3	119	69	39	10	1
5.	OT Lublin	414	223	171	19	1	483	318	139	21	5
6.	OT Olsztyn - razem	404	145	176	67	16	334	130	155	36	13
	w tym: OT Olsztyn - bez filii	198	78	77	33	10	158	73	54	19	12
	filia w Elblągu	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
	filia w Suwałkach	206	67	99	34	6	176	57	101	17	1
7.	OT Opole	158	85	63	10	-	307	177	102	27	1
8.	OT Poznań - razem	328	158	109	53	8	175	66	71	32	6
	w tym: OT Poznań - bez filii	218	117	77	21	3	112	39	48	20	5
	filia w Pile	110	41	32	32	5	63	27	23	12	1
9.	OT Rzeszów	732	426	248	53	5	512	301	171	36	4
10.	OT Szczecin - razem	391	197	141	50	3	291	100	131	52	8
	w tym: OT Szczecin - bez filii	151	93	46	10	2	66	-	45	15	6
	filia w Koszalinie	240	104	95	40	1	225	100	86	37	2
11.	OT Wrocław	238	105	91	39	3	240	107	90	41	2
	RAZEM	3 472	1 731	1 309	390	42	3 146	1 569	1 192	333	52

Lp.	Jednostka organizacyjna Agencji*	Liczba umów									
		w III kwartale 1999 r.					w IV kwartale 1999 r.				
		razem	w tym w grupie obszarowej				razem	w tym w grupie obszarowej			
			do 1,00	1,01 - 9,99	10,00 - 99,99	100,00 i więcej		do 1,00	1,01 - 9,99	10,00 - 99,99	100,00 i więcej
1.	OT Warszawa - razem	337	165	152	18	2	464	248	187	25	4
	w tym: OT Warszawa - bez filii	51	31	16	2	2	112	70	35	4	3
	filia w Łodzi	286	134	136	16	-	352	178	152	21	1
2.	OT Bydgoszcz	84	37	31	15	1	75	24	26	21	4
3.	OT Gdańsk	105	26	48	26	5	64	17	20	23	4
4.	OT Gorzów - razem	232	136	74	20	2	313	165	113	30	5
	w tym: OT Gorzów - bez filii	63	37	16	9	1	156	80	63	11	2
	filia w Zielonej Górze	169	99	58	11	1	157	85	50	19	3
5.	OT Lublin	421	249	149	21	2	638	357	224	51	6
6.	OT Olsztyn - razem	287	124	108	47	8	435	170	180	75	10
	w tym: OT Olsztyn - bez filii	101	51	30	15	5	197	91	68	31	7
	filia w Elblągu	x	x	x	x	x	5	-	2	3	-
	filia w Suwałkach	186	73	78	32	3	233	79	110	41	3
7.	OT Opole	172	99	65	7	1	251	125	110	12	4
8.	OT Poznań - razem	227	92	82	51	2	303	91	116	91	5
	w tym: OT Poznań - bez filii	180	78	69	31	2	195	59	91	43	2
	filia w Pile	47	14	13	20	-	108	32	25	48	3
9.	OT Rzeszów	523	348	142	28	5	475	314	144	14	3
10.	OT Szczecin - razem	229	82	96	44	7	256	114	90	41	11
	w tym: OT Szczecin - bez filii	26	-	16	9	1	101	56	33	9	3
	filia w Koszalinie	203	82	80	35	6	155	58	57	32	8
11.	OT Wrocław	192	86	75	30	1	325	156	123	42	4
	RAZEM	2 809	1 444	1 022	307	36	3 599	1 781	1 333	425	60

* Zarządzeniem Nr 5/99 z dnia 24 marca 1999 r. Prezes AWRSP wprowadził nową strukturę organizacyjną Agencji (oddziały i filie) obowiązującą od 1 kwietnia 1999 r.

Tabela A.6

Ceny sprzedaży gruntów* Zasobu WRSP
wg grup obszarowych
(w zł/ha)

Lp.	Oddział terenowy / filia Agencji	W I kwartale 1999 r.					W II kwartale 1999 r.				
		średnio	w tym w grupie obszarowej - ha				średnio	w tym w grupie obszarowej - ha			
			do 1,00	1,01 - 9,99	10,00 - 99,99	100,00 i więcej		do 1,00	1,01 - 9,99	10,00 - 99,99	100,00 i więcej
1.	Warszawa	7 828	-	12 996	7 273	-	5 551	12 307	16 584	6 460	4 060
2.	Bydgoszcz	4 605	6 168	3 789	4 901	-	4 265	6 615	4 415	3 506	4 854
3.	Elbląg	3 017	4 449	3 363	3 545	2 253	-	-	-	-	-
4.	Gdańsk	x	x	x	x	x	3 600	5 938	4 100	4 915	2 966
5.	Gorzów	2 189	3 634	1 910	2 216	-	2 813	8 943	2 545	2 014	3 639
6.	Koszalin	2 932	5 360	3 904	2 092	7 978	2 297	8 372	3 745	1 582	2 662
7.	Lublin	1 530	1 632	1 310	1 857	1 147	2 665	2 286	1 548	2 142	3 155
8.	Łódź	3 514	2 386	3 551	3 675	-	2 606	1 921	2 853	2 562	2 313
9.	Olsztyn	2 759	4 343	2 531	2 151	2 906	3 827	8 672	2 960	3 615	3 869
10.	Opole	3 462	8 081	3 602	2 597	-	5 606	9 014	4 667	4 717	7 800
11.	Pila	3 255	1 761	3 466	4 263	2 818	4 999	10 022	7 130	4 997	3 756
12.	Poznań	4 344	7 482	4 170	3 199	5 242	3 958	7 798	4 589	3 904	3 833
13.	Rzeszów	1 839	3 593	2 144	2 273	1 160	1 765	3 352	2 695	1 633	957
14.	Suwałki	1 775	5 485	2 074	1 547	1 760	1 689	5 694	1 530	1 515	1 804
15.	Szczecin	5 059	17 050	7 961	4 821	4 335	3 957	-	8 103	12 004	2 506
16.	Wrocław	3 303	3 040	2 916	3 481	3 279	3 106	4 341	3 407	2 727	3 517
17.	Zielona Góra	2 688	3 347	1 907	2 255	2 988	1 894	3 946	2 586	2 427	1 061
ŚREDNIO		2 854	4 367	2 927	2 956	2 667	3 462	4 777	3 631	3 527	3 331

Lp.	Oddział terenowy / filia Agencji	W III kwartale 1999 r.					W IV kwartale 1999 r.				
		średnio	w tym w grupie obszarowej - ha				średnio	w tym w grupie obszarowej - ha			
			do 1,00	1,01 - 9,99	10,00 - 99,99	100,00 i więcej		do 1,00	1,01 - 9,99	10,00 - 99,99	100,00 i więcej
1.	Warszawa	12 447	21 562	22 390	2 288	3 668	7 305	7 718	13 346	3 142	5 016
2.	Bydgoszcz	4 849	9 277	3 287	4 255	2 575	3 626	10 539	5 165	3 828	3 550
3.	Elbląg	-	-	-	-	-	3 411	-	2 915	3 977	-
4.	Gdańsk	4 601	3 760	6 442	3 162	2 881	2 692	6 247	3 491	3 870	2 176
5.	Gorzów	2 766	4 157	3 002	1 922	1 981	2 597	6 628	2 222	2 078	2 389
6.	Koszalin	4 479	8 427	5 097	2 071	2 319	2 502	7 143	5 530	2 863	2 065
7.	Lublin	2 870	4 640	1 254	3 325	2 259	2 148	1 926	1 276	1 998	2 241
8.	Łódź	2 895	2 929	1 974	3 781	-	3 822	1 907	2 488	5 429	5 441
9.	Olsztyn	4 349	4 506	6 596	1 865	4 430	4 255	8 857	5 466	3 749	2 900
10.	Opole	5 141	7 801	3 779	4 931	4 054	4 765	3 796	5 011	2 414	7 840
11.	Pila	5 258	8 926	3 522	3 324	-	3 864	12 105	4 751	3 536	3 587
12.	Poznań	7 557	12 612	4 352	7 247	6 016	6 871	7 197	3 003	9 509	6 835
13.	Rzeszów	2 171	2 500	2 594	2 887	703	2 825	2 547	1 791	2 388	2 242
14.	Suwałki	2 098	2 902	2 585	1 542	1 361	2 682	6 066	3 282	1 756	1 840
15.	Szczecin	5 091	-	6 801	3 381	-	5 521	10 996	5 506	7 341	7 948
16.	Wrocław	3 026	3 543	3 042	2 651	2 869	4 120	3 865	2 938	3 900	4 260
17.	Zielona Góra	2 491	3 395	2 830	1 834	1 904	4 339	3 167	3 606	1 808	4 380
ŚREDNIO		4 506	6 729	4 972	3 154	2 848	3 961	5 924	4 223	3 740	3 806

* Bez gruntów zabudowanych lub o specyficznym charakterze, a także gruntów nierolnych

Tabela A.7

Grunty wydzielone z Zasobu WRSP
(w ha)

Lp.	Jednostka organizacyjna Agencji*	Do 31.12.1999				1998				1999			
		ogółem	w tym z			razem	w tym z		razem	w tym z			
			ppgr	PFZ	PFZ		ppgr	PFZ		ppgr	PFZ		
1.	OT Warszawa - razem w tym: OT Warszawa - bez filii filia w Łodzi	303 032 248 871 54 161	273 735 231 057 42 678	26 932 15 982 10 950	26 932 15 982 10 950	7 996 6 360 1 636	6 329 6 075 254	1 633 251 1 382	7 021 6 178 843	6 079 6 079 -	724 90 634		
2.	OT Bydgoszcz	263 305	228 086	19 186	19 186	13 578	10 601	1 607	14 152	10 606	2 221		
3.	OT Gdańsk	351 712	336 619	11 771	11 771	14 448	9 004	4 899	6 309	5 127	1 130		
4.	OT Gorzów - razem w tym: OT Gorzów - bez filii filia w Zielonej Górze	297 675 131 643 166 032	251 039 116 001 135 038	42 501 13 681 28 820	42 501 13 681 28 820	21 914 9 661 12 253	18 156 9 187 8 969	2 880 394 2 486	16 240 8 048 8 192	14 138 8 014 6 124	2 010 - 2 010		
5.	OT Lublin	114 433	82 650	31 693	31 693	10 911	8 753	2 158	8 496	5 876	2 620		
6.	OT Olsztyn - razem w tym: OT Olsztyn - bez filii filia w Elblągu filia w Suwałkach	781 916 348 654 99 380 333 882	689 340 313 188 93 151 283 001	69 781 30 329 5 414 34 038	69 781 30 329 5 414 34 038	29 044 9 933 x 19 111	23 797 7 648 x 16 149	3 281 2 017 x 1 264	28 615 17 947 162 10 506	23 415 13 784 80 9 551	3 536 2 899 33 604		
7.	OT Opole	214 611	198 115	16 343	16 343	11 450	10 494	956	18 961	17 007	1 954		
8.	OT Poznań - razem w tym: OT Poznań - bez filii filia w Pile	386 239 234 529 151 710	368 786 227 473 141 313	12 872 6 440 6 432	12 872 6 440 6 432	16 635 10 388 6 247	14 773 9 892 4 881	1 539 496 1 043	29 241 20 606 8 635	27 307 20 265 7 042	949 323 626		
9.	OT Rzeszów	119 536	99 362	14 484	14 484	7 887	5 690	1 142	8 644	6 127	2 195		
10.	OT Szczecin - razem w tym: OT Szczecin - bez filii filia w Koszalinie	771 479 432 540 338 939	709 466 396 655 312 811	40 361 23 809 16 552	40 361 23 809 16 552	32 770 12 526 20 244	25 399 8 957 16 442	4 719 2 404 2 315	32 838 17 511 15 327	27 680 14 883 12 797	2 881 1 587 1 294		
11.	OT Wrocław	391 949	351 620	32 887	32 887	14 870	12 206	2 118	11 707	9 388	2 180		
	RAZEM	3 995 887	3 588 818	318 811	318 811	181 503	145 202	26 932	182 224	152 750	22 400		

* Zarządzeniem Nr 5/99 z dnia 24 marca 1999 r. Prezes AWRSP wprowadził nową strukturę organizacyjną Agencji (oddziały i filie) obowiązującą od 1 kwietnia 1999 r.

Tabela A.8

Grunty wydierżawione* z Zasobu WRSP
wg grup obszarowych

Lp.	Jednostka organizacyjna Agencji**	Powierzchnia gruntów wydierżawionych w ha									
		w I kwartale 1999 r.					w II kwartale 1999 r.				
		razem	w tym w grupie obszarowej				razem	w tym w grupie obszarowej			
			do 1,00	1,01 - 9,99	10,00 - 99,99	100,00 i więcej		do 1,00	1,01 - 9,99	10,00 - 99,99	100,00 i więcej
1.	OT Warszawa - razem	343	30	60	253	-	468	111	273	84	-
	w tym: OT Warszawa - bez filii	50	19	8	23	-	4	3	1	-	-
	filia w Łodzi	293	11	53	229	-	464	108	272	84	-
2.	OT Bydgoszcz	2 822	94	688	1 921	119	4 878	160	974	663	3 081
3.	OT Gdańsk	1 746	12	175	526	1 033	2 163	17	337	879	930
4.	OT Gorzów - razem	5 886	92	308	2 334	3 152	4 724	118	404	1 273	2 929
	w tym: OT Gorzów - bez filii	3 328	-	37	1 215	2 076	3 557	2	34	813	2 708
	filia w Zielonej Górze	2 558	92	271	1 119	1 076	1 167	116	370	460	221
5.	OT Lublin	1 607	128	340	225	914	3 125	93	210	474	2 348
6.	OT Olsztyn - razem	5 386	80	313	1 380	3 613	5 890	32	833	1 716	3 309
	w tym: OT Olsztyn - bez filii	2 087	77	139	385	1 486	3 117	25	385	775	1 931
	filia w Elblągu	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
	filia w Suwałkach	3 299	4	173	995	2 128	2 774	6	449	941	1 378
7.	OT Opole	4 409	43	179	391	3 795	7 752	173	450	464	6 666
8.	OT Poznań - razem	10 452	105	516	1 104	8 727	7 921	8	280	2 093	5 541
	w tym: OT Poznań - bez filii	7 832	14	125	550	7 143	5 210	-	172	800	4 238
	filia w Pile	2 620	90	391	555	1 584	2 711	8	108	1 293	1 303
9.	OT Rzeszów	1 234	75	177	649	334	5 619	225	530	778	4 086
10.	OT Szczecin - razem	9 416	79	703	2 115	6 519	7 328	120	944	2 536	3 728
	w tym: OT Szczecin - bez filii	3 019	35	300	845	1 838	3 369	50	370	767	2 182
	filia w Koszalinie	6 397	44	402	1 270	4 681	3 960	70	575	1 770	1 546
11.	OT Wrocław	2 183	144	347	827	866	3 418	190	757	1 206	1 265
	RAZEM	45 484	881	3 806	11 725	29 073	53 288	1 245	5 994	12 166	33 883

Lp.	Jednostka organizacyjna Agencji*	Powierzchnia gruntów wydierżawionych w ha									
		w III kwartale 1999 r.					w IV kwartale 1999 r.				
		razem	w tym w grupie obszarowej				razem	w tym w grupie obszarowej			
			do 1,00	1,01 - 9,99	10,00 - 99,99	100,00 i więcej		do 1,00	1,01 - 9,99	10,00 - 99,99	100,00 i więcej
1.	OT Warszawa - razem	2 718	-	3	85	2 630	660	12	59	235	354
	w tym: OT Warszawa - bez filii	2 633	-	3	-	2 630	658	10	59	235	354
	filia w Łodzi	85	-	-	85	-	2	2	-	-	-
2.	OT Bydgoszcz	1 890	53	241	971	625	4 073	66	675	2 004	1 328
3.	OT Gdańsk	2 084	13	327	760	984	222	5	132	85	-
4.	OT Gorzów - razem	1 921	73	440	934	474	3 705	114	359	1 143	2 089
	w tym: OT Gorzów - bez filii	594	3	26	350	215	568	2	11	176	379
	filia w Zielonej Górze	1 327	70	414	584	259	3 137	112	348	967	1 710
5.	OT Lublin	1 335	154	389	295	497	2 425	234	898	361	931
6.	OT Olsztyn - razem	9 464	103	1 260	1 209	6 891	7 672	91	1 240	2 885	3 456
	w tym: OT Olsztyn - bez filii	6 706	97	953	558	5 098	6 037	80	1 035	1 710	3 212
	filia w Elblągu	x	x	x	x	x	162	2	61	99	-
	filia w Suwałkach	2 758	6	307	651	1 794	1 473	9	144	1 076	244
7.	OT Opole	5 014	151	321	356	4 185	1 703	53	167	306	1 177
8.	OT Poznań - razem	7 400	5	90	1 355	5 950	2 684	12	144	1 237	1 291
	w tym: OT Poznań - bez filii	5 036	1	24	710	4 301	1 839	3	60	648	1 128
	filia w Pile	2 363	3	66	646	1 649	845	9	84	589	163
9.	OT Rzeszów	1 170	71	118	486	495	621	245	343	34	-
10.	OT Szczecin - razem	7 143	79	560	2 229	4 275	6 524	66	585	2 581	3 291
	w tym: OT Szczecin - bez filii	4 575	31	263	1 237	3 044	4 508	33	315	1 457	2 703
	filia w Koszalinie	2 567	48	296	992	1 231	2 015	33	270	1 124	589
11.	OT Wrocław	740	32	258	254	196	5 475	89	290	482	4 614
	RAZEM	40 877	733	4 007	8 935	27 202	35 764	987	4 893	11 353	18 531

* Bez gruntów zabudowanych lub o specyficznym charakterze, a także gruntów nierolnych

** Zarządzeniem Nr 5/99 z dnia 24 marca 1999 r. Prezes AWRSP wprowadził nową strukturę organizacyjną Agencji (oddziały i filie) obowiązującą od 1 kwietnia 1999 r.

Tabela A.9

Liczba umów zawartych na dzierżawę gruntów* z Zasobu WRSP
wg grup obszarowych

Lp.	Jednostka organizacyjna Agencji*	Liczba umów									
		w I kwartale 1999 r.					w II kwartale 1999 r.				
		razem	w tym w grupie obszarowej				razem	w tym w grupie obszarowej			
			do 1,00	1,01 - 9,99	10,00 - 99,99	100,00 i więcej		do 1,00	1,01 - 9,99	10,00 - 99,99	100,00 i więcej
1.	OT Warszawa - razem	71	50	15	6	-	240	133	103	4	-
	w tym: OT Warszawa - bez filii	34	31	1	2	-	9	8	1	-	-
	filia w Łodzi	37	19	14	4	-	231	125	102	4	-
2.	OT Bydgoszcz	413	167	158	87	1	758	426	288	40	4
3.	OT Gdańsk	98	27	50	17	4	174	38	92	40	4
4.	OT Gorzów - razem	302	117	108	65	12	438	220	167	41	10
	w tym: OT Gorzów - bez filii	49	-	9	29	11	45	6	9	21	9
	filia w Zielonej Górze	253	117	99	36	1	393	214	158	20	1
5.	OT Lublin	404	231	161	9	3	296	189	83	16	8
6.	OT Olsztyn - razem	450	315	79	47	9	285	62	155	52	16
	w tym: OT Olsztyn - bez filii	372	307	43	16	6	175	51	92	23	9
	filia w Elblągu	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
	filia w Suwałkach	78	8	36	31	3	110	11	63	29	7
7.	OT Opole	172	81	68	17	6	623	400	194	20	9
8.	OT Poznań - razem	473	217	196	39	21	169	14	72	65	18
	w tym: OT Poznań - bez filii	106	32	35	23	16	79	-	39	27	13
	filia w Pile	367	185	161	16	5	90	14	33	38	5
9.	OT Rzeszów	268	175	68	22	3	629	392	201	24	12
10.	OT Szczecin - razem	467	168	219	67	13	747	297	352	85	13
	w tym: OT Szczecin - bez filii	215	79	97	32	7	327	143	150	24	10
	filia w Koszalinie	252	89	122	35	6	420	154	202	61	3
11.	OT Wrocław	537	352	150	31	4	762	440	271	46	5
	RAZEM	3 655	1 900	1 272	407	76	5 121	2 611	1 978	433	99

Lp.	Jednostka organizacyjna Agencji*	Liczba umów									
		w III kwartale 1999 r.					w IV kwartale 1999 r.				
		razem	w tym w grupie obszarowej				razem	w tym w grupie obszarowej			
			do 1,00	1,01 - 9,99	10,00 - 99,99	100,00 i więcej		do 1,00	1,01 - 9,99	10,00 - 99,99	100,00 i więcej
1.	OT Warszawa - razem	4	-	1	1	2	47	20	22	4	1
	w tym: OT Warszawa - bez filii	3	-	1	-	2	46	20	21	4	1
	filia w Łodzi	1	-	-	1	-	1	-	1	-	-
2.	OT Bydgoszcz	241	139	67	33	2	406	141	179	81	5
3.	OT Gdańsk	125	22	65	36	2	49	11	34	4	-
4.	OT Gorzów - razem	316	123	161	28	4	392	185	165	36	6
	w tym: OT Gorzów - bez filii	19	4	5	8	2	15	5	2	7	1
	filia w Zielonej Górze	297	119	156	20	2	377	180	163	29	5
5.	OT Lublin	474	296	169	8	1	834	442	378	12	2
6.	OT Olsztyn - razem	630	210	351	54	15	621	177	334	99	11
	w tym: OT Olsztyn - bez filii	523	198	292	25	8	521	159	285	67	10
	filia w Elblągu	x	x	x	x	x	23	3	16	4	-
	filia w Suwałkach	107	12	59	29	7	77	15	33	28	1
7.	OT Opole	554	389	149	9	7	214	125	72	13	4
8.	OT Poznań - razem	68	9	19	30	10	100	26	34	34	6
	w tym: OT Poznań - bez filii	28	2	6	14	6	43	9	15	14	5
	filia w Pile	40	7	13	16	4	57	17	19	20	1
9.	OT Rzeszów	174	112	49	10	3	637	471	164	2	-
10.	OT Szczecin - razem	469	178	208	71	12	380	135	162	69	14
	w tym: OT Szczecin - bez filii	213	75	92	39	7	192	65	83	34	10
	filia w Koszalinie	256	103	116	32	5	188	70	79	35	4
11.	OT Wrocław	166	57	98	10	1	373	236	119	13	5
	RAZEM	3 221	1 535	1 337	290	59	4 053	1 969	1 663	367	54

* Bez gruntów zabudowanych lub o specyficznym charakterze, a także gruntów nierolnych

** Zarządzeniem Nr 5/99 z dnia 24 marca 1999 r. Prezes AWRSP wprowadził nową strukturę organizacyjną Agencji (oddziały i filie) obowiązującą od 1 kwietnia 1999 r.

Tabela A.10

Czynsz za grunty* wydierżawione z Zasobu WRSP
wg grup obszarowych
(w dt pszenicy/ha)

Lp.	Oddział Terenowy Agencji	W I kwartale 1999 r.					W II kwartale 1999 r.				
		średnio	w tym w grupie obszarowej				średnio	w tym w grupie obszarowej			
			do 1,00	1,01 - 9,99	10,00 - 99,99	100,00 i więcej		do 1,00	1,01 - 9,99	10,00 - 99,99	100,00 i więcej
1.	Warszawa	4,0	1,4	1,5	7,0	-	2,5	2,2	3,2	-	-
2.	Bydgoszcz	2,5	2,0	2,1	2,6	4,2	2,5	2,3	2,0	1,3	2,9
3.	Elbląg	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
4.	Gdańsk	2,2	1,6	1,8	1,6	2,6	1,6	1,7	1,5	1,7	1,4
5.	Gorzów	1,7	-	2,9	1,3	2,0	1,7	9,8	2,9	2,1	1,5
6.	Koszalin	1,6	1,1	0,8	0,8	1,9	1,1	1,4	0,9	0,8	1,5
7.	Lublin	0,9	1,0	1,0	1,2	0,8	1,3	0,3	0,5	2,1	1,2
8.	Łódź	0,4	0,4	0,8	0,4	-	0,5	0,3	0,5	0,9	-
9.	Olsztyn	2,1	1,2	1,3	3,1	1,9	1,5	1,3	1,0	2,1	1,4
10.	Opole	2,5	0,9	0,9	1,5	2,7	2,8	1,2	1,0	1,7	3,1
11.	Piła	1,1	0,4	0,5	1,5	1,2	0,9	0,7	1,0	1,1	0,7
12.	Poznań	1,3	3,0	3,7	4,1	1,0	3,0	-	2,9	3,4	3,0
13.	Rzeszów	1,6	2,5	1,2	1,1	2,7	1,9	1,2	1,5	2,0	2,0
14.	Suwałki	1,0	0,8	1,9	1,6	0,7	0,9	1,0	0,9	0,8	1,0
15.	Szczecin	1,5	2,5	1,4	1,7	1,4	1,9	5,1	2,6	3,1	1,3
16.	Wrocław	1,4	1,2	1,3	1,4	1,4	2,2	1,3	1,8	2,4	2,3
17.	Zielona Góra	1,6	1,3	1,0	1,7	1,6	2,1	1,1	0,8	2,5	3,9
	SREDNIO	1,6	1,4	1,4	1,8	1,6	2,0	1,4	1,4	1,8	2,1

Lp.	Oddział Terenowy Agencji	W III kwartale 1999 r.					W IV kwartale 1999 r.				
		średnio	w tym w grupie obszarowej				średnio	w tym w grupie obszarowej			
			do 1,00	1,01 - 9,99	10,00 - 99,99	100,00 i więcej		do 1,00	1,01 - 9,99	10,00 - 99,99	100,00 i więcej
1.	Warszawa	1,6	-	0,9	-	2,4	1,4	1,1	1,7	1,3	1,5
2.	Bydgoszcz	2,1	3,9	1,5	1,6	1,6	1,8	1,7	1,7	1,8	1,8
3.	Elbląg	x	x	x	x	x	2,2	2,2	2,1	2,1	2,3
4.	Gdańsk	2,6	3,6	2,6	1,4	2,8	2,5	3,4	2,5	1,7	-
5.	Gorzów	3,1	5,8	2,1	1,3	3,1	1,6	2,2	1,5	1,3	1,3
6.	Koszalin	1,1	1,5	0,6	0,9	1,3	1,4	1,6	1,0	1,3	1,5
7.	Lublin	0,6	0,4	0,5	0,8	0,8	1,0	0,8	0,8	1,1	1,2
8.	Łódź	1,7	-	-	1,7	-	1,5	1,5	-	1,4	-
9.	Olsztyn	1,0	0,9	0,8	1,0	1,5	1,1	0,8	0,9	1,2	1,5
10.	Opole	1,5	1,5	1,1	1,1	2,2	1,4	1,4	1,2	1,5	1,5
11.	Piła	1,1	1,0	0,6	1,0	2,0	1,2	0,9	1,0	1,1	1,8
12.	Poznań	2,8	-	3,4	3,0	2,0	2,6	2,3	3,0	2,6	2,6
13.	Rzeszów	1,4	0,8	2,0	0,9	2,0	1,3	1,0	1,3	1,6	1,2
14.	Suwałki	0,9	0,9	1,0	0,8	0,8	1,1	0,9	0,9	1,1	1,3
15.	Szczecin	2,9	5,2	3,2	1,9	1,2	2,5	4,1	2,2	1,7	1,9
16.	Wrocław	1,3	0,7	1,6	1,0	1,9	1,1	0,9	1,0	1,0	1,3
17.	Zielona Góra	1,4	1,2	1,3	1,3	1,7	1,4	1,3	1,3	1,4	1,6
	SREDNIO	1,7	2,1	1,6	1,3	1,8	1,7	1,8	1,6	1,6	1,7

* Bez gruntów zabudowanych lub o specyficznym charakterze, a także gruntów nierolnych

Tabela A.11

Grunty Zasobu WRSP w dzierzawie*
wg grup obszarowych
(stan na 31.12.1999 r.)

Lp.	Oddział Terenowy Agencji	razem	Powierzchnia gruntów w ha												
			w tym w grupie obszarowej												
			do 1,00	1,01 - 1,99	2,00 - 4,99	5,00 - 9,99	10,00 - 19,99	20,00 - 49,99	50,00 - 99,99	100,00 - 499,99	500,00 - 999,99	1 000,00 i więcej			
1.	Warszawa	183 260	1 092	1 498	2 510	1 359	867	1 902	3 609	33 764	8 168	128 491			
2.	Bydgoszcz	133 651	1 087	846	2 975	4 415	5 263	7 712	4 275	32 814	46 548	27 717			
3.	Elbląg	56 289	279	473	1 740	2 679	3 550	5 056	3 328	18 163	13 184	7 836			
4.	Gdańsk	201 170	999	1 439	3 463	5 751	9 131	16 865	11 621	74 980	51 796	25 125			
5.	Gorzów	91 463	849	2 208	4 566	2 821	3 144	4 823	5 247	21 683	26 259	19 863			
6.	Koszalin	179 321	1 201	1 776	3 831	4 249	6 544	15 373	14 744	45 459	38 619	47 524			
7.	Lublin	70 201	4 549	8 327	6 191	2 071	1 605	3 435	3 539	18 935	16 451	5 097			
8.	Łódź	39 026	1 098	1 776	2 835	1 897	1 379	1 788	2 155	21 393	3 447	1 258			
9.	Olsztyn	216 459	1 173	1 877	6 460	6 564	6 282	11 339	10 521	68 067	48 192	55 983			
10.	Opole	179 788	2 317	2 552	4 059	3 190	3 718	6 356	5 467	38 009	60 626	53 492			
11.	Piła	62 225	816	847	689	1 404	2 636	5 149	6 179	20 035	19 002	5 468			
12.	Poznań	186 288	732	1 096	1 924	2 031	2 351	3 933	4 190	50 249	30 221	89 561			
13.	Rzeszów	65 725	6 286	3 703	3 878	1 981	3 357	7 593	6 026	27 627	4 249	1 026			
14.	Suwałki	155 648	2 265	2 905	8 775	12 604	12 699	21 191	16 652	37 925	21 779	18 853			
15.	Szczecin	242 966	1 657	2 072	4 682	6 177	8 696	18 012	17 581	60 560	72 468	51 061			
16.	Wrocław	321 588	6 264	5 401	9 512	9 534	15 613	28 358	18 921	106 595	77 190	44 199			
17.	Zielona Góra	111 498	6 492	5 173	7 813	3 974	3 660	9 422	8 488	28 286	26 872	11 318			
	RAZEM	2 496 566	39 156	43 968	75 904	72 702	90 495	168 307	142 544	704 545	565 071	593 873			

* Grunty wydzielone (bez gruntów zabudowanych lub o specyficznym charakterze, a także gruntów nierolnych) pomniejszone o grunty, które "powróciły" z dzierzawy w wyniku wygaśnięcia lub rozwiązania umowy jak również wyłączenia części gruntów

Tabela A.12

Liczba umów na dzierżawę gruntów z Zasobu WRSP*
wg grup obszarowych
(stan na 31.12.1999 r.)

Lp.	Oddział Terenowy Agencji	Liczba umów											
		razem	w tym w grupie obszarowej										
			do 1,00	1,01 - 1,99	2,00 - 4,99	5,00 - 9,99	10,00 - 19,99	20,00 - 49,99	50,00 - 99,99	100,00 - 499,99	500,00 - 999,99	1 000,00 i więcej	
1.	Warszawa	4 645	2 212	1 048	829	198	62	60	49	101	23	63	
2.	Bydgoszcz	7 256	4 219	600	921	619	385	251	60	118	71	12	
3.	Elbląg	2 334	529	319	541	378	259	171	50	64	18	5	
4.	Gdańsk	7 623	2 524	1 176	1 261	864	690	544	172	293	81	18	
5.	Gorzów	4 623	1 140	1 323	1 220	360	217	146	75	91	38	13	
6.	Koszalin	7 325	2 762	1 295	1 223	607	468	485	211	193	54	27	
7.	Lublin	16 356	7 532	5 986	2 136	320	120	112	50	72	24	4	
8.	Łódź	5 011	2 172	1 325	978	252	88	62	30	98	5	1	
9.	Olsztyn	7 237	1 813	1 285	1 864	1 024	416	337	153	257	70	18	
10.	Opole	8 629	4 640	1 643	1 126	431	255	198	79	145	85	27	
11.	Piła	2 825	1 323	564	309	146	146	134	70	97	32	4	
12.	Poznań	4 124	1 703	923	593	279	172	128	60	181	45	40	
13.	Rzeszów	15 228	10 287	2 691	1 403	241	200	192	76	131	6	1	
14.	Suwałki	9 806	2 634	1 727	2 152	1 515	824	535	209	168	32	10	
15.	Szczecin	11 428	4 889	1 779	1 826	934	667	624	279	271	116	43	
16.	Wrocław	24 868	13 962	3 725	3 094	1 308	1 057	905	283	399	106	29	
17.	Zielona Góra	13 586	7 584	2 847	1 897	441	230	289	133	118	39	8	
RAZEM		152 904	71 925	30 256	23 373	9 917	6 256	5 173	2 039	2 797	845	323	

* Liczba umów zawartych na dzierżawę gruntów (bez gruntów zabudowanych lub o specyficznym charakterze, a także gruntów nieruchomości) pomniejszona o umowy wygasłe lub rozwiązane

Tabela A.13

Zagospodarowanie gruntów Zasobu WRSP
(w ha)

Lp.	Jednostka organizacyjna Agencji*	Grunt przejęte do Zasobu WRSP	Grunt					Grunt Zasobu WRSP według stanu na 31.12.1999						
			sprzedane	przekazane nieodpłatnie	wniesione do spółek jako aport	przekształcone z prawa wieczystego użytkowania w prawo własności	przekazane w użytkowanie Agencji Budowy i Eksploatacji Autostrad	razem	z tego					
									przekazane w				do rozdysponowania	
									dzierżawę	admini- strowanie**	zarząd i wieczyste użytkowanie	razem	gminom	podmiotom zewnętrznym
1.	OT Warszawa - razem w tym: OT Warszawa - bez filii filia w Łodzi	356 081 260 635 95 446	62 409 30 280 32 129	5 347 4 003 1 344	8 332 8 240 92	34 34 -	86 63 23	279 873 218 015 61 858	222 313 183 260 39 053	5 133 5 102 31	10 086 4 729 5 357	42 341 24 924 17 417	28 065 13 120 14 945	1 534 30 1 504
2.	OT Bydgoszcz	254 039	39 153	19 420	128	-	187	195 151	160 468	7 011	9 011	18 661	-	-
3.	OT Gdańsk	419 544	106 968	15 363	84	627	154	296 348	221 823	15 515	9 134	49 876	-	347
4.	OT Gorzów - razem w tym: OT Gorzów - bez filii filia w Zielonej Górze	355 354 149 144 206 210	42 545 14 980 27 565	13 150 5 725 7 425	- - -	6 6 -	136 4 132	299 517 128 429 171 088	203 061 91 522 111 539	11 341 4 899 6 442	6 626 5 744 882	78 489 26 264 52 225	925 695 230	- - -
5.	OT Lublin	182 188	42 048	7 001	-	-	-	133 139	70 294	19 599	4 864	38 382	34 068	-
6.	OT Olsztyn - razem w tym: OT Olsztyn - bez filii filia w Elblągu filia w Suwałkach	911 580 438 240 113 690 359 650	169 960 82 279 18 852 68 829	34 394 17 393 3 114 13 887	521 469 - 52	274 - - 274	- - - 36	706 431 338 099 91 724 276 608	494 299 216 509 56 303 221 487	24 738 24 738 - -	26 148 14 253 876 11 019	161 246 82 599 34 545 44 102	30 062 - - 30 062	1 129 1 129 - -
7.	OT Opole	282 134	36 523	4 879	140	-	36	240 556	189 456	7 000	7 157	36 943	13 832	21 007
8.	OT Poznań - razem w tym: OT Poznań - bez filii filia w Pile	464 640 322 937 141 703	96 016 48 074 47 942	27 652 19 490 8 162	2 760 2 705 55	48 48 -	233 233 -	337 931 252 387 85 544	248 786 186 433 62 353	29 948 28 578 1 370	13 574 13 328 246	45 623 24 048 21 575	7 303 3 887 3 416	735 735 -
9.	OT Rzeszów	189 907	44 057	14 389	68	-	-	131 393	65 728	3 384	8 283	53 998	16 456	-
10.	OT Szczecin - razem w tym: OT Szczecin - bez filii filia w Koszalinie	777 552 442 129 335 423	133 330 62 907 70 423	30 198 17 370 12 828	147 14 133	102 102 -	- - -	613 775 361 736 252 039	494 151 288 725 205 426	3 101 3 101 -	9 711 7 866 1 845	106 812 62 044 44 768	- - -	- - -
11.	OT Wrocław	472 483	72 938	10 374	1 388	21	61	387 701	321 674	8 466	18 888	38 673	14 919	9 819
	RAZEM	4 665 502	845 947	182 167	13 568	1 112	893	3 621 815	2 692 053	135 236	123 482	671 044	145 630	34 571

* Zarządzeniem Nr 5/99 z dnia 24 marca 1999 r. Prezes AWRSP wprowadził nową strukturę organizacyjną Agencji (oddziały i filie) obowiązującą od 1 kwietnia 1999 r.

** Zgodnie z art. 25 ustawy o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa

Tabela A.14

Grunty Zasobu WRSP pozostające do rozdysponowania oraz proponowane
kierunki ich zagospodarowania według stanu na 31.12.1999 r.

Lp.	Jednostka organizacyjna Agencji*	Powierzchnia gruntów pozostających do zagospodarowania				Kierunki zagospodarowania gruntów do rozdysponowania						
		ogółem	w tym			na cele rolnicze	na cele nierolnicze			grunty odłogowane	grunty nie nadające się do zagospodarowania	
			użytkowane dotychczas rolniczo	nieużytki	z tego odłóg		inne grunty nie nadające się do produkcji rolnej	przekazane pod budownictwo i działalność usługową	inne cele (rekreacja, ochrona przyrody itp.)			
1.	OT Warszawa - razem w tym: OT Warszawa - bez filii filia w Łodzi	42 341 24 924 17 417	19 320 7 483 11 837	885 615 270	18 231 13 521 4 710	3 905 3 305 600	22 195 9 708 12 487	3 638 2 368 1 270	645 305 340	1 073 923 150	10 711 7 911 2 800	4 079 3 709 370
2.	OT Bydgoszcz	18 661	14 409	1 141		3 111	13 434	850	970	849		2 558
3.	OT Gdańsk	49 876	16 664	3 125	19 880	10 207	22 891	15 112	1 162	900	3 241	6 570
4.	OT Gorzów - razem w tym: OT Gorzów - bez filii filia w Zielonej Górze	78 489 26 264 52 225	33 789 8 855 24 934	2 950 1 958 992	30 409 11 343 19 066	11 341 4 108 7 233	29 444 8 500 20 944	4 313 3 913 400	2 404 290 2 114	1 086 950 136	25 644 25 644	15 598 12 611 2 987
5.	OT Lublin	38 382	19 905	982	13 563	3 932	13 165	4 186	335	1 120	12 856	6 720
6.	OT Olsztyn - razem w tym: OT Olsztyn - bez filii filia w Elblągu filia w Suwałkach	161 246 82 599 44 102 34 545	26 898 10 795 8 903 7 200	6 982 3 950 2 232 800	104 937 57 612 26 180 21 145	22 429 10 242 6 787 5 400	93 264 60 000 14 264 19 000	17 557 6 000 7 357 4 200	636 400 36 200	4 437 2 500 1 737 200	34 838 13 200 11 638 10 000	10 514 499 9 070 945
7.	OT Opole	36 943	23 660	612	11 120	1 551	27 493	5 700	200	900	1 500	1 150
8.	OT Poznań - razem w tym: OT Poznań - bez filii filia w Pile	45 623 24 048 21 575	32 857 18 581 14 276	2 538 1 451 1 087	3 000 9 448 3 000	7 228 4 016 3 212	34 274 18 998 15 276	1 849 649 1 200	342 192 150	220 120 100	1 500 1 500	7 438 4 089 3 349
9.	OT Rzeszów	53 998	48 502	471	1 700	3 325	36 200	1 400	50	60		16 288
10.	OT Szczecin - razem w tym: OT Szczecin - bez filii filia w Koszalinie	106 812 62 044 44 768	44 609 42 130 2 479	6 339 4 004 2 335	39 725 9 448 30 277	16 139 6 462 9 677	57 963 42 985 14 978	18 740 6 340 12 400	858 528 330	797 487 310	16 092 7 642 8 450	12 362 4 062 8 300
11.	OT Wrocław	38 673	11 200	1 800	20 993	4 680	19 123	11 200	1 200	650	2 000	4 500
	RAZEM	671 044	291 813	27 825	263 558	87 848	369 446	84 545	8 802	12 092	108 382	87 777

* Zarządzeniem Nr 5/99 z dnia 24 marca 1999 r. Prezes AWRSP wprowadził nową strukturę organizacyjną Agencji (oddziały i filie) obowiązującą od 1 kwietnia 1999 r.

Tabela A.15

Zagospodarowanie obiektów rolno-przemysłowych, usługowych i zabytków Zasobu WRSP

Wyszczególnienie	Przejęto do Zasobu WRSP	Rozdysponowano			Obiekty w Zasobie WRSP według stanu na 31.12.1999				
		ogółem	w tym		razem	z tego			
			sprzedano	wniesiono do jednoosobowych spółek		dzierzawę	administrowanie	zarząd i wieczyste użytkowanie	do rozdysponowania
Gorzelnie, winiarnie, browary	862	262	200	56	600	527	38	-	35
Masarnie i rzeźnie	243	97	82	13	146	117	18	1	10
Mleczarnie	11	6	1	2	5	5	-	-	-
Przetwórnictwo owoców i warzyw	17	8	4	2	9	9	-	-	-
Młyny i kaskarnie	38	16	10	4	22	19	1	-	2
Suszarnie zbóż i zielonek	894	230	188	41	664	541	68	2	53
Mieszalnie pasz	629	202	133	67	427	365	32	-	30
Cegielnie	10	6	4	1	4	2	1	-	1
Tartaki	67	33	29	1	34	26	5	-	3
Chłodnie	68	23	18	4	45	35	6	-	4
Hotele i zajazdy	85	60	32	24	25	12	10	1	2
Restauracje i bary	33	16	13	3	17	12	5	-	-
Sklepy	381	279	228	44	102	79	13	-	10
Obiekty socjalne, kulturalne i sportowe	703	514	112	173	189	132	25	4	28
Zespoły dworskie i pałacowo-parkowe	2 004	758	563	152	1 246	943	151	9	143

Tabela A.16

Liczba mieszkań przejętych do Zasobu WRSP i ich zagospodarowanie

Lp.	Jednostka organizacyjna Agencji*	Przejęte			do 31.12.1999	Sprzedane			Przekazane nieodpłatnie*	Pozostające w Zasobie**
		w tym		do 31.12.1999		w tym				
		1998	1999			1998	1999			
		do 31.12.1999	1998	1999	31.12.1999	1998	1999	% 1999 1998		
1.	OT Warszawa - razem w tym: OT Warszawa - bez filii filia w Łodzi	18 559	-	-	13 159	596	367	61,6	1 741	3 659
		11 025	-	-	7 554	184	112	60,9	1 612	1 859
		7 534	-	-	5 605	412	255	61,9	129	1 800
2.	OT Bydgoszcz	24 993	1	46	18 336	1 520	1 515	99,7	100	6 557
3.	OT Gdańsk	34 432	1	-	29 387	1 039	1 424	137,1	367	4 678
4.	OT Gorzów - razem w tym: OT Gorzów - bez filii filia w Zielonej Górze	21 467	-	-	17 470	1 287	717	55,7	349	3 690
		9 232	-	-	7 239	807	367	45,5	299	1 729
		12 235	-	-	10 231	480	350	72,9	50	1 961
5.	OT Lublin	9 038	-	-	7 633	501	409	81,6	54	1 353
6.	OT Olsztyn - razem w tym: OT Olsztyn - bez filii filia w Elblągu filia w Suwałkach	48 656	27	1	39 826	1 863	2 115	113,5	473	8 357
		26 135	27	1	21 197	1 121	1 626	145,0	324	4 614
		8 505	x	-	6 853	x	35	-	133	1 519
		14 016	-	-	11 776	742	454	61,2	16	2 224
7.	OT Opole	24 935	43	-	17 587	1 668	1 957	117,3	96	7 289
8.	OT Poznań - razem w tym: OT Poznań - bez filii filia w Pile	49 342	37	89	37 693	6 525	4 636	71,0	155	11 527
		38 442	-	89	28 037	5 535	4 000	72,3	128	10 277
		10 900	37	-	9 656	990	636	64,2	27	1 250
9.	OT Rzeszów	9 250	74	14	8 634	474	236	49,8	26	562
10.	OT Szczecin - razem w tym: OT Szczecin - bez filii filia w Koszalinie	52 028	-	116	46 333	2 959	2 188	73,9	247	5 463
		30 826	-	-	27 291	1 272	875	68,8	158	3 402
		21 202	-	116	19 042	1 687	1 313	77,8	89	2 061
11.	OT Wrocław	40 089	-	-	30 341	1 859	1 226	65,9	939	8 996
	RAZEM	332 789	183	266	266 399	20 291	16 790	82,7	4 547	62 131

* Zarządzeniem Nr 5/99 z dnia 24 marca 1999 r. Prezes AWRSP wprowadził nową strukturę organizacyjną Agencji (oddziały i filie) obowiązującą od 1 kwietnia 1999 r.

** W tym 1 587 mieszkań wniesiono do spółek jako aport

*** Po uwzględnieniu adaptacji pomieszczeń na mieszkania oraz połączenia lub likwidacji lokali

Tabela A.17

Zatrudnienie w gospodarstwach zorganizowanych na gruntach Zasobu WRSP
(stan na 30.09.1999)

Lp.	Jednostka organizacyjna Agencji*	Pracujący ogółem	Z tego					jednoosobowe spółki Agencji	dzierzawcy
			gospodarstwa Skarbu Państwa		w innych jednostkach** w administracji Agencji	w administracji Agencji	w innych jednostkach** w administracji Agencji		
			w administracji Agencji	w innych jednostkach** w administracji Agencji					
1.	OT Warszawa - razem w tym: OT Warszawa - bez filii filia w Łodzi	13 509 11 492 2 017	518 508 10	59 40 19	10 738 10 611 127	2 194 333 1 861			
2.	OT Bydgoszcz	6 613	416	131	-	6 066			
3.	OT Gdańsk	7 295	484	628	-	6 183			
4.	OT Gorzów - razem w tym: OT Gorzów - bez filii filia w Zielonej Górze	5 566 1 962 3 604	287 159 128	297 111 186	- - -	4 982 1 692 3 290			
5.	OT Lublin	2 911	1 158	70	-	1 683			
6.	OT Olsztyn - razem w tym: OT Olsztyn - bez filii filia w Elblągu filia w Suwałkach	14 227 10 000 - 4 227	674 674 - -	706 505 - 201	435 435 - -	12 412 8 386 - 4 026			
7.	OT Opole	5 066	468	159	923	3 516			
8.	OT Poznań - razem w tym: OT Poznań - bez filii filia w Pile	14 904 13 182 1 722	1 168 1 048 120	369 225 144	1 976 1 877 99	11 391 10 032 1 359			
9.	OT Rzeszów	3 190	319	105	837	1 929			
10.	OT Szczecin - razem w tym: OT Szczecin - bez filii filia w Koszalinie	13 807 5 408 8 399	261 56 205	293 124 169	161 37 124	13 092 5 191 7 901			
11.	OT Wrocław	8 140	489	206	327	7 118			
RAZEM		95 228	6 242	3 023	15 397	70 566			

* Zarządzeniem Nr 5/99 z dnia 24 marca 1999 r. Prezes AWRSP wprowadził nową strukturę organizacyjną Agencji (oddziały i filie) obowiązującą od 1 kwietnia 1999 r.

** Administracja mieszkań i infrastruktury komunalnej oraz jednostki nadzoru i zagospodarowania nieruchomości Zasobu WRSP

Tabela A.18

Wpływy z działalności statutowej Agencji WRSP w 1999 r.
(w tys. zł)

Lp.	Jednostka organizacyjna Agencji*	Wpływy ogółem	Wpływy ze sprzedaży mienia Zasobu WRSP					Wpływy z tytułu odpłatnego korzystania z mienia Zasobu WRSP				Pozostałe wpływy
			w tym					razem	w tym z			
			razem	gruntów	pozostałych nieruchomości	ruchomych środków trwałych	majątku obrotowego		umów dzierżawy i najmu	przekazania mienia w zarząd, użytkowanie wieczyste		
1.	OT Warszawa - razem w tym: OT Warszawa - bez filii filia w Łodzi	141 371 101 834 39 537	121 714 90 845 30 869	95 603 71 816 23 787	17 951 13 776 4 175	1 363 789 574	199 - 199	9 679 4 866 4 813	9 353 4 837 4 516	213 9 204	9 978 6 123 3 855	
2.	OT Bydgoszcz	61 740	38 562	21 374	1 380	3 456	8 779	18 353	18 208	47	4 825	
3.	OT Gdańsk	75 302	49 992	35 257	4 707	30	6 705	18 048	17 976	29	7 262	
4.	OT Gorzów - razem w tym: OT Gorzów - bez filii filia w Zielonej Górze	66 187 29 079 37 108	47 643 17 856 29 787	26 623 9 938 16 685	6 714 1 798 4 915	5 636 2 314 3 322	4 922 1 989 2 933	15 589 9 227 6 362	15 168 8 806 6 362	7 7 -	2 955 1 996 959	
5.	OT Lublin	39 485	26 894	13 775	4 335	3 353	3 220	6 569	6 525	8	6 022	
6.	OT Olsztyn - razem w tym: OT Olsztyn - bez filii filia w Elblągu filia w Suwałkach	127 443 84 363 5 206 37 874	99 505 67 311 3 904 28 290	75 711 55 824 1 788 18 099	5 845 103 384 5 358	8 372 5 501 864 2 007	4 398 2 955 436 1 007	22 950 14 687 1 097 7 166	22 565 14 348 1 097 7 120	128 110 - 18	4 988 2 365 205 2 418	
7.	OT Opole	126 150	97 685	26 659	-	14 344	28 688	21 518	21 501	16	6 947	
8.	OT Poznań - razem w tym: OT Poznań - bez filii filia w Pile	142 752 116 055 26 697	101 552 83 874 17 678	66 862 61 686 5 176	7 179 - 7 179	5 125 2 692 2 433	7 277 6 282 995	35 177 26 999 8 178	34 308 26 983 7 325	18 16 2	6 023 5 182 841	
9.	OT Rzeszów	43 400	34 304	19 406	9 524	1 243	2 106	7 315	7 184	131	1 781	
10.	OT Szczecin - razem w tym: OT Szczecin - bez filii filia w Koszalinie	121 086 63 375 57 711	81 447 40 680 40 767	54 387 33 887 20 500	8 147 - 8 147	4 394 2 039 2 355	5 490 2 147 3 343	33 237 19 482 13 755	33 032 19 422 13 610	169 31 138	6 402 3 213 3 189	
11.	OT Wrocław	121 908	83 459	49 825	5 752	6 263	3 515	33 096	32 850	246	5 353	
	Biuro Prezesa	19 561	2 550	-	-	-	-	-	-	-	17 011	
	RAZEM	1 086 385	785 307	485 482	71 534	53 579	75 299	221 531	218 670	1 012	79 547	

* Zarządzeniem Nr 5/99 z dnia 24 marca 1999 r. Prezes A WRSP wprowadził nową strukturę organizacyjną Agencji (oddziały i filie) obowiązującą od 1 kwietnia 1999 r.

Tabela A.19

Realizacja należności z tytułu czynszu dzierżawnego i rat za wykupiony majątek Zasobu WRSP w 1999 r.
(tys. zł)

Lp.	Oddział Terenowy Agencji	Czynsz				Raty			
		wymagalny w okresie sprawo- zdawczym	uregulo- wany	prolongo- wany	umo- rzonny	wymagalne w okresie sprawo- zdawczym	uregulo- wane	prolongo- wane	umo- rzone
1.	Warszawa	20 441	9 678	3 340	1 402	131 988	120 065	7 984	86
2.	Bydgoszcz	28 470	18 208	8 429	1 078	43 489	34 989	3 149	-
3.	Gdańsk	42 040	17 976	2 006	901	67 284	46 698	4 049	60
4.	Gorzów	24 902	15 175	16 622	564	53 876	46 214	6 495	-
5.	Lublin	11 553	6 569	1 386	296	27 403	24 773	2 768	-
6.	Olsztyn	36 164	23 054	27 063	3 060	106 856	94 345	29 860	674
7.	Opole	37 085	21 518	5 795	1 460	107 331	92 952	6 025	-
8.	Poznań	51 088	34 477	16 851	88	109 844	89 458	6 146	-
9.	Rzeszów	15 850	7 315	1 036	883	43 597	34 694	2 596	203
10.	Szczecin	61 779	33 303	7 972	2 063	127 745	78 244	5 039	353
11.	Wrocław	59 667	33 096	17 663	910	93 694	65 216	14 911	17
RAZEM		389 039	220 369	108 163	12 705	913 107	727 648	89 022	1 393

Tabela A.20

Wydatki statutowe i koszty funkcjonowania Agencji WRSP w 1999 r.
(w tys. zł)

Lp.	Jednostka organizacyjna Agencji*	Wydatki statutowe Agencji							Koszty funkcjonowania Agencji	
		razem	w tym						razem	w tym wynagrodzenia pracowników
			z tytułu rozliczeń zobowiązań przejętych po zlikwidowanych ppgr	prace geodezyjne oraz czynności notarialne i prawne	wycena majątku oraz programy restrukturyzacyjne	obsługa zasobów mieszkaniowych	remont i konserwacja mienia oraz ochrona zabytków	bezwrotne zasilanie jednostek gospodarczych Zasobu		
1.	OT Warszawa - razem w tym: OT Warszawa - bez filii filia w Łodzi	62 759 47 653 15 106	641 601 40	1 284 1 048 236	913 532 381	2 854 1 808 1 046	1 775 1 210 565	7 989 6 037 1 952	11 790 9 308 2 482	4 946 3 559 1 387
2.	OT Bydgoszcz	59 783	50	927	1 078	8 394	288	2 998	5 392	2 686
3.	OT Gdańsk	74 050	8 067	3 669	1 123	7 724	2 323	-	5 855	2 434
4.	OT Gorzów - razem w tym: OT Gorzów - bez filii filia w Zielonej Górze	76 088 35 083 41 005	26 407 14 015 12 392	2 218 737 1 481	944 430 514	2 634 1 928 706	857 23 834	3 355 1 173 2 182	5 544 2 865 2 679	3 008 1 572 1 436
5.	OT Lublin	29 612	4	555	372	2 955	261	4 750	4 288	2 571
6.	OT Olsztyn - razem w tym: OT Olsztyn - bez filii filia w Elblągu filia w Suwałkach	111 197 81 617 3 079 26 501	7 870 6 823 848 199	2 351 1 007 28 1 316	1 358 978 16 364	3 971 1 256 136 2 579	2 955 2 914 4 37	4 488 4 315 - 173	9 914 6 017 191 3 706	5 408 3 148 108 2 152
7.	OT Opole	71 857	3 281	2 392	2 239	3 469	3 232	5 074	5 979	3 138
8.	OT Poznań - razem w tym: OT Poznań - bez filii filia w Pile	128 530 91 969 36 561	17 587 11 278 6 309	2 076 1 723 353	2 104 1 726 378	8 457 8 132 325	4 736 4 595 141	8 598 6 178 2 420	10 062 7 070 2 992	4 841 3 531 1 310
9.	OT Rzeszów	44 133	3 270	925	884	443	2 899	14 308	5 276	3 089
10.	OT Szczecin - razem w tym: OT Szczecin - bez filii filia w Koszalinie	101 571 41 242 60 329	20 171 6 962 13 209	8 961 6 525 2 436	2 812 1 163 1 649	4 444 1 912 2 532	1 887 289 1 598	6 149 2 000 4 149	10 017 5 501 4 516	4 597 2 006 2 591
11.	OT Wrocław	60 598	9 516	3 062	2 008	4 803	904	2 659	5 844	2 845
	Biuro Prezesa	62 497	-	22	-77	-	-	-	26 427	9 180
	RAZEM	882 675	96 864	28 442	15 758	50 148	22 117	60 368	106 388	48 743

* Zarządzeniem Nr 5/99 z dnia 24 marca 1999 r. Prezes AWRSP wprowadził nową strukturę organizacyjną Agencji (oddziały i filie) obowiązującą od 1 kwietnia 1999 r.

Tabela A.21

Kredyty długoterminowe oraz poręczenia i gwarancje
(stan na 31.12.1999 r., w tys. zł)

Lp.	Oddział Terenowy Agencji	Zadłużenie wg stanu na 31.12.1998	Kredyty długoterminowe		Zadłużenie wg stanu na 31.12.1999	Poręczenia i gwarancje			
			zaciągnięte w 1999	splacone w 1999		wg stanu na 31.12.1998	udzielone w 1999	wygaskie w 1999	wg stanu na 31.12.1999
1.	Warszawa	-	-	-	-	240	-	-	268*
2.	Bydgoszcz	-	-	-	-	392	-	-	392
3.	Gdańsk	2 140	-	1 309	831	65	-	-	65
4.	Gorzów	200	-	100	100	744	-	-	744
5.	Lublin	-	-	-	-	-	-	-	-
6.	Olsztyn	-	-	-	-	2 522	138	434	2198*
7.	Opole	-	-	-	-	875	1 143	770	1 248
8.	Poznań	2 425	816	1 235	2 006	116	-	-	116
9.	Rzeszów	-	-	-	-	15	35	-	50
10.	Szczecin	-	-	-	-	111	10	6	115
11.	Wrocław	157	-	157	-	2 000	1 500	-	3 500
	RAZEM	4 921	816	2 801	2 937	7 081	2 826	1 210	8 696

* zmiana stanu związana z przekazaniami między oddziałami

Tabela A.22

Zadłużenie przejęte wraz z mieniem zlikwidowanych ppgr oraz jego restrukturyzacja
(wg stanu na 31.12.1999 r., w tys. zł)

Lp.	Oddział Terenowy Agencji	Zadłużenie ogółem na 31.12.1999	Z tego					umowy cywilno-prawne	zadłużenie sporne oraz nie przedstawione do rozliczenia lub potrącenia
			bankowe postępowania ugodowe	zadłużenie objęte formami restrukturyzacji	układy ratalnej spłaty wobec ZUS	pozostałe układy ratalnej spłaty	porozumienia w sprawie rozliczenia przez potrącenie		
1.	Warszawa	1 502	1 386	-	-	107	-	-	10
2.	Bydgoszcz	-	-	-	-	-	-	-	-
3.	Gdańsk	-	-	-	-	-	-	-	-
4.	Gorzów	28 107	27 779	178	-	-	150	-	-
5.	Lublin	22	-	-	-	-	-	-	22
6.	Olsztyn	2 534	162	-	-	392	1 945	-	35
7.	Opole	5 861	4 073	1 146	-	-	-	642	-
8.	Poznań	18 824	16 500	461	435	-	73	204	1 151
9.	Rzeszów	14 450	13 875	554	-	-	-	-	21
10.	Szczecin	2 032	1 804	202	-	-	-	-	25
11.	Wrocław	12 304	3 814	-	-	-	-	-	8 490
RAZEM		85 637	69 393	2 541	934	2 168	846		9 754

Tabela A.23

Wyniki finansowe gospodarstw Skarbu Państwa w 1999 r.
(w tys. zł)

Lp.	Oddział Terenowy Agencji	Przychody ogółem i zyski nadzwyczajne	Koszty ogółem i straty nadzwyczajne	Koszty rodzajowe ogółem	W tym				Odsetki do zapła- cenia	Wynik finan- sowy netto	W tym		Majątek obro- towy	Zobowiązania	
					amorty- zacja	zużycie mate- rialów, energii i usługi obce	wyna- gro- dzenia	składki na ubezpie- czenie społeczne i Fundusz Pracy			zysk netto	strata netto		ogółem	w tym kredyty bankowe
1.	Warszawa	52 327	53 159	40 198	1 939	17 711	14 522	2 358	19	-832	2 406	3 238	14 995	8 243	33
2.	Bydgoszcz	45 542	39 838	36 878	2 574	19 555	10 274	1 833	102	5 704	9 654	3 950	13 230	7 496	310
3.	Gdańsk	68 634	70 567	64 558	5 438	32 629	18 225	3 347	165	-1 933	6 480	8 413	30 954	23 538	5 551
4.	Gorzów	29 100	28 364	27 214	1 557	9 278	12 434	2 000	6	737	2 929	2 192	14 045	38 980	26 903
5.	Lublin	78 146	79 115	74 711	4 788	36 842	21 912	3 922	40	-970	3 699	4 669	33 279	6 562	1 836
6.	Olsztyn	84 766	101 249	95 146	10 981	43 557	27 870	4 747	51	-16 483	1 252	17 735	29 605	20 000	4 899
7.	Opole	49 095	63 832	59 500	3 128	32 810	14 561	2 613	735	-14 737	1 075	15 812	11 782	7 832	1 859
8.	Poznań	113 992	118 218	111 622	8 254	54 203	32 077	5 649	122	-4 226	5 086	9 312	50 236	25 815	8 944
9.	Rzeszów	35 695	34 561	30 947	2 079	14 167	10 783	1 847	1	1 133	2 113	980	14 062	19 752	7 715
10.	Szczecin	45 639	54 103	50 128	4 109	23 889	15 912	2 823	46	-8 464	504	8 968	14 289	9 938	-
11.	Wrocław	43 137	56 767	52 611	4 531	24 258	15 686	2 811	131	-13 630	-	13 630	15 984	13 807	2 616
RAZEM		646 073	699 773	643 513	49 378	308 899	194 256	33 950	1 418	-53 701	35 198	88 899	242 461	181 963	60 666
w tym: gsp w administrowaniu produkcyjnym		384 492	410 263	376 680	26 969	193 377	103 280	18 737	655	-25 771	13 117	38 888	155 292	81 353	26 276